

ΙΩΑΝΝΗ Γ. ΖΙΓΔΗ
Προέδρου της ΕΔΗΚ

ΤΟ ΕΙΔΙΚΟ ΔΑΣΜΟΛΟΓΙΟ, Ο Φ.Π.Α.
ΚΑΙ Η ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΣ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΥΠΟΥ ΕΔΗΚ
ΑΘΗΝΑ 1987

ΙΩΑΝΝΗ Γ. ΖΙΓΔΗ
Προέδρου της ΕΔΗΚ

**ΤΟ ΕΙΔΙΚΟ ΔΑΣΜΟΛΟΓΙΟ, Ο Φ.Π.Α.
ΚΑΙ Η ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΣ**

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΥΠΟΥ ΕΔΗΚ
ΑΘΗΝΑ 1987

Έργα του ιδίου

1. **Μπροστά στο νέο Εθνικό Διχασμό**
(Εκδόσεις ΚΑΔΜΟΣ) ΑΘΗΝΑ, 1974
2. **Για τη Δημοκρατία και την Κύπρο**
(Εκδόσεις ΠΑΠΑΖΗΣΗ) ΑΘΗΝΑ, 1975
3. **Προτίμησης τη φυλακή**
(Εκδόσεις ΚΑΔΜΟΣ) ΑΘΗΝΑ, 1976
4. **Οροθετώντας την Ε.ΔΗ.Κ.**
(Εκδόσεις ΓΡ. Τ. Ε.ΔΗ.Κ.) ΑΘΗΝΑ, 1978
5. **Ατενίζοντας το 1980**
(Εκδόσεις ΓΡ. Τ. Ε.ΔΗ.Κ.) ΑΘΗΝΑ, 1980
6. **Ε.ΔΗ.Κ. και Ε.Ο.Κ.**
(Εκδόσεις ΓΡ. Τ. Ε.ΔΗ.Κ.) ΑΘΗΝΑ, 1984
7. **Μηνήμες και προβληματισμοί**
(Εκδόσεις ΓΡ. Τ. Ε.ΔΗ.Κ.) ΑΘΗΝΑ, 1984
8. **Ευρωεκλογές 1984 και εκλογικά συστήματα**
(Εκδόσεις ΓΡ. Τ. Ε.ΔΗ.Κ.) ΑΘΗΝΑ, 1985
9. **Ατενίζοντας το μέλλον**
(Εκδόσεις ΚΑΚΤΟΣ) ΑΘΗΝΑ, 1985
10. **Η οικονομική αναδόμηση**
(Εκδόσεις ΓΡ. Τ. Ε.ΔΗ.Κ.) ΑΘΗΝΑ, 1986
11. **Η Κυπριακή τραγωδία**
Ιούλιος - Αύγουστος 1974
(Εκδόσεις ΓΡ. Τ. Ε.ΔΗ.Κ.) ΑΘΗΝΑ, 1986

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Μ Ε Ρ Ο Σ Ι

Η ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΟΥ ΕΙΔΙΚΟΥ ΔΑΣΜΟΛΟΓΙΟΥ

	Σελ.
—Το Πρόγραμμα Περιφερειακής Ανάπτυξης της Δωδεκανήσου (26.4.1979)	7
—Αγόρευση επί του Προϋπολογισμού (19.12.78)	12
—Μήνυμα προς τους ΟΤΑ και τις Οργανώσεις των παραγωγικών τάξεων	13
—Εκτίμηση για το Δασμολόγιο και τον Τουρισμό της Δωδεκανήσου (5-4.79)	14
—Ερώτηση για τις συνέπειες από την κατάργηση του ειδικού Δασμολογίου (8.5.1979)	15
—Απάντηση κ. Γ. Κουτογιάννη, Υπουργού επί θεμάτων Ε.Ο.Κ. (2.6.1979)	16
—Η Κόρωση της Συμφωνίας Προσχωρήσεως της Ελλάδας στην Ε.Ο.Κ. (28.6.1979)	17
—Ερώτηση για τα μέτρα περιστολής των εισαγωγών (4.12.1979)	18
—Συζήτηση της Ερώτησης για την κατάργηση του Δασμολογίου (5.12.1979)	19
—Προειδοποιήσεις	31
—Η Κατάργηση (Ν. 1228) 1981)	34

Μ Ε Ρ Ο Σ Ι Ι

Ο Φ.Π.Α.

—Ο Αγόνας για το Φ.Π.Α.	35
—Τα αίτια της αποτυχίας	40
—Φ.Π.Α. και Δωδεκανήσος (Αγόρευση 10-7.86)	42
—Αρχική Εκτίμηση του Άρθρου 2 (Συντακτικός Φ.Π.Α. για τη Δωδεκανήσο)	56
—Ο Φ.Π.Α. και η Δωδεκανήσος (Δευτερολογία 11.12.1986)	57
—Ο Φ.Π.Α. και η Δωδεκανήσος (Τρίτη παρέμβαση 15.12.86) ..	62
—Οριστική Εκτίμηση άρθρου 2 (Ν. 1676) 1986)	64
—ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	66
1. ΤΟ ΕΙΔΙΚΟ ΔΑΣΜΟΛΟΓΙΟ	66
2. ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΛΑΘΟΣ	79

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΜΕΡΟΣ Ι

Η ΚΑΡΤΙΝΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΔΑΣΜΟΛΟΓΙΟΥ

Α. ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΑΡΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΕΨΗΣ

1. ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΑΡΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΕΨΗΣ

2. ΑΡΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΕΨΗΣ

3. ΑΡΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΕΨΗΣ

4. ΑΡΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΕΨΗΣ

5. ΑΡΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΕΨΗΣ

6. ΑΡΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΕΨΗΣ

7. ΑΡΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΕΨΗΣ

8. ΑΡΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΕΨΗΣ

9. ΑΡΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΕΨΗΣ

10. ΑΡΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΕΨΗΣ

11. ΑΡΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΕΨΗΣ

12. ΑΡΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΕΨΗΣ

ΑΝΤΙ ΠΡΟΛΟΓΟΥ

Το ειδικό θαρρολογικό και φορολογικό καθεστώς, στο οποίο οφείλεται βασικά το θαύμα της οικονομικής ανάπτυξης της Δωδεκανήσου μετά την απελευθέρωση, αντί να κατοχυρωθεί κατά την ένταξη της Ελλάδας στην Ε.Ο.Κ., λησμονήθηκε και σήμερα με την εφαρμογή του Φ.Π.Α. φαίνεται καταδικασμένο να μεταβληθεί σε απλή ιστορική ανάμνηση!...

Το σφάλμα είναι πολύ σοβαρό, όχι μόνο για τη Δωδεκανησιακή, αλλά και για την οικονομία ολόκληρης της Ελλάδας, διότι με τον τρόπον αυτόν στερείται η χώρα μας σαν μέλος της Ε.Ο.Κ. τη δυνατότητα να ανοίξει ένα «ελεύθερο παράθυρο» στο χώρο της διεθνούς οικονομίας, όπως συμβαίνει στην περίπτωση της Μεγάλης Βρετανίας με το ειδικό φορολογικό καθεστώς των νησιών της Μάγχης.

Είναι επίσης θλιβερό, ότι με την ψήφιση του Ν. 1676/86 καταστρέφεται ουσιαστικά η δυνατότητα εφαρμογής ενός αναπτυξιακού προγράμματος για τη Δωδεκάνησο, με βάση την ουσιαστική και όχι συμβολική μείωση των συντελεστών του Φ.Π.Α., που βέβαια θα εξυπηρετούσε τον τουρισμό της, αλλά και γενικότερα την εθνική οικονομία.

Στις επόμενες σελίδες παραθέτουμε μερικά κείμενα από τους αγώνες του Προέδρου της Ε.ΔΗ.Κ. κ. Ιωάννη Ζίγδη, που σαν Βουλευτής Δωδεκανήσου και Υπουργός, υπήρξε ο κυριότερος εμπνευστής του προγράμματος περιφερειακής ανάπτυξης της Δωδεκανήσου, που υιοθέτησαν οι Κυβερνήσεις του Κέντρου της περιόδου 1959-52.

Από τα κείμενα αυτά προβάλλει ανάγλυφα η προσπάθειά του για τη διάσωση του ειδικού θαρρολογικού και φορολογικού καθεστώτος κατά τη μεταδικτατορική περίοδο, με σκοπό τη διασφάλιση της οικονομικής ανάπτυξης της ιδιαίτερης πατρίδας του —της Δωδεκανήσου— της οποίας η συμβολή υπήρξε ιδιαίτερα μεγάλη για την ανάπτυξη του ελληνικού τουρισμού και της οικονομίας της χώρας στο σύνολό της.

Για τους λόγους αυτούς, πιστεύουμε, ότι το τεύχος θα είναι χρήσιμο όχι μόνο από Δωδεκανησιακής, αλλά και από γενικότερης απόψεως.

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΤΗΣ Ε.ΔΗ.Κ.

ΜΕΡΟΣ Ι.— Η ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΟΥ ΕΙΔΙΚΟΥ ΔΑΣΜΟΛΟΓΙΟΥ

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ (1)

«Το Δωδεκανησιακό θαύμα, γιατί πρόκειται περί θαύματος, συντελέστηκε με βάση ένα Πρόγραμμα Περιφερειακής Αναπτυξεως, το οποίο συντάξαμε και εφαρμόσαμε από το 1950 - 52. Ποιος θυμάται τη Δωδεκάνησο μετά την Απελευθέρωση! Ήμουν Υπουργός του Πλαστήρα στο '51, όταν ήρθα και σας είπα: «Φέρνω κακά μαντάτα, πρέπει να σφίξουμε τη ζώνη μας». Το θυμάστε; (φωνές). Όσοι ενόμιζαν ότι πρέπει να δημαγωγώ είπον: «Γιατί ο Ζυγός μεταχειρίζεται τόσο αυστηρές εκφράσεις;». Έλεγα την πραγματικότητα. Αλλά όταν έλεγα να σφίξουμε τη ζώνη μας, είχα μπροστά μου το όραμα μιας Δωδεκάνησου που πραγματοποιήθηκε μετά 20 χρόνια. Πού στηρίχθηκε το Πρόγραμμα της Περιφερειακής Αναπτυξεως της Δωδεκάνησου; Στηρίχθηκε πρώτα στο δασμολόγιο, δεύτερο στο ειδικό φορολογικό καθεστώς και τρίτο στο ειδικό πιστοδοτικό καθεστώς. Χάρη στο δασμολόγιο και στα δύο άλλα αυτά μέτρα, η Δωδεκάνησος δεν είχε την τύχη άλλων των άλλων επαρχιών της Ελλάδος, που απελευθερώθηκαν. Θέλω να μου πουν, ποια περιφέρεια της Ελλάδος, 25 χρόνια μετά την απελευθέρωση, βρίσκεται στην ακμή που βρίσκεται σήμερα η Ρόδος και τα λοιπά νησιά. Ούτε ο Βενιζέλος κατόρθωσε την Κρήτη να την αναπτύξει τόσο πολύ, ούτε ο Σοφούλης τη Σάμο, ούτε ο Καραπαναγιώτης τη Λέσβο, ούτε οι παλαιότεροι τη Θεσσαλία και την Ήπειρο. Ποια επαρχία της Ελλάδος μετά την Απελευθέρωση —γιατί το κράτος μας ήταν φτωχό— δεν πήρε την κάτω βόλτα; Η μόνη εξαίρεση στην ιστορία του σύγχρονου Ελ-

(1) Από την ομάδα του Προέδρου Γ.Γ. Ζιγού σε αποστολή της Π.Ε. Δωδεκάνησος της ΕΔΗΚ, στις 28.4.59.

λησιαμού είναι η Επαρχία μας, η Δωδεκάνησος! Και υπήρξε τέτοιο το θαύμα, ώστε όλες οι προσδοκίες των δήθεν φίλων μας Ιταλών, Γερμανών, Άγγλων, Αμερικανών διαμερούσθηκαν. Η Δωδεκάνησος, αντί να παρακμάσει, σφ' όπου απελευθερώθηκε, είδε μίαν άνθηση, που καμιά άλλη Επαρχία, όχι της Ελλάδας, αλλά ούτε και της Ευρώπης, δεν έχει δει! Διόξαμε στην Ευρώπη την πολιτική της Περιφερειακής Αναπτύξεως. Ακόμα και στην Ε.Ο.Κ., για πρώτη φορά από το '60 και δω, γίνεται συστηματική προσπάθεια Περιφερειακής Αναπτύξεως. Ακόμα και Ιταλοί στο «MEZZOGIORNO» (Μετσοτζόρνο) μόλις είχαν κάνει τα πρώτα βήματα, όταν εμείς αρχίσαμε την πολιτική της Περιφερειακής Αναπτύξεως στη Δωδεκάνησο με το δασμολόγιο, τη φορολογική πολιτική και το πιστοδοτικό.

Από εκείνον πόρα πολύ το δασμολόγιο και τα άλλα μέτρα.

Αλλά δυστυχώς το ειδικό φορολογικό καθεστώς που είχαμε νομοθετήσει, το κατόργησε το 1966 η Κυβέρνηση Καραμανλή. Και πιο γωρίς κατόργησε το ειδικό πιστοδοτικό καθεστώς. Έτσι μείναμε μόνο με το δασμολόγιο. Και θυμάστε σεις όλοι τους αγώνες, που κάναμε τότε να το σώσουμε από το Μαρκεζίνη και τότε από τον Παπινέλη. Πότε από τον κ. Καραμανλή και πότε από τα κοπέλια του! Θυμάστε τη μεγάλη συγκέντρωση που κάναμε στο Δημαρχείο, στα '68 για να σώσουμε το δασμολόγιο.

Γιατί το δασμολόγιο υπήρξε η βάση πάνω στην οποία αναπτύχθηκε ο Τουρισμός μας. Ήταν η υποδομή. Ήταν, αν θέλετε, το δόλωμα για να μαζεύσουμε τους τουρίστες. Ερχόταν εδώ ο Ένας τουρίστας να πει ένα ούισκου φτηνό, ν' αγοράσει μια γούνα φτηνή, ένα πιστικό φτηνό, ένα ύφασμα, να ράψει ένα κουστούμι. Και λόγω αυτής της φήμης μαζεύτηκαν εδώ οι Σκανδιναβοί, μαζεύτηκαν οι Γερμανοί, οι Ολλανδοί κι έγινε αυτή η άνθηση. Και στο '66, θυμάστε, είχαμε το έτος — θαύμα για τη Δωδεκάνησο! Ανεβαίναμε σπάνω μ' ένα ετήσιο ρυθμό 30%)ο. Ήρθε βέβαια κατόπι η καταραμένη δικτατορία. Δεν τόλμησε να θίξει το δασμολόγιο, αλλά με τα μέτρα εναντίον της γεωργίας, με τα ζελτία και τις άλλες ανοησίες, κατέστρεψε τη γεωργία μας. Και κατέστρεψε τη βιοτεχνία και τη βιομηχανία. Κι έτσι έμεινε η Δωδεκάνησος μόνο με τον Τουρισμό.

Αλλά ποια Δωδεκάνησος; Μόνο η πόλη της Ρόδου και η Κως. Τα άλλα νησάκια δεν πρόφτασαν να δουν τα ευεργετήματα του δασμολογίου και των άλλων μέτρων, που πήραμε. Και περίμενε κανείς μετά τη μεταπολίτευση η Κυβέρνηση του κ. Κα-

ραμανλή να ρίξει όλο της το βάρος στην αξιοποίηση αυτού του θησαυρού, που λεγόταν δασμολόγιο, για να παν τα ευεργετήματά του στο τελευταίο νησί της Δωδεκανήσου, για να βοηθήσουμε τους γεωργούς και να βοηθήσουμε τους διατέχνες ν' αναλάβουν. Και τι συνέβη; Ο φθόνος και η σκοπιμότητα οδήγησε τους Υπουργούς της Ν. Δημοκρατίας σε μια εχθρική στάση απέναντι στο δασμολόγιο. Πολύ — έλεγαν — θόραξε αυτό για τη Δωδεκάνησο! Πάρα πολλά λεφτά μάζευαν οι Δωδεκανήσιοι. Να τους σταματήσουμε. Να πάει δήθεν και στις άλλες επαρχίες της Ελλάδας το τουριστικό κίνημα!

Ο φθόνος, Έρετε, και η άγνοια είναι πολύ κακοί σύμβουλοι. Και επωφεληθήκε η Κυβέρνηση του κ. Καραμανλή, όταν αυτός που σας μιλά δεν ήταν στη Βουλή, γιατί οι Δωδεκανήσιοι —όπως κάνουν όλοι οι Έλληνες να προσφέρουν αντί του μάννα χολή— στα 1974 δεν αείωσαν να τον αναδείξουν ούτε βουλευτή τους!... Επωφεληθήκε η Κυβέρνηση του κ. Καραμανλή της αποουσία αυτού, που σας μιλά και στα 1976 συμφώνησε με τους άλλους Ευρωπαϊκούς Συμμάχους - συνεταιρούς μας, να καταργηθεί το δασμολόγιο!... Αλλά δειλοί και ανέντιμοι, όπως είναι οι εκπρόσωποι της Δεξιάς, δε σας το είπαν. Το απόκρυψαν. Οι βουλευτές, που ήταν στη Βουλή, κοιμόντουσαν τον νήδυμο. Και άφησαν τις ηγεσίες των δικηγορικών, των εμπορικών, των διατεχνικών συλλόγων να κοιμούνται μακαρίως, ανυποψίαστες για το ποια ήταν η πραγματικότητα. Συμφωνήθηκε το δασμολόγιο να καταργηθεί στα 1976. Και σας ερωτώ: Ποιός από σας πήρε είδηση; (φωνές «Κανένας» — «Κανένας»!) Πραξέετε, σας το λέγω όχι για να χαιρεκακίσω, αλλά για να σας υπομνήσω οραμένα πράγματα, που πρέπει να έχουμε υπόψη μας για το μέλλον.

Στα 1974, αγαπητοί μου φίλοι, οι Δωδεκανήσιοι συμπατριώτες μου έκαναν το κόφι τους. Μούδωσαν τα παπούτσια στο χέρι. Ατυχώς το πλήρωσαν ακριβά το κόφι τους! Διότι το τίμημα της αφοσίωσης των εκλογιών του '74 ήταν η κατάργηση του δασμολογίου! Και το τίμημα όμως αυτό το πλήρωσε όχι μόνο η Δωδεκάνησος, αλλά και όλη η Ελλάδα. Διότι οι ανόητοι, οι άφρονες Κυβερνήτες μας νόμισαν ότι το δασμολόγιο ήταν ένα ρουσαφέτι, πούκαμε ο Ζιγδης στους συμπατριώτες του. Δεν αντιλήφθηκαν ότι με το δασμολόγιο φτιάξαμε την πρώτη μαγιά για τον τουρισμό της Ελλάδας. Από δω ξεκίνησε η τουριστική ανάπτυξη, που ξεχύθηκε στην Κέρκυρα, στην Κρήτη και στα άλλα νησιώτικα κέντρα. Και οι ανόητοι, δεν κατάλαβαν ότι εφόσον υπήρχε δασμολόγιο εδώ πέρα, δεν μπορού-

σε ν' αναπτυχθεί τουρισμός στην απέναντι Τουρκία. Και ήρθαν και το κατόργησαν, χωρίς να σκεφθούν τι θα γίνει στον τουρισμό της Ελλάδας σε συσχετισμό με τον τουρισμό της Τουρκίας!....

Και χωρίς να σκεφθούν τι θα γίνουν τα νησιά χωρίς το δασολόγιο από δω και πέρα. Για δείτε! Διότι πρέπει κάποτε οι Ροδίτες και οι Δωδεκανήσιοι να ανδρωθούμε, να ενηλικιωθούμε, να μην αφήνουμε τους άλλους να κρίνουν τις τύχες μας. Όταν το Νοέμβριο πήρα την εισηγητική έκθεση (τον περασμένο Νοέμβριο) για τον Προϊπολογισμό, είδα μέσα ένα ειδικό κεφάλαιο για την κατάργηση του δασολογίου της Δωδεκανήσου. Όταν το είδα, εφύραξα. Έστειλα τηλεγραφήματα σε όλους τους Δημάρχους, στο Επιμελητήριο, σε όλα τα Σωματεία της Δωδεκανήσου και τους κάλεσα «Στα όπλα», «Η Πατρίς εν κινδύνω»... «Η τάπη σας κινδυνεύει!». Αφού είμαστε τόσο ευαίσθητοι στα θέματα της τάπητας!

Κανείς όμως δεν συγκινήθηκε. Επήγαν και ρώτησαν τον κ. Μητροτάκη και τους είπε: «Μπα, αυτά είναι λόγια του Ζηδή». Επήγαν μερικοί Πρόεδροι στην Αθήνα και τους είπαν: «Μη στενοχωριόμαστε, τα γράφουμε στον Προϊπολογισμό για άλλους λόγους. Αλλά εσείς να μην τα πιστέψετε το γραφτό, να πιστέψετε αυτά που σας λέμε».

Ήταν και οι βουλευτάδες της Ν.Δ. Κι έχετε και κάτι εφημερίδες, που λέγονται «δωδεκανησιακές», οι οποίες διέψευδαν την απόφαση για την κατάργηση του δασολογίου. Όταν είδα ότι και εδώ δε με παρακολούθησε η Δωδεκάνησος, είπα στον εαυτό μου: «Είναι άξιοι της τύχης τους, τι να τους κάνω. Δε μπορώ να αρχίσω να ρίχνω βαρελότα, για να τους ευηγήσω!». Οπότε προ ενός μηνός πληροφορησατε επίσημα πια, ότι το νομοσχέδιο για την κατάργηση του δασολογίου ήταν έτοιμο να κατατεθεί στη Βουλή! Πάλιν αναγκάσθηκα, για μια τελευταία φορά, να στείλω ένα τηλεγράφημα στους Δήμους, στους Εμπορικούς Συλλόγους, στα Βιομηχανικά Επιμελητήρια κ.τ.λ. να τους ενημερώσω! Και στη «Ροδιακή», το λέω προς τιμήν της, για να το γράψει. Πράγματι, έπειτα από τη συμφωνία με την Ε.Ο.Κ., 6 μήνες πριν από την ένταξη, θα επέλθει κατάργηση του δασολογίου, η οποία θα συνεπάγεται και τα ακόλουθα: Σταδιακά θα εξισωθούν με εκείνους της λοιπής Ελλάδας και οι έμμεσοι φόροι και οι φόροι πολυτελείας που ισχύουν στη Δωδεκάνησο για τα γεωργικά προϊόντα. Και τελικά μέχρι το 1983 και οι άλλοι φόροι, ήγγουν για τα ούσια, για τα ποτά,

για τα γυαλικά, για τα υφάσματα για τις γυναίκες και για όλα τ' άλλα.

Όταν πήρα τις πληροφορίες αυτές, είδα μπροστά μου τον κίνδυνο να κλείνει η αγορά της Ρόδου φέτος. Διότι ακεφθείτε! Αυτή τη στιγμή δεν έχετε βγάλει ακόμα από τα Τελωνεία τις παραγγελίες σας για το καλοκαίρι. Εάν ψηφίζοταν αυτό το νομοσχέδιο, αμέσως το ούλακω θα πήγαινε στην τμή. που είναι στην Αθήνα. Τα γυαλικά στην τμή των Αθηνών, όπως επίσης και οι γυναίκες, τα υφάσματα, τα προσόψια, οι αμπρέλλες και όλα τα άλλα.

Τι θα γινότουσαν τότε τα μαγαζιά σας; Είδα, αυτόν τον κίνδυνο να κλείσει η αγορά της Ρόδου και των άλλων νησιών και να πεινόσετε το καλοκαίρι! Και γι' αυτό έγραψα και τηλεγράφησα ξανά! Και τότε πλέον η οικονομική ηγεσία της Δωδεκανήσου άρχισε να ξυπνάει. Κι έστειλαν απάνω στην Αθήνα μια Αντιπροσωπεία, η οποία πληροπορήθηκε από την Κυβέρνηση για πρώτη φορά, ότι πράγματι είχε ληφθεί η απόφαση για την κατάλυση του δασμολογίου. Τότε είπε μόλιστα ο κ. Μητροτάκης επισημητικά: «Έως τότε θα ζητάτε προνόμια;»!... Αυτός, που λίγους μήνες προτύτερα τους διαβεβαίωνε για τα αντίθετα.

Ήρθαν και με θρήκον και μένα και μου είπαν: «Τι να κάνομε Γιάννη — Τι να κάνομε;». «Τώρα είναι αργά», τους είπα. Τώρα το δασμολόγιο καπούτ! (γέλιο). Πέθανε στα '76, όταν με μαυρίσατε! Τώρα, το μόνο που έχουμε να κάνομε είναι το εξής: Να προσπαθήσομε να αποφύγομε την άμεση εφαρμογή του νέου καθεστώτος. Στα 1983 θα επιβληθεί ο φόρος προστιθεμένης αξίας, ο οποίος θα συμπεριλάβει όλους τους έμμεσους φόρους και τους φόρους πολυτελείας. Στο '83 η Ρόδος θα γίνει όπως η Κέρκυρα, όπως η Κρήτη. Δεν θα υπάρχει καμία διαφορά. Να ζητήσετε, τους είπα, τουλάχιστο, να μη γίνει εξίσωση και των εμμέσων φόρων από τώρα, αλλά σταδιακά ίσομε το '83. Από το '83 και κει δεν υπάρχει ελπίδα. Θα έχομε το καθεστώς, που θα ισχύει και στη λοιπή Ελλάδα. Αλλά η μεταβολή στο καθεστώς να μη γίνει απότομα μέσα σε ένα καλοκαίρι!

Τους συνάτησα, πριν δουν τον κ. Κανελλόπουλο (μπ. Οικονομικών), να προσέξουν: Τους είπα: «Να μην σας τυλίξουν με τα λόγια οι Υπουργοί. Να απαιτήσετε να έρθει στη Ρόδο μια Επιτροπή υπαλλήλων του Υπουργείου των Οικονομικών, να μελέτήσει την κατάσταση, γιατί μπορεί να την Εύρω σε γενικές γραμμές, αλλά δεν Εύρω τις λεπτομέρειες, ούτε εγώ, ούτε

τε κανένας άλλος. Νάρθει να μελετήσει εδώ ένα - ένα τα προβλήματα και να δώσει μια λύση για μια σταδιακή αναπροσαρμογή της οικονομίας μας.

Πήγαν στον Κανελλόπουλο, ο οποίος τους υποσχέθηκε να ικανοποιήσει το αίτημά τους. Τους πρόσθεσε μάλιστα και αυτό, όπως είπε ο ίδιος: «'Αλλιώςτε δε θα τολμήσουμε, δεν μπορούμε να αγνοήσουμε ότι στη Βουλή είναι τώρα κάποιος δικός σας, ο οποίος δεν είναι απλός βουλευτής, αλλά και Αρχηγός Κόμματος».

Έκαμα και αυτή τη φορά το καθήκον μου προς τη Δωδεκάνησο. Και αποφύγαμε τον κίνδυνο της αμέσου καταρρέουσας. Αλλά από τώρα είμαστε πια εκτεθειμένοι στο συναγωνισμό της λοιπής Ελλάδας χωρίς τη θωράκιση που είχε κάνει η Κυβέρνηση του Κέντρου στα '50 - '52 — χωρίς φορολογική προστασία, χωρίς πισταδοτική προεξόφηση, χωρίς το δασμολόγιο!

II κατάργηση του 4ο)ο

Αλλά ακούστε και ένα άλλο πράγμα. Η κατάργηση του δασμολογίου δεν σημαίνει μόνο μία ανατροπή της οικονομικής βάσεως της Δωδεκανήσου. Σημαίνει κι ένα κίνδυνο να νεκρωθούν όλες οι Κοινότητες κι όλοι οι Δήμοι της Δωδεκανήσου. Όπως έχετε, οι Κοινότητες και οι Δήμοι ζουν με το 4ο)ο επί των εισαγομένων και εξαγομένων. Εάν υποθέσουμε ότι καταργηθεί το δασμολόγιο, το 4ο)ο θα επιβαρύνει το κόστος των προϊόντων σε σύγκρισμό με την άλλη Ελλάδα. Έτσι, με την κατάργηση του δασμολογίου και τη διατήρηση του 4ο)ο, η Δωδεκάνησος θα γίνει ακόμα ακριβότερη, πιο ακριβή από την άλλη Ελλάδα. Κι επομένως το 4ο)ο θα είναι μία πέτρα στο λαιμό της περισσότερο. Και θα βρεθούμε προ του εξής κινδύνου: Να κόψουμε το 4ο)ο, για να ναυαγήσουν όλοι οι Δήμοι κι οι Κοινότητες ή να το διατηρήσουμε, για να ναυαγήσει η οικονομία του τόπου, το εμπόριο και ο Τουρισμός. Αυτή είναι η προοπτική από το δασμολόγιο»...

(ΕΛΛΗΚ . Δελτίο Δωδεκανήσου 3.3.79)

ΑΓΟΡΕΥΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

(Πρακτ. Βουλής 19.12.78)

-... Κύριοι, μέσα στην αντιπεριφερειακή μήνη της Κυβέρνησης

έχω να σας καταγγείλω και δύο παραδείγματα, που προέρχονται από την περιφέρεια, από την οποία έχω την τιμή να κατόρθωσι. Έρχονται, λέει, να καταργήσουν το Ειδικό Δασμολόγιο της Δωδεκανήσου, με αιτιολογία την επικείμενη ένταξή μας στην Κοινή Αγορά. Όμως, το δασμολόγιο της Δωδεκανήσου υπήρξε η αιτία η βάση της όλης οικονομικής ανάπτυξης της επαρχίας αυτής. Πολλοί μιλάνε για περιφερειακή ανάπτυξη και λαμβάνουν μέτρα, που δεν έχουν κανένα αποτέλεσμα, ή ωφελούν κομματικά αυτούς, που τα εισηγούνται. Το Ειδικό Δασμολόγιο της Δωδεκανήσου, μαζί με άλλα μέτρα — και θα σας αναφέρω ένα άλλο επίσης από αυτά, που πήραμε μετά το 1950 και από προηγούμενα — συντέλεσε αποφασιστικά στο να γίνει αυτό το Ελληνικό «θαύμα» της Δωδεκανήσου, που όλα θαυμάζουν. Βέβαια, το θαύμα περιορίστηκε στη Ρόδο και στην Κω, στις πόλεις κύριως. Αν δεν επέξετάθη σε όλη τη Δωδεκανήσο, οφείλεται στις αμαρτίες των Κυβερνήσεων της Δεξιάς, που κυβερνούν από το 1952 και που δεν είναι ανάγκη να αναλύσω τώρα.

Αλλά, για ποιο λόγο πάνε να καταργήσουν το δασμολόγιο αυτή τη στιγμή; Τι θα κερδίσουν; Τι υποχρεώσεις έχουν αναλάβει και προς ποιόν, για να σπεύδουν τόσο πολύ; Είναι πράγματι μία πράξη σκοτανοήθη, ακαταλόγηστη, καταστροφική για την Δωδεκανήσο.

ΜΗΝΥΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ Ο.Τ.Α.

ΚΑΙ ΤΙΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΠΑΡΑΓ. ΤΑΞΕΩΝ

«Την κατάργηση του ειδικού δασμολογίου Δωδεκανήσου και τις καταστροφικές της συνέπειες είχε επισημάνει ο Αρχηγός της Ε.Δ.Η.Κ., κ. Ιωάννης Ζιγδής, κατά την αγόρευσή του επί του Προϋπολογισμού, το Δεκέμβριο του 1978.

Η κυβέρνηση και οι θουλαυτές Δωδεκανήσου της Ν.Δ. προσπάθησαν, με παραπλανητικές δηλώσεις, να δημιουργήσουν σύγχυση για να προλάβουν την αντίδραση του δωδεκανησιακού λαού. Τα πράγματα, όμως, δικαιώσαν για μια ακόμα φορά τον κ. Ι. Γ. Ζιγδή.

Γι' αυτό στις 2 Απριλίου 1979 το Γραφείο Δωδεκανησιακών Υποθέσεων της Ε.Δ.Η.Κ. απέστειλε στους Δήμους, τα Εμποροβιομηχανικά Επιμελητήρια και τις Επαγγελματικές Οργανώσεις Δωδεκανήσου το παρακάτω τηλεγράφημα:

-ΕΙΔΙΚΟ ΔΑΣΜΟΛΟΓΙΟ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ ΚΑΤΑΡΓΕΙΤΑΙ

ΕΞΗ (6) ΜΗΝΕΣ ΠΡΙΝ ΤΕΘΕΙ ΠΡΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΥΜΦΩ-
ΝΙΑ ΕΝΤΑΞΕΩΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΗΝ Ε.Ο.Κ. ΣΤΟΠ. ΤΟΥΤΟ ΣΥ-
ΝΕΦΩΝΗΘΗ ΗΔΗ ΑΠΟ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΣΤΟΠ. ΦΟΡΟΙ ΠΟΛΥ-
ΤΕΛΕΙΑΣ ΕΠΙ ΕΙΣΑΓΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑΡΓΟΥΝΤΑΙ ΑΜΕΣΩΣ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΣΕ ΦΥΣΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ Η
ΜΕΤΑΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΠ. ΔΙΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΚΑΤΑΡΓΗ-
ΣΗ ΣΤΑΔΙΑΚΗ ΑΚΟΛΟΥΘΟΥΣΑ ΡΥΘΜΟΝ ΚΑΤΑΡΓΗΣΕΩΣ
ΔΑΣΜΟΝ ΣΤΟΠ. ΦΟΡΟΣ 4ο)ο ΥΠΕΡ ΔΗΜΟΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟ-
ΤΗΤΟΝ ΔΕΝ ΘΙΓΕΤΑΙ ΑΠΟ ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΕΝΤΑΞΕΩΣ.

(Ε.Δ.Η.Κ. - Δελτίο Δωδεκανήσου 15.6.79)

ΕΠΕΡΩΤΗΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΔΑΣΜΟΛΟΓΙΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ

Στις 5 Απριλίου 1979, ο βουλευτής της Ε.Δ.Η.Κ. κ. Ν. Βε-
νιζέλος, κατέθεσε την ακόλουθη επερώτηση (αρ. 528) για τους
κ.κ. Υπουργούς Συντονισμού, Εξωτερικών, Οικονομικών και
Εμπορίου:

-Η κυβέρνηση με τη Συμφωνία Εντάξεως στην ΕΟΚ κατα-
ργεί το ειδικό δασμολογικό καθεστώς της Δωδεκανήσου, που
ίσχυε από την απελευθέρωση. Το ειδικό αυτό δασμολόγιο απε-
τέλεσε το θεμέλιο της οικονομικής ανάπτυξεως της Δωδεκα-
νήσου, ιδίως στον τομέα του τουρισμού. Και ο τουρισμός της
Ρόδου και Κω υπήρξαν η απαρχή της έντονης τουριστικής ανα-
πτύξεως της Χώρας, ιδίως των μεγάλων γησιωτικών τουριστι-
κών κέντρων. Χάρη στο ειδικό δασμολόγιο, ο τουρισμός της
Δωδεκανήσου προσφέρει 200 περίπου εκατ. Δολλ. συμβάλλει
δηλαδή κατά 15ο)ο στο συνολικό τουριστικό συνάλλαγμα της
Χώρας.

Με την κατάργηση του ειδικού δασμολογίου ανατρέπεται η
θέση του δωδεκανησιακού τουρισμού και δημιουργούνται με-
γάλοι κίνδυνοι απορροφήσεώς του από τα γειτονικά τουριστι-
κά κέντρα της Τουρκίας.

Εν αντιθέσει προς την Ελλάδα, όλες οι άλλες χώρες, που
προσχώρησαν στην ΕΟΚ και διέθεταν περιοχές με ειδικό δα-
σμολογικό καθεστώς, φρόντισαν να τις διατηρήσουν και μετά
την ένταξή τους, όπως η Μεγάλη Βρεταννία, η Δανία, η Ιτα-
λία, κλπ. Αντίθετα, η Ελλάδα ούτε κατά τη σύναψη της Συμ-
φωνίας Συνδέσεως, ούτε κατά τις διαπραγματεύσεις της Εν-
τάξεως φρόντισε να κατοχυρώσει το ειδικό καθεστώς της Δω-

δεκανήσου. Έτσι, όμως, επιφέρεται σοβαρότατο πλήγμα όχι μόνο εναντίον της οικονομίας της Δωδεκανήσου, αλλά και αλόκληρης της Χώρας.

Πλήγμα, επίσης κατά της Δωδεκανήσου, αποτελεί και η κατάργηση του Ο.Δ.Α.Π.Δ.Δ., του Δωδεκανησιακού Οργανισμού δηλ. ο οποίος διεχειρίζεται την ακίνητη περιουσία, που ανήκε άλλοτε στο Ιταλικό Δημοσίο και μετά τη Συνθήκη Ειρήνης περιήλθε στο ελληνικό. Η περιουσία αυτή προήλθε από δημεύσεις και απαλλοτριώσεις του Ιταλικού Δημοσίου των ακινήτων των Ελληνικών κατά την περίοδο της Ιταλικής κατοχής.

Ο Ο.Δ.Α.Π.Δ.Δ. ιδρύθηκε με το Νόμο 2100/1952 από την κυβέρνηση Κέντρου και καταργήθηκε από τη Δικτατορία, με το Ν.Δ. του 1973. Σήμερα όλη αυτή η περιουσία, της οποίας η αξία υπολογίζεται σε 15 περίπου δισεκατομμύρια δραχμές, απειλείται να περάσει στη σχεδιαζόμενη «Ανώνυμη Εταιρεία Δημοσίων Κτημάτων».

Η τυχόν οριστικοποίηση αυτή της καταληστεύσεως του Δωδεκανησιακού λαού θα αποτελέσει ένα δεύτερο μεγάλο πλήγμα, που θα επιφέρει η κυβέρνηση κατά της Δωδεκανήσου. Αλλά το πλήγμα αυτό θα είναι και πλήγμα κατά της ίδιας της αποκεντρώσεως, γιατί αντί δημιουργίας νέων θεσμών που θα της έδιναν περιεχόμενο, καταργούνται και οι υπάρχοντες.

Για τους λόγους αυτούς επρωτώνται οι κ.κ. υπουργοί Συντονισμού, Εξωτερικών, Οικονομικών και Εμπορίου και παρακαλούνται να πληροφορήσουν τη Βουλή σε ποιας λόγους οφείλεται και ποια σκοπιμότητα εξυπηρετεί το αντιδωδεκανησιακό αυτό μένος της κυβερνήσεως».

(Ε.ΔΗ.Κ. - Δελτίο Δωδεκανήσου 13.6.1979)

ΕΡΩΤΗΣΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΥΝΕΙΣΙΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΟΥ ΕΙΔΙΚΟΥ ΔΑΣΜΟΛΟΓΙΟΥ

Στις 8 Μαΐου 1979, ο βουλευτής κ. Ν. Βενιζέλος κατέθεσε νεώτερη ερώτηση (αρ. 4852) για τους κ.κ. υπουργούς Οικονομικών, Συντονισμού, Εμπορίου και Προεδρίας Κυβερνήσεως.

«Με την απόφαση της καταργήσεως του ειδικού δασμολογίου της Δωδεκανήσου, εξ αιτίας της εντάξεως, δημιουργεί-

ται μία νέα κατάσταση για τον τουρισμό, το εμπόριο και τη δια-
τεχνία των νησιών, που απειλούνται με κατάρρευση.

Κατόπιν αυτών ερωτώνται οι κ.κ. Υπουργοί Οικονομικών,
Συντονισμού, Εμπορίου και Προεδρίας Κυβερνήσεως και πα-
ρακαλούνται να πληροφορήσουν τη Βουλή:

Πρώτο: Αν στη Συμφωνία Εντάξεως προβλέπεται, τουλάχισ-
στο, η σε ανάλογες περιπτώσεις «μεταβατική περίοδος» των 5
ετών;

Δεύτερο: Ποια μέτρα θα λάβουν ώστε η επιβολή του νέου
καθεστώτος, όσον αφορά τους εμμέσους φόρους και δη τον
φόρο πολυτελείας, να μη γίνει απότομα, αλλά σταδιακά.

Τρίτο: Τι άλλα μέτρα θα ληφθούν για να αντιμετωπισθεί ο
μακροχρόνιος κλονισμός της δωδεκανησιακής οικονομίας από
την κατάργηση και

Τέταρτο: Αν θα συνεχισθεί ειδικό Πρόγραμμα Οικονομικής
Αναπτύξεως για τη συστηματική αντιμετώπιση του προβλή-
ματος.

Μετά την κατάργηση του ειδικού δασμολογίου, υπάρχει με-
γάλος κίνδυνος εκτροπής του τουρισμού προς την απέναντι
τουρκική ακτή, προς μεγάλη ζημιά του ελληνικού τουρισμού.

Παρακαλούνται οι αρμόδιοι υπουργοί να πληροφορήσουν τη
Βουλή τι συγκεκριμένα μέτρα θα λάβουν για την αντιμετώπιση
του ειδικού αυτού κινδύνου».

(Ε.ΔΗ.Κ. - Δελτίο Δωδεκανήσου 15.6.1979)

ΑΠΑΝΤΗΣΗ κ. Γ. ΚΟΝΤΟΓΕΩΡΓΗ

(Υπουργού επί θεμάτων Ε.Ο.Κ.)

Στην ερώτηση του Βουλευτού κ. Ν. Βενιζέλου, απάντησε ο
Υπουργός επί θεμάτων της Ε.Ο.Κ. κ. Γ. Κοντογεώργης στις
2.6.1979 ως εξής:

«Όσον αφορά το πρώτο ερώτημα:

Με βάση τα όσα συμφωνήθηκαν στα πλαίσια των διαπραγ-
ματώσεων εντάξεως της Ελλάδος στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες,
θα υπάρξει μεταβατική περίοδος πέντε ετών, εντός της οποίας
αφ' ενός μεν θα καταργηθούν προοδευτικά οι εναπομείναντες
δασμοί μεταξύ Ελλάδος και Κοινότητας, αφ' άλλου δε θα επέλ-
θει η προσέγγιση του Ελληνικού δασμολογίου προς το κοινό
εξωτερικό δασμολόγιο της Ε.Ο.Κ.

Σαν δασμοί βάσει, επί των οποίων θα εφαρμοσθεί ο ανωτέρω δασμολογικός σφραγισμός, θα ληφθούν οι πράγματι εφαρμοζόμενοι δασμοί κατά την 1.7.1980 στην Κοινότητά και στην Ελλάδα.

Κατά συνέπεια, από της θέσεως εν ισχύι της πρόξεως προσχωρήσεως θα παύσει υφιστάμενο το ειδικό δασμολογικό καθεστώς για τη άνω δεκάνησα και θα ισχύσει η ανωτέρω αναφερθείσα μεταβατική ρύθμιση εναίως δι' όλη την χώρα.

Σχετικά με το δεύτερο ερώτημα, πληροφορούμε ότι η κατάργηση του δασμολογικού καθεστώτος της Δωδεκανήσου δεν θα επηρεάσει αυτομάτως και τις φορολογικές διευκολύνσεις (σπαλλαγές), που ισχύουν σ' αυτήν.

Οι ρυθμίσεις που θα γίνουν μέσα στα πλαίσια της εφαρμογής του Φ.Π.Α. δεν είναι δυνατόν να προβλεφθούν από τώρα, διότι το θέμα εισαγωγής του Φ.Π.Α. τελεί ακόμη υπό μελέτη.

Σχετικά με το τρίτο και τέταρτο ερώτημα, πληροφορούμε ότι το πρόβλημα της ανάπτυξεως της Δωδεκανήσου αντιμετωπίζεται με το πρόγραμμα Περιφερειακής Αναπτύξεως 1978 - 1982, που καταρτίζεται από το Υπουργείο Συντονισμού και το Κ.Ε. Π.Ε. Στο πρόγραμμα αυτό θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση για την επίλυση των προβλημάτων, που αντιμετωπίζουν οι παραμεθόριες και προβληματικές περιοχές, στις οποίες ανήκει και ο Νομός Δωδεκανήσου.

Επιπροσθέτως, πρέπει να τονισθεί το γεγονός, ότι η ένταξη της Ελλάδος στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες και η συμμετοχή της χώρας στο Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Αναπτύξεως, παρέχει την δυνατότητα λήψεως σημαντικής χρηματικής βοήθειας για την ανάπτυξη της βιομηχανίας και βιοτεχνίας, καθώς και του τουρισμού και των υπηρεσιών σφ' ενός και την εκτέλεση σημαντικών έργων υποδομής σφ' άλλου. Η χρηματική αυτή ενίσχυση, που έχει σαν στόχο της της περαιτέρω μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων, θα έχει ευεργετικά αποτελέσματα στην οικονομική ανάπτυξη του Νομού Δωδεκανήσου.

Επί πλέον θα πρέπει να σημειωθεί ότι ο Νομός Δωδεκανήσου απολαμβάνει υψηλών κινήτρων επενδύσεων και σπαλλαγών με βάση τα Νομοθετικά Διατάγματα 1312 και 1313 του 1972 και τους Νόμους 289)76 και 849)78. Οι τελευταίοι εντάσσουν τον Νομό Δωδεκανήσου στην Ε' περιοχή, δηλαδή την περιοχή των

μεγίστων και πλέον εκτεταμένων δυνατών κινήτρων, που παρέχονται στα πλαίσια της περιφερειακής ανάπτυξεως».

(Ε.Δ.Η.Κ. , Δελτίο Δωδεκανήσου 18.6.1979)

Η ΚΡΥΒΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΠΡΟΣΧΩΡΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

(Πρακτικά Βουλής 28 Ιουνίου 1979)

Το ειδικό δασμολόγιο της Δωδεκανήσου

«... Λυπόμαι, όχι σε Δωδεκανήσιος, αλλά σαν Έλληνας, διότι με τόσο αδιαφορία δέχθηκαν οι Έλληνες διαπραγματευτές να καταργήσουν το ειδικό δασμολόγιο της Δωδεκανήσου. Το δασμολόγιο αυτό δεν ήταν βωρέα προς τη Δωδεκάνησο, ήταν βωρέα προς την Ελλάδα. Ήταν το πρώτο μέτρο περιφερειακής ανάπτυξεως. Και χάρη σ' αυτό το δασμολόγιο δημιουργήθηκε, όχι μόνο ο τουρισμός της Δωδεκανήσου, αλλά και ο τουρισμός της Κρήτης και της Κέρκυρας, γιατί από τη Ράδο άρχισε αυτό το μεγάλο κίνημα, που σιγά - σιγά κατέκλυσε την Ελλάδα. Δέχθηκαν να το καταργήσουν. Το αποτέλεσμα έχετε τι θα είναι: Όλη η ωφέλεια του τουρισμού της Δωδεκανήσου θα εισπραχθεί από την Τουρκία. Διότι, απέναντι στο Μαρμαρί, απέναντι στην Αλικαρνασό, οι Τούρκοι κατασκευάζουν σταθμούς, καταστήματα, όπου θα πωλούνται χωρίς δασμούς τα προϊόντα, που αγοράζαν στη Δωδεκάνησο οι Ένοι τουρίστες — οι Σκανδιναβοί, οι Ολλανδοί, οι Γερμανοί κ.ο.κ. Μου λένε: «Έχετε, δε μας επέτρεπαν οι Διεθνείς Συνθήκες να διατηρήσουμε το ειδικό δασμολογικό καθεστώς για μια περιοχή της χώρας». Ας διαβάσουν τα κείμενα των άλλων προσχωρήσεων, για να δουν ότι όλες οι χώρες κράτησαν ορισμένες περιοχές τους με ειδικά δασμολόγια, γιατί πάντοτε πρέπει να υπάρχει μια διέξοδος σε οποιαδήποτε ρύθμιση, μια διέξοδος ασφαλείας... Έτσι, με την αφέλεια που μου θυμίζει την εχθρότητα με την οποία οι δημόσιοι υπάλληλοι αντιμετώπισαν ανέκαθεν το ειδικό δασμολόγιο — επειδή τους έμπλεκε λίγο στις δουλειές τους — δέχθηκε η Κυβέρνηση και την κατάργηση αυτού του ειδικού δασμολογίου, πράγμα για το οποίο δε μπορώ να τη συγχαρώ!»...

ΕΡΩΤΗΣΗ ΓΙΑ ΤΑ ΜΕΤΡΑ ΠΕΡΙΣΤΟΛΗΣ ΤΩΝ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ

— Η οικονομία της Δωδεκανήσου, με την απόφαση περί καταργήσεως του ειδικού Δασμολογίου, που ίσχυε από της απελευθερώσεως μέχρι σήμερα, λόγω της εντάξεως της Χώρας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, θα υποστεί δεινή δοκιμασία.

Έχοντας συνείδηση του γεγονότος αυτού, η Κυβέρνηση επανειλημμένα και επίσημα, ακόμα και προχθές, στη Βουλή κατά τη συζήτηση σχετικής μου ερωτήσεως, έδωσε τη διαβεβαίωση ότι θα διατηρούσε άθικτο το συμπαρομαρτούν φορολογικό καθεστώς των εμμέσων φόρων μέχρι της επιβολής, σε όλη την επικράτεια, του φόρου προστιθεμένης αξίας.

Παραδόξως, όμως, τα μέτρα, τα οποία εξαγγέλθηκαν την περασμένη εβδομάδα για τον περιορισμό των εισαγωγών, δεν εξαιρούν την Δωδεκανήσο. Και αυτό αφορά τόσο την επιβολή του πρόσθετου φόρου πολυτελείας 25% επί των εισαγομένων ειδών, όσο και την αύξηση των προκαταβολών. Έτσι, όμως, η οικονομία της απειλείται με πλήρη κατάρρευση. Οπωσδήποτε δε, θα είναι αδύνατο να υπάρξουν στη Δωδεκανήσο τα απαιτούμενα αποθέματα εμπορευμάτων για την κάλυψη των αναγκών της προεχούς τουριστικής περιόδου.

Πρέπει να σημειωθεί ότι αυδαμία υπερεισαγωγή πραγματοποιήθηκε κατά το τελευταίο εξάμηνο, όπως αποδεικνύουν τα επίσημα στοιχεία των Τελωνείων Δωδεκανήσου. Πρέπει επίσης να τονισθεί ότι, τα υφιστάμενα αποθέματα εμπορευμάτων είναι ελάχιστα, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία των Εμπορικών και Βιομηχανικών Επιμελητηρίων και των Εμπορικών Συλλόγων Ρόδου, Κω και Λέρου.

Παράλληλα, η απότομη προσπάθεια εφαρμογής της υπ' αριθ. Α3 - 3385)79 Αγορανομικής αποφάσεως συντελεί σε μεγάλη σύγχυση και αναστάτωση.

Για τους λόγους αυτούς, ερωτώνται οι κ.κ. υπουργοί Συντονισμού, Οικονομικών και Εμπορίου και παρακαλούνται να πληροφορήσουν τη Βουλή τι μέτρα σκέπτονται να λάβουν, για να αποτραπεί, η εκ της αδυναμίας ανταποκρίσεως στα νέα μέτρα του εμπορικού, τουριστικού και βιομηχανικού κόσμου της Δωδεκανήσου, η απειλούμενη κατάρρευση της οικονομίας της. Αθήνα, 4) 12) 1979.

ΝΙΚΗΤΑΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ, βουλευτής Χανίων

(Ε.ΔΗ.Κ. - Δελτίο Δωδεκανήσου 15. 12. 79)

ΕΡΩΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΡΩΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΟΥ ΔΑΣΜΟΛΟΓΙΟΥ

(Πρακτικά Βουλής 5.12.1979)

•ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΝ (Λεωνίδας Μπουρνιάς):

Ερχόμεθα εις την υπ' αριθ. 3 (ερώτηση), του συναδέλφου κυρίου Βενιζέλου, αναφερομένην εις τας δυσμενείς επιπτώσεις για τον τουρισμό της αποφάσεως καταργήσεως του του ειδικού δασμολογίου της Δωδεκανήσου κλπ. Ορίστε κύριε Βενιζέλε, έχετε τον λόγον.

ΝΙΚΗΤΑΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, όπως μας είπατε τώρα, η ερώτησή μου αφορά το ειδικό δασμολόγιο, που υπάρχει στη Δωδεκάνησο από το 1948 μέχρι τώρα και που πρόκειται να καταργηθεί από την 1η Ιουλίου ή 31 Δεκεμβρίου 1980. Λυπόμαι για την απάντησή του κυρίου Υφυπουργού, στην οποία μας λέει ότι λόγω της εντόξεώς μας στην Κοινή Αγορά και λόγω της Συμφωνίας Συνδέσεως, που υπέγραψε το 1962, δεν ήταν δυνατό να διατηρηθεί το ειδικό αυτό δασμολόγιο.

Πρώτον, θα ήθελα να πληροφορήσω τον κύριο Υφυπουργό —είμαι βέβαιος ότι το γνωρίζει— ότι το 1962 ήταν κυβέρνηση της Δεξιάς, της ΕΡΕ, και κυβέρνηση μάλιστα του κυρίου Καραμανλή, που υπέγραψε την Συμφωνία Συνδέσεως. Και δεύτερον, θα ήθελα να τονίσω, ότι κατά τις διαπραγματεύσεις για την ένταξή μας στην Κοινή Αγορά, θα μπορούσε πολύ εύκολα η κυβέρνηση να επιμείνει σ' αυτό το θέμα, που είναι πολύ μεγάλης σημασίας για τη Δωδεκάνησο.

Επιπλέον, μας λέει ότι το ειδικό καθεστώς των συμπαρομαρτούντων έμμεσων φόρων θα καταργηθεί σταδιακά μέσα σε 5 χρόνια, όσον αφορά την Κοινή Αγορά. Τι γίνεται όμως, με το δασμολόγιο, που υπάρχει στη Δωδεκάνησο; Πότε θα γίνει η εξομοίωσή του με εκείνο της λοιπής Ελλάδος; Από την 1η Ιουλίου ή από την 31η Δεκεμβρίου 1980; Πρέπει επίσης να μας πει ο κύριος Υπουργός, ποια ημερομηνία έχει αποφασίσει και εξομοίωσε και το ειδικό φορολογικό καθεστώς Ελλάδος και Δωδεκανήσου. Με την δασμολογική εξομοίωση ανεβαίνουμε αυτομάτως στο ύψος του δασμολογίου του ελληνικού. Δηλαδή αυξάνονται οι δασμοί για ορισμένα είδη κατά 400ο)ο και 500ο)ο. Αυτό είναι που μας ενδιαφέρει και όχι η Συμφωνία με την Κοινή Αγορά.

Ευτυχώς βλέπω από την απάντησή του κυρίου Υφυπουργού ότι το ειδικό καθεστώς, όσον αφορά τον φόρο κύκλου εργα-

σών και τον φόρο πολυτελείας διατηρείται μέχρι το 1984. Θα παρακαλούσα να μας πει, όμως, τι σκέπτεται η Κυβέρνηση ή τι θα γίνει μετά το 1984.

— Όσον αφορά την απάντηση για την ανάπτυξη της Δωδεκανήσου, μετά από τον κλονισμό που θα υποστεί με την κατάργηση του ειδικού δασμολογίου, υπάρχει ακόμη μία απάντηση του Υφυπουργού Συντονισμού...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λεωνίδας Μπουρνιάς): Το θέμα αυτό ανήκει στο Υπουργείο Οικονομικών. Παρακαλώ μη αναφέρεσθε σε απάντηση άλλου Υπουργείου.

ΝΙΚΗΤΑΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, δεν έχει σημασία. Όλες οι απαντήσεις είναι ίδιες. Η απάντηση του Υπουργείου Οικονομικών, καθώς και η απάντηση του Υφυπουργού Συντονισμού δεν διαφέρουν, αν τις έχετε διαβάσει. Είναι ένα ευχολόγιο. Δε λεν τίποτε το συγκεκριμένο. Είναι όλα αόριστα και υποσχέσεις. Εάν είναι δυνατόν, θα ήθελα να ακούσω από τον κύριο Υφυπουργό κάτι το πιο θετικό. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λεωνίδας Μπουρνιάς): Ο κ. Υφυπουργός έχει τον λόγο.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΠΟΚΟΒΟΣ (Υφυπουργός Οικονομικών): Ο κύριος συνάδελφος αναφερόμενος στην έγγραφη απάντησή μου το είπε όλα. Θέλω απλώς να υπογραμμίσω ότι η κατάργηση του ειδικού δασμολογικού καθεστώτος της Δωδεκανήσου, όπως λέγω στην απάντησή μου, ανάγεται στις υποχρεώσεις που αναλάβουμε, όταν υπεγράφη η Συμφωνία της Συνδέσεως της Ελλάδας με την Ε.Ο.Κ. το 1961, που ισχύει ως γνωστόν από το 1962. Με τις διαπραγματεύσεις που έγιναν για την πλήρη ένταξη της Ελλάδας στην Κοινή Αγορά δεν ήτο δυνατόν να εξαιρεθεί η Δωδεκανήσος και να εφαρμοστεί εκεί ένα ειδικό δασμολογικό καθεστώς, διότι τότε θα αναγνωρίζαμε ευθέως και σαφώς ότι η Δωδεκανήσος δεν αποτελεί τμήμα του Ελληνικού Κράτους, διότι δεν προβλέπονται τέτοιες ειδικές μεταχειρίσεις στην Ε.Ο.Κ. (ΣΙΚΙ!).

Οι δασμοί αυτοί θα καταργηθούν εντός της βετούς μεταβατικής περιόδου, που θα αρχίσει την 1.1.1981 με την ένταξη.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΖΙΓΔΗΣ (Αρχηγός της Ε.Δ.Η.Κ.): Κύριε Υφυπουργέ, η αναπροσαρμογή του δωδεκανησιακού δασμολογίου με της Ελλάδας θα γίνει την 1η Ιουλίου ή την 31 Δεκεμβρίου 1980;

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΠΟΚΟΒΟΣ (Υφυπουργός Οικονομικών) : Θα αρχίσει τον Γενάρη του 1981 και θα ολοκληρωθεί στην 5ετία. Θα πάρουμε ως βάση τους δασμούς που εφαρμόζονται στην Κοινότητα και στην Ελλάδα την 1.7.1980 και θα αρχίσουμε να μειώνουμε τους δασμούς προοδευτικά στην 5ετία, που είναι ως γνωστό η μεταβατική περίοδος.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΖΙΓΔΗΣ (Αρχηγός της Ε.Δ.Η.Κ.) : Κύριε Υφυπουργέ, υπάρχει ένα θέμα. Η αναπροσαρμογή μπορεί να γίνει σε δύο φάσεις. Σύμφωνα με την έγγραφη απάντησή σας στον κύριο Βενιζέλο, η εξομοίωση του δωδεκανησιακού δασμολογίου με το ελληνικό θα γίνει απότομα, δια μιας πράξεως, την 1.7.1980.

Σε μια προφορική σας απάντηση στο Επιμελητήριο λέτε, ότι αυτή η εξομοίωση θα γίνει στις 31.12.1980. Τι από τα δύο ισχύει; Είναι ένα από τα σημεία, τα οποία πρέπει να διευκρινήσατε.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΠΟΚΟΒΟΣ (Υφυπουργός Οικονομικών) : Η εξομοίωση θα γίνει προοδευτικώς εντός της 5ετίας. Είναι σαφής η απάντησή μου.

Όσον αφορά το φορολογικό καθεστώς της Δωδεκανήσου, οι ειδικές ρυθμίσεις ισχύουν εκεί, δηλαδή ο μειωμένος φόρος κύκλου εργασιών, οι φόροι πολυτελείας κ.λπ. θα διατηρηθούν μέχρι την ημέρα που θα εσραχθεί ο φόρος προστιθέμενης αξίας, ο οποίος, όπως είναι γνωστόν, θα απορροφήσει όλους αυτούς τους εμμέσους φόρους.

Βεβαίως, ακόμη ο φόρος προστιθέμενης αξίας τελεί υπό μελέτην. Υπάρχει ένα σχέδιο του φόρου προστιθέμενης αξίας, το οποίο έχει διανεμηθεί στις παραγωγικές τάξεις, για να διατυπώσουν απόψεις και ακόμη δεν έχει οριστικοποιηθεί το όλο θέμα γύρω από το φόρο προστιθέμενης αξίας.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΖΙΓΔΗΣ (Αρχηγός Ε.Δ.Η.Κ.) : Κύριε Πρόεδρε, λυπάμαι, γιατί ο φίλος κύριος Υπουργός ήλθε εντελώς ασελές.

Προφανώς, δε ξέρει καθόλου το θέμα. Και είναι θλιβερό, γιατί από την απάντηση, την οποία θα μας έδιδε σήμερα, περίμενε όλη η Δωδεκάνησος να επανακτήσει την ψυχική της ηρεμία.

Λυπάμαι, κύριε Υπουργέ, λυπάμαι δε, γιατί τα τρία Υπουργεία που ερωτήθηκαν, απάντησαν με αορισταλογία, σε να μη καταλαβαίνουν περί τίνος πρόκειται.

Επιτρέψτε μου με δυο λόγια να σας πω περί τίνος πρόκειται: Η Δωδεκάνησος, όταν απελευθερώθηκε, χάρη στην πρόνοια

των τότε κυβερνήσεων, δεν είχε την κακή μοίρα να εξομοιωθεί φορολογικά, αμέσως, με την λοιπή Ελλάδα. Διατηρήθη το καθεστώς το ιταλικό, με ένα σκοπό, να δημιουργηθούν κίνητρα για να ξαναρχίσει η οικονομική ζωή στη Δωδεκάνησο.

Και αυτό το ειδικό δασμολογικό καθεστώς, μαζί με ένα ειδικό φορολογικό και ένα ειδικό πιστοδοτικό καθεστώς, που θεσπίστηκαν, συνετέλεσε να γίνει το θαύμα της πώλης της Ρόδου και της πώλης της Κω. Συντέλεσε στο θαύμα της τουριστικής αναπτύξεως της Δωδεκανήσου, η οποία ανάπτυξη διοχετεύθηκε κατόπιν στην λοιπή Ελλάδα — στα νησιά, ιδίως στην Κρήτη, την Κέρκυρα κ.ο.κ.

Το δασμολόγιο αποδείχθη έτσι όχι δωρεά, ευεργεσία, μόνο για την Δωδεκάνησο, αλλά για όλη την Ελλάδα, για τον τουρισμό της Ελλάδος. Και είναι το πρώτο μέτρο περιφερειακής αναπτύξεως και ήταν το πρώτο κίνητρο που θεσπίστηκε για την οικονομική ανάπτυξη στη Χώρα.

Έγινε το λάθος, που λέγει ο κ. Υπουργός, στα 1961, όταν υπεγράφη η Συμφωνία της Συνδέσεως με την ΕΟΚ, να μη ληφθεί ειδική πρόνοια για τη διατήρηση του καθεστώτος αυτού. Λάθος της κυβερνήσεως Καραμανλή. Αλλά εμείς, όπως είμαστε πάντοτε «οικτήρμονες και ελεήμονες και πολυεύσπλαχνοι», δεν της καταλογίσαμε ευθύνη, γιατί άλλωστε από το 1961 μέχρι σήμερα ισχύει το καθεστώς του ειδικού δασμολογίου στη Δωδεκάνησο και δε δημιουργήθηκε πρόβλημα.

Το σπύχημα είναι ότι το 1976 — και συνέπεσε να λείπω από την αίθουσα αυτή — συμφωνήσατε να καταργηθεί το δασμολόγιο.

Μπροστά σ' αυτό το μεγάλο σφάλμα έρχεσθε τώρα να μου πείτε, μα θα μπορούσαμε να το διατηρήσουμε; Μήπως η Δωδεκάνησος δεν είναι Ελλάδα; Έ, όχι και τέτοια απάντηση από ένα υπεύθυνο Υπουργό. Γιατί ειδικό δασμολογικό καθεστώς υπάρχουν σε ορισμένα τους τμήματα σ' όλες τις χώρες της Κοινής Αγοράς. Το πρώτο ειδικό καθεστώς είναι των Αγγλικών νήσων της Μόγγης. Εκεί ισχύει εντελώς διαφορετικό δασμολογικό και φορολογικό καθεστώς από τη λοιπή Μεγάλη Βρετανία. Οι Φερόες, στην Δανία, έχουν επίσης ειδικό καθεστώς. Η Ιταλία έχει ειδικό φορολογικό και δασμολογικό καθεστώς σε μια ορισμένη περιφέρεια, κοντά στα αυστριακά σύνορα. Και το Μόντε Κάρλο, που λέει ο κ. Βενιζέλος, είναι σ' ένα ειδικό δασμολογικό καθεστώς.

Επιχειρήματα του είδους αυτού, επομένως, να μη προκομίζ-

ζονται στην Βουλή. Έκανε ένα σφάλμα πολύ σοβαρό η Κυβέρνηση κατά τις διαπραγματεύσεις. Ας έχει το θάρρος τώρα τουλάχιστον, να το αναγνωρίσει και να μας πει, επομένως, ότ' θα προσπαθήσει δια θετικών πράξεων να το θεραπεύσει.

Η αυζητηση για το δασμολόγιο έχει ζωτική σημασία για την Δωδεκάνησο. Αλλά έχει και γενικότερη σημασία. Το λέω αυτό κ. Υπουργέ και ελπίζω κάποτε το Υπουργείο το δικό σας και το Υπουργείο Συντονισμού να αντιμετωπίσουν με την δέουσα σοβαρότητα το θέμα.

Το θέμα του ειδικού δασμολογικού καθεστώτος έχει τρεις πλευρές: Τη Δωδεκανησιακή, την ελληνική, αλλά και τη διεθνή πλευρά.

Ξέρετε γιατί σε άλλες επικράτειες διατηρούν υφιστάμενες περιοχές τους υπό διαφορετικό δασμολογικό καθεστώς; Γιατί είναι σημείο εκτονώσεως και αναπροσαρμογής στις διεθνείς εξελίξεις. Πολλά πράγματα μπορούν να συμβούν, και το ειδικό καθεστώς βοηθάει να δώσουν στην οικονομία δυνατότητα εκτονώσεως και αναπροσαρμογής. Γι' αυτό οι Εγγλέζοι επέμειναν τόσο πολύ να διατηρήσουν το νησιό της Μάγχης υπό ειδικό καθεστώς. Γι' αυτό οι Ιταλοί επέμειναν να διατηρήσουν ειδικό καθεστώς σε μία πολύ μικρή περιοχή κοντά στην Αυστρία.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΤΣΑΠΑΡΑΣ: Υπάρχει και άρθρο στην σύμβαση της Ε.Ο.Κ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΖΙΓΔΗΣ (Αρχηγός της Ε.Δ.Η.Κ.): Για τον τουρισμό της Ελλάδας έχει μεγάλη σημασία το ειδικό καθεστώς της Δωδεκάνησου. Αν εδαμοιωθούν οι δασμοί και οι συμπαραρταύντες έμμεσοι φόροι με τη λοιπή Ελλάδα, τότε κάνουμε μια δωρεά στους Τούρκους, που δεν την περίμεναν, ούτε στον ύπνο τους. Ως τώρα έρχονταν οι ξένοι τουρίστες στη Δωδεκάνησο, γιατί εύρισκαν πράγματα πολύ φθηνότερα απ' ότ'ι στην λοιπή Ελλάδα, αλλά και φθηνότερη από την Τουρκία. Τώρα αν η Δωδεκάνησος γίνει ακριβότερη από την Τουρκία, όπως θα γίνει, οι ξένοι τουρίστες της Ρόδου και της Κω θα παίρνουν τα πλοία και θα πηγαίνουν σπέναντι και θα αγοράζουν τα προϊόντα το χειρότεχνικά και τα εισαγόμενα από το εξωτερικό φθηνότερα. Και έτσι οι αγρότες της Ρόδου και της Κω θα καταστραφούν. Κάνουμε τόσες δαπάνες για να δημιουργήσουμε την απαιτούμενη τουριστική υποδομή. Και διερωτώμαι για να ευεργετήσουμε τους Τούρκους το κάνουμε; Γι' αυτό έμεινα ενός, όταν έμαθα αυτήν την αφροσύνη της καταργήσεως του δασμολογίου.

Βέβαια, για την πώλη της Ρόδου και της Κω, για τους εκεί εμπόρους δημιουργείται ένα τεράστιο πρόβλημα επιδιώσεως. Όλα αυτά τα καταστήματα, τα οποία υπάρχουν σήμερα στα νησιά μας, θα κλείσουν. Δε δικαιολογείται ο αριθμός τους, εάν δασμολογικά εξομαλυνθεί η Δωδεκάνησος με την λοιπή Ελλάδα. Αυτό είναι το πρόβλημα, το ειδικό, της Δωδεκάνησου. Το άλλο είναι πρόβλημα καθαρά ελληνικό. Ξέρετε ότι η εξομοίωση της Δωδεκάνησου με την υπόλοιπη Ελλάδα και η κατάργηση αυτού του ειδικού καθεστώτος καταστρέφει το βασικό πόλο έλξης του τουρισμού από την Ευρώπη, τη μη ευρισκομένη στην Κοινή Αγορά και ιδιαίτερα από τις Σκανδιναβικές χώρες. Όταν χάσει η Δωδεκάνησος τον τουρισμό αυτό, δεν το χάνει μόνη αυτή, το χάνει η Ελλάδα.

Σήμερα η Δωδεκάνησος, με το καθεστώς που υπάρχει, προσφέρει από απόψεως συναλλάγματος περίπου 120 εκατομμύρια δολάρια τον χρόνο. Αν δε με σπατά η μνήμη μου. Αν αυτή την πηγή την καταστρέψουμε, ποιος ζημιώνεται; Δε ζημιώνονται απλώς οι καταστηματαρχές ή η γεωργία ή η βιοτεχνία της Δωδεκάνησου. Ζημιώνεται το ισοζύγιο των εξωτερικών πληρωμών της Χώρας, το οποίο βρίσκεται στα χάλια, τα οποία όλοι γνωρίζουμε. Γι' αυτό ήθελα περισσότερη προσοχή σ' ένα τόσο μεγάλο θέμα. Τώρα θα φύγω από την αίθουσα αυτή πολύ λιγότερο σίφως απ' ό,τι, όταν ήρθα. Και οι Δωδεκάνησοι θα κάνουν το σταυρό τους, γιατί περίμεναν να διαρωπιθούν σε ορισμένα ζωτικά θέματα.

Είπατε στις επισημες απαντήσεις σας ότι σύμφωνα με τις υποχρεώσεις που αναλάβατε απέναντι της Κοινής Αγοράς, η προσαρμογή του δασμολογίου της Δωδεκάνησου με εκείνο της λοιπής Ελλάδας θα γίνει 6 μήνες, πριν μπει σε εφαρμογή η Συμφωνία εντάξεως. Είπατε, δηλαδή, ότι η απότομη αναπροσαρμογή των δασμών της Δωδεκάνησου στο ύψος των δασμών της λοιπής Ελλάδας θα γίνει UNO ACTU, την 1η Ιουλίου 1980. Κατόπιν, προφορικώς είπατε ότι θα γίνει την 31.12.1980. Τώρα από την απάντησή σας φαίνεται ότι δεν αντιμετωπίζετε καν το θέμα, δε ξέρετε ότι υπάρχει το θέμα.

Ακούστε τι διαφορές θα υπάρξουν και τι αναπροσαρμογές στους δασμούς θα γίνουν. Στα τρόφιμα, δηλαδή, γάλα, θαύτυρο και ποτά, η αύξηση των δασμών για μεν τα προερχόμενα από την Ε.Ο.Κ. θα είναι 80%)ο, για δε τα προερχόμενα από τρίτες χώρες 90%)ο. Για τα προϊόντα κρέατος, η αύξηση θα είναι αντίστοιχως 800 και 980%)ο. Για τα τυριά 360 και 620%)ο. Για τα υφάσματα και έτοιμα είδη ρουχισμού 42 και 170%)ο. Για τις

αμπρέλλες 430 και 673ο)α. Για τα επιτραπέζια είδη 20 και 80α)α. Για την ξυλεία 470 και 727ο)α. Περιορίζομαι στις περιπτώσεις, που μου έδωσε σήμερα ενδεικτικά το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Δωδεκανήσου.

Έχετε ένα τεράστιο πρόβλημα και κάνετε μια γκάφα. Δεν έχετε το μέγεθος του και δε έχετε πώς θα το λύσετε; Παράλληλα με αυτό το δασμολόγιο υπάρχει το καθεστώς των συμπαραμαρτυούντων εμμέσων φόρων, δηλαδή, το καθεστώς του φόρου κύκλου εργασιών, του φόρου πολυτελείας κ.ο.κ. Και αυτοί οι φόροι είναι χαμηλότεροι στη Δωδεκάνησο από τη λοιπή Ελλάδα. Ευτυχώς από ό,τι φαίνεται να λέτε, το καθεστώς αυτό των συμπαραμαρτυούντων εμμέσων φόρων δεν πρόκειται να το καταργήσετε UNO ACTU, την 1.7.80 ή 31.12.80. Σκόπευατε να το διατηρήσετε κατά κάποιο τρόπο μέχρι το 1984, οπότε σε όλη την Ελλάδα θα επιβληθεί ο φόρος της προστιθεμένης αξίας. Πώς θα το διατηρήσετε; Θα το αυξήσετε λίγο - λίγο ή θα το κρατήσετε όθικτο μέχρι το 1984 και όταν θα επιβληθεί σ' όλη τη χώρα ο φόρος προστιθεμένης αξίας ή θα μεθοδεύσετε την υπόθεση διαφορετικά; Αυτό είναι ζήτημα ζωτικό για τη Δωδεκάνησο, η οποία σήμερα ανέμενε μία θετική απάντηση.

Το τελευταίο θέμα που σας επέθε από τον κ. Βενιζέλο είναι ότι οπωδήποτε με την κατάργηση του ειδικού καθεστώτος — απότομη ή σταδιακή — επέρχεται μία αναστάτωση της οικονομίας της περιφέρειας. Τι συγκεκριμένα μέτρα σκόπευατε να λάβετε για να αντιμετωπίσετε αυτή την κατάσταση; Μήπως θέλετε να εσαρκωθούν οι Δωδεκανήσιοι από αγανάκτηση ή επιδιώκετε να φύγουν από τα νησιά; Γιατί, αν απότομα γίνει αυτή η αναπροσαρμογή βάσει θα πάψει να υπάρχει η οικονομική ζωή, θα παύσουν να υπάρχουν ξενοδοχεία, βιοτεχνίες κ.ο.κ. Αλλά και η σταδιακή αναπροσαρμογή έχει μακροπρόθεσμες σοβαρότερες συνέπειες. Θέλετε να διώξετε τους κατοίκους από τη Δωδεκάνησο; Δεν το φαντάζομαι. Λοιπόν, πρέπει να έχετε ένα πρόγραμμα για να αντιμετωπίσετε την κατάσταση.

Αλλά λέω και κάτι άλλο. Ετοιμάζετε πράγματι να κάνετε αυτό το δώρο στην Τουρκία, να στείλετε τους τουρίστες που έρχονται στα νησιά μας στην Αλικαρνασό, στο Μαρμαρίς και στα απέναντι Λαμόνια; Εγώ υπόδειξα μια λύση, ξεκινώντας πάντοτε από το αρχικό σφάλμα σας. Είναι το σύστημα των FREE SHOPS, των ελευθέρων καταστημάτων, να αναμορφωθεί στην Δωδεκάνησο, ούτως ώστε ο τουρίστας να μη χρειάζεται να πάει στην Τουρκία, αλλά να πάρει ορισμένα είδη από αυτά τα κα-

ταστήματα τα ελεύθερα δασμά, τα οποία έχουμε στο αεροδρόμιο. Μπορούσατε έσχατο να δώσατε τη δυνατότητα σ' αυτούς τους καταστηματαρχες, οι οποίοι θα πληγούν, να έχουν μέσα στην ειδική ζώνη των αεροδρομίων ή των λιμανιών καταστήματα στα οποία θα πωλούν άνευ δασμών τα εμπορεύματα - βιοτεχνικά, εισαγόμενα κ.τ.λ. στους ξένους τουρίστες για να μη πηγαίνουν, επαναλαμβάνω, στην Τουρκία..

Βλέπετε υπάρχει ένας κύκλος προβλημάτων. Δεν είναι θέμα τοπικό της Δωδεκανήσου. Είναι θέμα, που αφορά την εθνική οικονομία, τον τουρισμό της Ελλάδας. Και έρχεσθε και διδετε μια τόσο αμελέτητη απάντηση. Πράγματι με καταπλήσατε. Νόμιζα ότι εσείς, ένας άνθρωπος μελετημένος, συγκροτημένος, ο οποίος ασχολείσθε με τα οικονομικά, θα είχατε κάποια συναίσθηση του μεγέθους του προβλήματος και θα ερχόσασταν εδώ να ενημερώσατε την Βουλή. Τι να πω τώρα; Ειλικρινώς σας λέγω...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λεωνίδας Μπουρνός): Ας ακούσουμε την απάντηση, κύριε Πρόεδρε.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΖΙΓΔΗΣ (Αρχηγός Ε.Δ.Η.Κ.): Θα περιμένω επόμεως κάποια απάντηση, πιο συγκεκριμένη.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΠΟΚΟΒΟΣ (Υφυπουργός Οικονομικών) : Αντιλαμβάνομαι θέματα, κύριε Πρόεδρε, την ευαισθησία του κυρίου αρχηγού της Ε.Δ.Η.Κ. για την εκλογική του περιφέρεια, αλλά αυτό θεοβίως δεν του επιτρέπει χαρακτηρισμούς εις βάρος της Κυβερνήσεως ή εμού προσωπικά, περί του αν είμαι μελετημένος ή αμελέτητος. Αν ο κύριος Αρχηγός της Ε.Δ.Η.Κ. έκανε τον κόπο να δει μια άλλη απάντησή μου προς την Βουλή των Ελλήνων γι' αυτό το θέμα, την οποία έχουμε κοινοποιήσει, θα έβλεπε ότι δεν υπάρχουν εξαιρέσεις στην Ε.Ο.Κ. και ότι οι εξαιρέσεις αυτές είναι τυπικές, ενώ ουσιαστικές δεν υπάρχουν.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΖΙΓΔΗΣ (Αρχηγός Ε.Δ.Η.Κ.): Μη λέτε αυτά τα πράγματα! Να υπάρχει σοβαρότης.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΠΟΚΟΒΟΣ (Υφυπουργός Οικονομικών) : Δεν σας διάκοψα, κύριε Ζιγδη, σας άκουσα. Αν εσείς νομίζετε ότι μπορείτε να διακόπτετε... Κύριε Πρόεδρε, δεν δέχομαι διακοπές. (Κυθωνοκραυαίσι).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λεωνίδας Μπουρνός): Παρακαλώ μη διακόπτετε.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΖΙΓΔΗΣ (Αρχηγός Ε.Δ.Η.Κ.): Να μη σας διακόψω, αλλά τι να σας πω;...

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΠΟΚΟΒΟΣ (Υφυπουργός Οικονομικών) : Κύριε Πρόεδρε, δεν δέχομαι διακοπή. Δεν σας δίδωμαι (Κωδωνοκρουσίζω).

ΙΩΑΝΝΗΣ ΖΙΓΔΗΣ (Αρχηγός Ε.Δ.Η.Κ.) : Ύστερα από αυτά τα οποία λέτε, το θεωρώ περιττό να σας διακόψω. Δεν θα σας διακόψω. Η διακοπή, Έξερτε, είναι μία εκδήλωση τιμής. Είναι εκδήλωση τιμής προς τον Υπουργό. Αφού δεν την θέλετε, δε σας την προσφέρω...

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΠΟΚΟΒΟΣ (Υφυπουργός Οικονομικών) : Δεν σας επιτρέπω να ισχυρίζεσθε, ότι εσείς ενδιαφέρεσθε περισσότερο για τη Ρόδο από ό,τι ενδιαφερόμαστε όλοι οι υπόλοιποι εδώ μέσα...

ΙΩΑΝΝΗΣ ΖΙΓΔΗΣ (Αρχηγός Ε.Δ.Η.Κ.) : Αυτό είπατε.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΠΟΚΟΒΟΣ (Υφυπουργός Οικονομικών) : Και οφείλω να σας πληροφορήσω, ότι δεν έχει μόνο η Ρόδος τουρισμό, αλλά έχει και η Βόρειος Ελλάς, η οποία δεν είχε ποτέ κανένα προνόμιο. Γιατί εσείς, ειδικά για την Ρόδο ζητάτε προνόμια; Εν τωούτη περίπτωση και οι Βορειοελλαδίτες βουλευτές θα μπορούσαν να ζητήσουν προνόμια για την Χαλκιδική και τη Θάσσο, όπως οι βουλευτές της Κέρκυρας για την Κέρκυρα, της Κρήτης για την Κρήτη κ.ο.κ.

Βεβαίως αντιλαμβάνομαι ότι είναι εκλογική σας περιφέρεια και σας καίει, αλλά εν πάση περιπτώσει να δούμε το θέμα μέσα σε κάποιο πλαίσιο σοβαρότητας.

Στην τελωνειακή επικράτεια της Μ. Βρεταννίας περιλαμβάνονται οι Αγγλονόρμανδικές νήσοι.

Η Γροιλανδία περιλαμβάνεται στο Δανικό Τελωνειακό καθεστώς και εξαιρούνται μόνο οι νήσοι Φερόοι (··).

Ός προς δε τις περιοχές των Κοινότητων του Λιβάνου (·) και του Καμπιόνε στην Ιταλία, όπως και τα εθνικά ύδατα της Λάμης του Λουγκάνο, που περιλαμβάνονται μεταξύ της όχθης και των πολιτικών συνόρων της Ζώνης μεταξύ του Πόντε - Τρέζε και του Πάρτε - Τερέζια, δεν περιλαμβάνονται στο ιταλικό έδαφος, περιλαμβάνεται όμως βάσει διεθνούς συμβάσεως του 1939 η Δημοκρατία του Αγίου Μαρίνου, που δεν αποτελεί εθνικό έδαφος της Ιταλίας.

Αυτές οι εξαιρέσεις έγιναν διότι προϋπήρχαν διεθνείς συμφωνίες. Ενώ διό την περίπτωση της Δωδεκανήσου δεν υπήρχε διεθνής συμφωνία και επομένως δεν ήταν δυνατόν ούτε το 1981 όταν υπεγράφη η Συμφωνία Συνδέσεως με την Ε.Ο.Κ., να γίνει καμία εξαίρεση για την Δωδεκανήσο, ούτε τώρα το 1979 όταν

υπεγράφη η συμφωνία εντάξεως να γίνει καμία εξοίρεση για τη Δωδεκάνησο.

Υπενθυμίζω και πάλι ότι η Ελλάδα έχει τουρισμό σε πάρα πολλές περιοχές —και όχι μόνο στη Δωδεκάνησο— ότι αυτές οι περιοχές δεν είχαν και ούτε έχουν κανένα δασμολογικό ή φορολογικό προνόμιο και όμως έχουν αναπτυχθεί τουριστικά.

Επομένως δεν ενστερνίζομαι τις απόψεις του Αρχηγού της Ε.ΔΗ.Κ. ότι θα εκλείψει ο τουρισμός από την Δωδεκάνησο και ότι οι Δωδεκανήσιοι θα πτωχεύσουν. Όπως δεν επιτύχευσαν, αλλά προόδευσαν από τον τουρισμό οι Κρήτες και τα άλλα νησιά, έτσι θα συνεχίσουν να προκόβουν και οι κάτοικοι της Δωδεκάνησου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λεωνίδας Μπουρνός): Ο κύριος Βενιζέλος έχει τον λόγο.

ΝΙΚΗΤΑΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ: Η απάντηση του κ. Υφυπουργού ήταν απογοητευτική και θέλω απλώς να σας πω κ. Πρόεδρε ότι την ερώτησή μου, θα τη μετατρέψω σε επερώτηση...

ΙΩΑΝΝΗΣ ΖΙΓΔΗΣ (Αρχηγός της Ε.ΔΗ.Κ.): Στον κ. Υπουργό δε θα απαντήσω. Τον είχα διακόψει προηγουμένως για να τον διευκολύνω να δώσει πληρέστερη απάντηση. Επειδή δεν αντιλήφθηκε την τιμή που του έκανα, λυπάμαι γιατί αποπειράθηκα να τον βοηθήσω να δώσει μια πιο μελετημένη απάντηση. Η ζημιά είναι δική του.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λεωνίδας Μπουρνός): Και ο κύριος Μαύρος είναι Δωδεκανήσιος και όλοι είμαστε Δωδεκανήσιοι, υπό την έννοια της αγάπης και του ενδιαφέροντος για την ανάπτυξη της τουριστικής αυτής περιοχής.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΖΙΓΔΗΣ (Αρχηγός Ε.ΔΗ.Κ.): Χαίρω που το λέτε, γιατί ο κύριος Υφυπουργός δεν κατάλαβε ότι οι βουλευτές εκπροσωπούμε όλο το Έθνος. Αν θέτουμε θέματα της ιδιαιτέρας μας πατρίδας, αυτό δε σημαίνει ότι τα θέματα αυτά περιορίζονται μόνο στη δική μας πατρίδα. Πολλές φορές έχουν προεκτάσεις γενικότερες. Λυπάμαι που δεν είδατε ότι το δασμολόγιο της Δωδεκάνησου δεν είναι θέμα μόνο Δωδεκανησιακό. Είναι θέμα του ελληνικού τουρισμού. Και από την άποψη αυτή προσπαθήσα να σας βοηθήσω, να το αντιληφθείτε. Πιστεύω ότι σε μια στιγμή νευρικότητας δείξατε αυτή την αρνητική στάση. Σας δείξατε όμως η ευκαιρία, όταν θα συζητήσουμε την επερώτηση του κυρίου Βενιζέλου, να έχετε μελετήσει περισσότερο το θέμα, ώστε να μην πείτε πράγματα, που σας αδικούν και σαν

οικονομολόγο, κύριε Μπακοβέ, όχι μόνο σαν Υφυπουργό των Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λεωνίδας Μπουρνιάς): Άλλωστε η Ρόδος δεν έχει ανάγκη του δασμολογίου. Η ακτινοβολία της είναι παγκόσμια.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΠΟΚΟΒΟΣ (Υφυπουργός Οικονομικών): Κύριε Πρόεδρε, ήθελα απλά να διευκρινήσω ότι εγώ δεν συμφιλιώθησα το ενδιαφέρον του κυρίου Βενιζέλου για τη Δωδεκάνησα...

Όσο για το δικό σας ενδιαφέρον, κύριε Αρχηγέ της Ε.Δ.Η.Κ. με τιμά, γιατί μου αναγνωρίζετε κάποιες δυνατότητες στον οικονομικό τομέα. Ήθελα να σας πω ότι ποτέ δεν είμαι αμελήτης και σήμερα, βέβαια. Λυπάμαι που δεν μπορούμε αυτή τη στιγμή να μετατρέψουμε αυτή την ερώτηση σε επερώτηση, για να το κουβεντιάσουμε. Θα χαρώ να αυξητήσουμε την επερώτηση για να δείτε, κατά πόσο είμαστε μελετημένοι, αλλά για να δείτε και μόνος σας ότι δεν ήταν δυνατόν να υπάρξει εξαίρεση ως προς τη Δωδεκάνησα. Εκεί που ήταν δυνατόν να γίνει αυτή η εξαίρεση, όπως και για μια μεταβατική περίοδο στους συμπαραμαρτυρούμενους φόρους, αυτή την εξαίρεση τη διατηρήσαμε.

Και θα προσπαθήσουμε με το νομοσχέδιο του φόρου προστιθέμενης αξίας να κάνουμε αυτή την αύξηση του φόρου κύκλου εργασιών, όταν θα επιβληθεί ο φόρος προστιθέμενης αξίας, όσο το δυνατό πιο ανάδυνη για τη Δωδεκάνησα.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΘΕΟΤΟΚΗΣ: Τον λόγο, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λεωνίδας Μπουρνιάς): Μην γενικεύουμε το θέμα. Ο κύριος Ζιγδης μίλησε ως Δωδεκανήσιος. Αν θα πάμε και στην Κέρκυρα τότε θα κάνουμε τουριστική συζήτηση απόψε.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΘΕΟΤΟΚΗΣ: Δυο λόγια θα ήθελα να πω στο όσα είπε ο κύριος Ζιγδης. Θέλω να διευκρινίσω μερικές απόψεις, οι οποίες νομίζω ότι είναι σωστές.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λεωνίδας Μπουρνιάς): Ο κύριος Θεοτόκης έχει τον λόγο.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΘΕΟΤΟΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, εις την αίθουσαν αυτήν όλοι μας εκπροσωπούμε την Ελλάδα και δεν εκπροσωπούμε μόνο την περιφέρειαν εις την οποίαν εκλεγόμεθα. Αλλά ειδικώτερον διά την Δωδεκάνησαν, διά να μην ανατρέψω-μεν εις την ιστορίαν του πώς η Δωδεκάνησος προσεταιριάθη εις την Ελληνικήν επικράτειαν, πρέπει να ενθυμηθώμεν ότι ει-

δικόν δασμολογικόν καθεστώς είχε θεσπισθή. Το συμπέρασμα της παρεμβάσεώς μου είναι ότι η συζήτηση εξέφυγε της πραγματικής της βάσεως. Η κατηγορία είναι κατά της Κυβερνήσεως, διότι όταν υπέγραψε την Συμφωνία της Συνδέσεως με την ΕΟΚ δεν εφρόντισε να λάβη τα δέοντα μέτρα διατηρήσεως των προνομίων, τα οποία είχε η Δωδεκάνησος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λεωνίδας Μπουρνιάς): Μπορείτε να φέρετε το θέμα δι' ερωτήσεως ή επερωτήσεως. Τώρα παρεμβαίνετε παρά τον Κανονισμόν.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΘΕΟΤΟΚΗΣ: Δεν είμαι αρμόδιος να κάνω ερωτήσιν. Την ερωτήσιν θα την κάνουν οι Δωδεκάνησοι. Εγώ λέγω ότι, αν θέλωμεν αντικειμενικά να συζητούμεν εις την αίθουσαν αυτήν, πρέπει να δούμε ότι η όλη υπόθεσις ξεκινάει από το σφάλμα της Συνδέσεως της Εντάξεως εις την Κοινήν Αγοράν. Αυτό τα είπα και όταν ἐμίλησα διὰ την συνθήκην της Εντάξεως. Θα ενθυμείσθαι η Βουλή ότι είπα, ότι πολλά ελαττώματα έχει η Συμφωνία της Συνδέσεως. Και απασαφηνίζω ότι μεταξὺ των ελαττωμάτων είναι ότι δεν επροστατεύθη το ειδικόν δασμολογικόν καθεστώς διὰ την Δωδεκάνησον.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΠΟΚΟΒΟΣ (Υφυπουργός Οικονομικών): Κύριε Πρόεδρε, ήθελα να σημειώσω, απαντώντας στον κ. Θεοτόκη, ότι πέραν του τί έγινε το 1962, σήμερα κατά τους διαπραγματεύσεις της εντάξεώς μας στην Κοινή Αγορά ήτο αδύνατον να διατηρηθεί ειδικό δασμολογικό καθεστώς για τα Δωδεκάνησα. Έπρεπε να αποδεχθούμε ότι η Δωδεκάνησος είναι τμήμα μιας άλλης χώρας και όχι τμήμα της Ελληνικής Δημοκρατίας. Και αυτό δεν μπορούμε να το αποδεχθούμε. Εξαιρέθηκε μόνο το Άγιο Όρος από το δασμολόγιο και τα άλλα μέτρα, τα οποία λαμβάνονται εν όψει της εντάξεως στην Κοινή Αγορά, διότι τελεί υπό ειδικό καθεστώς.

Δεν μπορούμε να θέσουμε και την Δωδεκάνησο σε ειδικό καθεστώς, όπως το Άγιο Όρος, διότι τότε θα ήταν σαν να παραδεχόμαστε ότι η Δωδεκάνησος δεν είναι Ελληνικό έδαφος. Και αυτό κ. Θεοτόκη, δεν θα το κάνουμε ποτέ (χειροκροτήματα).

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΘΕΟΤΟΚΗΣ: Αλλοίμονο κ. Υπουργέ, αν την ένοκαν της επικρατείας ουσιαστικά η τοιαύτη ή τοιαύτη ρύθμισις του δασμολογίου. Λυπούμαι ειλικρινώς, διότι υποστηρίζετε τοιαύτην περί της εννοίας της επικρατείας παράδοξον θεωρίαν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λεωνίδας Μπουρνιάς): Επί της υπ' αριθ. 4 ερωτήσεως των ερωτήσεων ή επερωτήσεων. Τώρα παρεμβαίνετε παρά τον Κανονισμόν.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΘΕΟΤΟΚΗΣ: Δεν είναι αρμόδιος να κάνει επερώτησιν. Την επερώτησιν θα την κάνουν οι Δωδεκανήσιοι. Εγώ λέγω ότι, αν θέλωμεν αντικειμενικά να συζητούμεν εις την αίθουσαν αυτήν, πρέπει να δούμε ότι η όλη υπόθεσις, ξεκινάει από το σφάλμα της Συμβάσεως της Εντάξεως εις την Κοινήν Αγοράν. Αυτό το είπα και όταν ωμίλησα δια την Συνθήκην της Εντάξεως. Θα ενθυμείται η Βουλή ότι είπα ότι πολλά ελαττώματα έχει η Συμφωνία της Συνδέσεως. Και αποσαφηνίζω ότι μεταξύ των ελαττωμάτων είναι ότι δεν επροστατεύθη το ειδικόν δασμολογικόν καθεστώς δια την Δωδεκάνησον.

ΠΡΟΕΙΔΟΘΗΣΕΙΣ

Α'. -Ο Πρόεδρος της Ε.ΔΗ.Κ. κ. Ι. Ζηδης, έστειλε την ακόλουθη τηλεγραφική απάντησιν σε ερώτημα (15.4.80) του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Δωδεκανήσου, σχετικά με το νομοσχέδιο, που ετοιμαζέται για την επέκτασιν και στη Δωδεκάνησον του Δασμολογίου, που ισχύει στην υπόλοιπη Ελλάδα:

-Υπουργείον Οικονομικών με διαβεβαίωσιν ότι νομοσχέδιο επέκτασεως Ελληνικού Δασμολογίου Δωδεκανήσου δεν θίγει καθεστώς άλλων εμμέσων φόρων».

Α'. ΤΟ ΕΙΔΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΜΜΕΣΩΝ ΦΟΡΩΝ

Με επικείμενη τη συζήτησιν του Νομοσχεδίου για την κατάργησιν του Ειδικού Δασμολογίου στα Δωδεκάνησα, ο Πρόεδρος έστειλε:

α) Προς το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Δωδεκανήσου και τους Εμπορικούς Συλλόγους Ρόδου και Κω στις 13.9.80 την επιστολή που ακολουθεί:

-Όπως έχετε, το Νομοσχέδιο με το οποίο καταργείται το Ειδικό Δασμολογικόν Καθεστώς της Δωδεκανήσου, έχει κατατεθεί στη Βουλή από καιρό και πρέπει να εισηχθεί προς ψήφισιν πολύ σύντομα πλέον.

Κατά τη σχετική συζήτησιν πρέπει να εισημοποιηθεί η υπόσχεσις της Κυβερνήσεως ότι θα διατηρηθεί το υφιστάμενον καθεστώς των άλλων εμμέσων φόρων εκτός των δασμών, που βαρύνουν τις εισαγωγές, μέχρι της επιβολής σε όλη την Ελλάδα του νέου φόρου προστιθεμένης αξίας. Ταυτόχρονα θα πρέπει να γίνει μια προσπάθεια ώστε ο φόρος αυτός να είναι μικρό-

τερος για τη Δωδεκανήσου και ένα μέρος του να παραχωρηθεί στους δήμους και στις κοινότητες σε αντάλλαγμα της ενδεχόμενης καταργήσεως του 4ο)α υπέρ των δήμων και κοινοτήτων.

Για το σκοπό αυτό είναι ανάγκη να έχουμε επίσημα στοιχεία για τη διαφορά των δασμών, που προκύπτει από την αλλαγή του δασμολογίου.

Γι' αυτό θα πρέπει να υπάρξει ένας κατάλογος, που θα περιλαμβάνει συγκεκριμένα είδη εμπορευμάτων κατά κατηγορίες προελεύσεως (ΕΟΚ, ΕΖΕΣ, ΗΠΑ, Τρίτος Κόσμος) και θα δείχνει τι πλήρωσαν για τον εκτελωνισμό τους μετά την 1η Ιουλίου και τι θα πλήρωναν αν ίσχυε το παλιό δασμολογικό καθεστώς.

Δεκαπέντε με είκοσι περιπτώσεις, νομίζω, ότι είναι αρκετές, για να δοθεί μια ακριβής εικόνα αυτής της μεταβολής.

Είμαι βέβαιος ότι θα αντιληφθείτε τη σημασία της προσπάσιώς μου αυτής και θα μου αποστείλετε το ενωρίτερο συγκεκριμένα και εξακριβωμένα στοιχεία».

β) Επίσης προς το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Δωδεκανήσου, στις 20.10.80, το τηλεγράφημα:

«Ζητηθέντα στοιχεία με επιστολή μου 13.9.80 για διαφορές από επιβαρύνσεις δασμών μετά κατάργηση δασμολογίου Δωδεκανήσου δεν έχουν ληφθεί μέχρι σήμερα STOP. Νομοσχέδιο περιλαμβάνεται ημερήσια διάταξη τρέχουσας εβδομάδας STOP. Έλλειψη ζητηθέντων στοιχείων αποδυναμώνει συνηγορία για θέματα που αφορούν οικονομική επιδίωξη Δωδεκανήσου STOP. Λυπούμαι είμαι υποχρεωμένος τόνισα αν αλιγερήσετε η ευθύνη σας, ως οργανώσεων παραγωγικών τόξεων, θα είναι μεγάλη».

γ) Στις 10.11.80 προς τον δήμαρχο Ρόδου και Πρόεδρο της ΚΕΔΚΔ κ. Δ. Βενετοκλή την επιστολή:

«Το Νομοσχέδιο για την κατάργηση του Ειδικού Δασμολογικού Καθεστώτος της Δωδεκανήσου έχει κατατεθεί από πολλού στη Βουλή και πρόκειται να αυξητηθεί πιθανώς την προσεχή εβδομάδα.

Κατά τη αυζήτηση πρέπει να εξασφαλίσουμε τον πόρο του 4ο)α για τους δήμους και τις κοινότητες, όπως άλλωστε και η Ένωσή σας δίκαια υποστηρίζει.

Η συνηγορία για τη διατήρηση του ειδικού αυτού πόρου θα ενισχυθεί, αν έχω στη διάθεσή μου τα πράα που απέδωσε για όλα τα νησιά και τη σχέση του πόρου αυτού προς τα τακτικά έσοδα των δήμων και κοινοτήτων της Δωδεκανήσου (στηρίξω φυσικά).

Θα σας παρακαλέσω, επομένως, να μου στείλετε το ταχύτε-

ρο τα ανωτέρω στοιχεία, όπως και κάθε άλλο που κρίνεται ότι θα είναι χρήσιμο για την υπόθεση».

Β'. Ο ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΦΟΡΟΣ

Στις 13.3.80 συνήλθαν σε έκτακτο συνέδριο οι εκπρόσωποι των Δήμων και κοινοτήτων Δωδεκανήσου και εξέδωσαν ψήφισμα, το οποίο έστειλαν και στον Πρόεδρο του Κόμματος.

Σε επιστολή του (19.4.80) προς τον δήμαρχο Ρόδου κ. Δ. Βενετοκλή και Πρόεδρο ΚΕΔΚΔ, ο κ. Ζιγδης αναφέρει τα εξής:

«Έλαβα την επιστολή σας της 13ης Μαρτίου '80 με την οποία μου διαβιβάζετε αντίγραφο του ψηφίσματος του έκτακτου Συνεδρίου των εκπροσώπων δήμων και κοινοτήτων Δωδεκανήσου για τον δημοτικό φόρο καταναλώσεως 4ο)α.

Είναι περσιτό να σας επαναλάβω την απόλυτη συμφωνία μου με τη θέση, που πήρατε. Η κατάργηση του 4ο)α θα καταστρέψει βαθύως την Τοπική Αυτοδιοίκηση στη Δωδεκάνησο.

Γι' αυτό, όπως γνωρίζετε, από δύο ετών δεν έπαυσα να προσπαθώ να κινητοποιήσω την κοινή γνώμη της Δωδεκανήσου για να αποφευχθεί μαζί με την κατάργηση του Δασμολογίου —που θα είναι βαρύτερο πλήγμα για την οικονομία των νησιών— και η καταστροφή της Τοπικής Αυτοδιοικήσεως.

Θα πρέπει, όμως, να σας επαναλάβω, ότι τα προβλήματα αυτά δεν λύνονται με ένα ψήφισμα. Χρειάζεται συνεχής και συστηματική ενέργεια όλων των υπεύθυνων παραγόντων».

(Κ.ΔΗ.Κ. - Δελτίο Δωδεκανήσου 31.12.1980)

Η ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Η επέκταση του δασμολογίου της ΕΟΚ στην Ελλάδα έγινε βάσει της Πρόθεσης Προσχωρήσεως (Συνθήκη Εντόξεως), η οποία κυρώθηκε με το Νόμο 945/79. Η επέκταση αυτή όρχισε να ισχύει από την 1/1/1981 με μεταβατική περίοδο μέχρι την 1/1/1986, οπότε θα επέλθει η πλήρης εξίσωση των ελληνικών δασμών με τους κοινοτικούς. Το δασμολογικό καθεστώς της Ελλάδας, που ίσχυε την 1η Ιουλίου 1980, καθορίστηκε σαν βάση για τη σταδιακή εξίσωση των ελληνικών δασμών με τους κοινοτικούς.

Η κατάργηση του ειδικού δασμολογίου της Δωδεκανήσου και η αντικατάστασή του από το ελληνικό έγινε με το Ν. 1223 της 30/31.12.81, με αναδρομική ισχύ από την 1η Ιουλίου 1980. Το

σχετικό νομοσχέδιο, που κατατέθηκε στη Βουλή στις 23 Ιουνίου 1980, δε ψηφίστηκε και επομένως δεν έγινε νόμος του κράτους, γιατί το κράτησε ο Πρόεδρος της Ε.ΔΗ.Κ. μέχρι τη λήξη της κοινοβουλευτικής περιόδου. Για την ψήφισή του ο κ. Ζιγδης είχε ζητήσει από τον τότε Υπουργό των Οικονομικών διαβεβαίωση ότι δε θα ανατρεπόταν το καθεστώς των έμμεσων φόρων, που είχε σχέση με το ειδικό δασμολόγιο της Δωδεκανήσου —πράγμα που δεν ήταν διατεθειμένη να κάνει η τελευταία κυβέρνηση της Ν.Δ.

Το νομοσχέδιο αυτό ήταν ένα από τα πρώτα, που ψήφισε η Βουλή της 18ης Οκτωβρίου 1981, στην οποία δε συμμετείχε ο κ. Ι. Ζιγδης. Στην εισηγητική του, όμως, έκθεση είχε προστεθεί η ρητή διαβεβαίωση: «Η κατάργηση του ειδικού δασμολογικού καθεστώτος στη Δωδεκάνησο αφορά αποκλειστικά και μόνο το τοπικό δασμολόγιο και δεν επεκτείνεται και στους λοιπούς φόρους».

Έτσι, η κατάργησή έγινε σχεδόν χωρίς σοβαρές συνέπειες. Η ζημιά για τη Δωδεκάνησο περιορίστηκε στο γεγονός ότι το ελληνικό δασμολόγιο για εισαγωγές από τρίτες χώρες ήταν υψηλότερο από το τοπικό. Τα εισαγόμενα όμως από τις χώρες αυτές προϊόντα, που εξυπηρετούν τις τουριστικές ανάγκες, εξακολούθησαν να είναι φτηνότερα από τη λοιπή Ελλάδα, διότι οι έμμεσοι φόροι δεν άλλαξαν.

Η διατήρηση όμως του καθεστώτος των έμμεσων φόρων θα ήταν προσωρινή, αν μετά την 1η Ιανουαρίου 1984, που σύμφωνα με τη Συμφωνία Εντάξεως έπρεπε να εφαρμοσθεί σ' όλη την Ελλάδα ο Φ.Π.Α., δεν επιτρεπόταν να εφαρμοστούν διαφορετικοί συντελεστές σε τμήματα της επικράτειας. Και το θέμα αυτό τελούσε υπό αμφισβήτηση.

Εν τω μεταξύ, με τη θέσπιση του ρυθμιστικού φόρου (Ν. 1477) 1984), με τον οποίο καθορίστηκε η αντιστάθμισή της σύμφωνα με τις Κοινοτικές διατάξεις μείωσης της έμμεσης φορολογίας μέχρι της 1ης Ιανουαρίου 1989, καταβλήθηκε η επιβαλλόμενη φροντίδα, ώστε να μη δημιουργηθούν ειδικά προβλήματα για τη Δωδεκάνησο. Σ' αυτό συνέβαλε ιδιαίτερα και ο κ. Ζιγδης, με κατάλληλα διαθήματα στους αρμόδιους Υπουργούς και τις Υπηρεσίες.

Έτσι, η τύχη του ειδικού καθεστώτος της Δωδεκανησιακής οικονομίας εξαρτήθηκε από τους όρους, με τους οποίους θα εφαρμοζόταν ο Φ.Π.Α. και συγκεκριμένα αν θα επιτρεπόταν να ισχύουν διαφορετικοί συντελεστές για ένα ή περισσότερα τμήματα της Επικράτειας.

ΜΕΡΟΣ ΙΙ.— Ο Φ.Π.Α.

Όπως ήδη έχει σημειωθεί, ο Φ.Π.Α. επρόκειτο να εφαρμοσθεί στην Ελλάδα (συμπεριλαμβανομένης και της Δωδεκανήσου), την 1.1.1984, σύμφωνα με τη Συνθήκη Εντάξεως. Ύστερα όμως από έντονες προσπάθειες της ελληνικής κυβέρνησης, η εφαρμογή του αναβλήθηκε για την 1.7.1985 και τελικά για την 1.1.87.

Μπροστά στον επικείμενο κίνδυνο εξάρτισης των πολύ σημαντικών αναπτυξιακών κινήτριων του καθορισμού των χαμηλότερων έμμεσων φόρων, που απολάμβανε η Δωδεκανήσος, οι παραγωγικές τάξεις άρχισαν από νωρίς να μελετούν τη δυνατότητα εφαρμογής για την περιφέρειά τους χαμηλότερων συντελεστών Φ.Π.Α. Το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Ρόδου, μάλιστα, ζήτησε γνωμοδοτήσεις από πανεπιστημιακούς δασκάλους, αν μια τέτοια ρύθμιση ήταν δυνατή με τη Συνθήκη Εντάξεως και το Παράγωγο Κοινωνικό Δίκαιο. Οι γνωμοδοτήσεις αυτές χαρακτήρισαν το δωδεκανησιακό αίτημα ως νόμιμο και δυνατό να πραγματοποιηθεί με διαπραγματεύσεις με την ΕΟΚ ή και μονομερώς ακόμα από την Ελλάδα, κατά το πρότυπο της Γαλλίας στην περίπτωση της Κορσικής. Το Υπουργείο, όμως, των Οικονομικών είχε την αντίθετη εντελώς άποψη.

Γι' αυτό ο Πρόεδρος της Ε.ΔΗ.Κ. κ. Ι. Ζιγδής ενημέρωσε την Επιτροπή Παραγωγικών Τάξεων της Δωδεκανήσου, που τον επισκέφθηκε στη Ρόδο στις 20 Ιουλίου 1985 και την κάλεσε να προσταμασθεί κατάλληλα για να γίνει δυνατό να μεταπεισθεί η κυβέρνηση (βλέπε τοπικές εφημερίδες 21.7.1985).

Στις 2.12.85 ο κ. Ζιγδής προλόγισε το σεμινάριο για τον Φ.Π.Α. που οργάνωσε το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριό Ρόδου, με ομιλητή τον κ. Κ. Ζαφειρόπουλο της Τράπεζας Ελλάδος. Στην ομιλία του τόνισε ότι με την εφαρμογή των ίδιων συντελεστών με την υπόλοιπη Ελλάδα, όταν θα εφαρμοσθεί ο Φ.Π.Α., η

Δωδεκανήσος έχουνε όλα τα «προνόμια» της και υπέδειξε τρόπους έμμεσης διατηρήσεως του παλαιού φορολογικού καθεστώτος, αν τελικά δε γινόνταν δεκτοί οι μικρότεροι συντελεστές. Συνέστησε δε στο Επιμελητήριο και στις άλλες Οργανώσεις των παραγωγικών τάξεων να συγκροτήσουν μαζί με εκπροσώπους των Ο.Τ.Α. ειδική Επιτροπή εμπειρογνομόνων, που να μελετήσει σε βάθος τις συνέπειες της φορολογικής μεταβολής, για να προλάβει να συζητήσει με τους κυβερνητικούς παράγοντες την υπόθεση, έχοντας στη διάθεσή της όλα τα απαραίτητα στοιχεία.

Ατυχώς, μια τέτοια Επιτροπή δε ευστήθηκε, έγιναν όμως άλλες, οι οποίες έκαναν επανειλημμένα διαβήματα στην Αθήνα, για να μεταπειθούν τους κυβερνητικούς και υπηρεσιακούς παράγοντες.

Επειδή όμως το Υπουργείο παρέμενε αμετάπειστο και επέμεινε στην άποψή του, ότι ήταν αδύνατο με τη Συνθήκη Εντάξεως να εφαρμοσθούν διαφορετικοί συντελεστές Φ.Π.Α. σε μια περιφέρεια της επικράτειας, ο Πρόεδρος της Ε.Δ.Η.Κ. Ζήτησε να δει τον Πρωθυπουργό κ. Ανδρέα Παπανδρέου.

Η συνάντηση πραγματοποιήθηκε στις 16 Ιουνίου 1986 στον «Λατώρα» Βουλιαγμένης και σ' αυτήν ο κ. Ζιγδης ανέπτυξε στον Πρωθυπουργό τις συνέπειες, τις οποίες θα έχει για την οικονομία και την Τοπική Αυτοδιοίκηση της Δωδεκανήσου η εφαρμογή των ίδιων συντελεστών Φ.Π.Α. με τη λοιπή Ελλάδα. Γι' αυτό ζήτησε μικρότερους συντελεστές και υπογράμμισε ότι η κυβέρνηση δεν πρέπει να επωμισθεί ευθύνας, οι οποίες βάρυναν την κυβέρνηση της Ν.Δ., που διαπραγματεύθηκε την ένταξη στην Ε.Ο.Κ. και η οποία ληγομήσασε τότε το ειδικό δασμολογικό καθεστώς της Δωδεκανήσου. Ο κ. Ζιγδης ανέφερε επίσης στον Πρωθυπουργό, ότι το επιχείρημα ότι η Ελλάδα δεν είναι δυνατόν να εφαρμόσει διαφορετικούς συντελεστές σε τμήμα της επικράτειας, είναι αστήρικτο και επρότεινε να συζητηθεί το θέμα με τον κ. Ντελόρ, τον Πρόεδρο της Επιτροπής της Ε.Ο.Κ., που θριακόταν την εποχή εκείνη στην Αθήνα. Ο κ. Πρωθυπουργός διαβεβαίωσε τον κ. Ζιγδη ότι αντιλαμβάνεται τη σοβαρότητα του προβλήματος και ότι θα κάνει ό,τι είναι δυνατόν για να κατονοηθεί το δίκαιο αίτημα των Δωδεκανησίων.

Πράγματι, το ΚΥΣΥΜ της 4ης Ιουλίου 1986 αποφάσισε «να προσταθεί τροπολογία στο νομοσχέδιο για την εφαρμογή του Φ.Π.Α.» με την οποία «θα καθορίζονταν μειωμένοι συντελεστές για τη Δωδεκανήσο και δεν θα καταργόταν ο δημοτικός φόρος» και επί πλέον «η κυβέρνηση να επιδιώξει τη συμφωνία της Ε.Ο.Κ. στη λύση αυτή». Πράγματι, στο άρθρο 17 του νομοσχε-

δίου, που θέσπιζε ότι «οι συντελεστές και ο υπολογισμός του Φ.Π.Α. θα ορισθούν με νεώτερο νόμο», προστέθηκε τροπολογία, η οποία έλεγε: «Με τον ίδιο νόμο θα ορισθούν οι μειωμένοι συντελεστές, που θα ισχύσουν στην περιοχή της Δωδεκανήσου».

Το νομοσχέδιο με την παραπάνω τροπολογία ψηφίστηκε από τη Βουλή τον Ιούλιο του 1986 και έγινε ο Νόμος 1642/86.

Όταν, όμως, κατατέθηκε στη Βουλή το νομοσχέδιο «για τον ορισμό των συντελεστών του ΦΠΑ κτλ.», με μεγάλη απογοήτευση διαπιστώθηκε ότι η μείωση των συντελεστών για τη Δωδεκανήσο ήταν απλά συμβολική (25ο) για τα αγαθά της I και II κατηγορίας και μηδενική για εκείνα της III —τα οποία ενδιαφέρουν βασικά τον τουρισμό— τα καπνοβιομηχανικά προϊόντα, τα έτοιμα πετρελαιοειδή, το ηλεκτρικό ρεύμα και τις Υπηρεσίες γενικά.

Η πικρία της Δωδεκανήσου υπήρξε πολύ μεγάλη και άρχισε σιγά σιγά η οργάνωσή αγώνα, την ηγεσία του οποίου ανέλαβαν οι Ο.Τ.Α., οι οργανώσεις των παραγωγικών τάξεων, συμπεριλαμβανομένων της Ένωσης Γεωργικών Συνεταιρισμών και των Εργατικών Κέντρων, με σκοπό να πείσσει η κυβέρνηση να προει στην επιβαλλόμενη για την εξασφάλιση του μέλλοντος του νομού μείωση των συντελεστών. Τα καταστήματα της Ρόδου έκλεισαν για δύο μέρες, στάλθηκαν στον Πρωθυπουργό και στους αρμόδιους Υπουργούς, τηλεγραφήματα, υπομνήματα και ψηφίσματα απ' όλες τις οργανώσεις. Ομόφωνα, εξ άλλου, υπήρξαν οι αποφάσεις του Νομαρχιακού Συμβουλίου, του Δημοτικού Συμβουλίου της Ρόδου και πολλών άλλων νησιών, όπως επίσης και πάρα πολλών Συλλόγων και Εργατικών, Αγροτικών, Εμπορικών και Βιοτεχνικών Οργανώσεων.

Τελικά, μια μεγάλη Επιτροπή από τους τρεις Δημάρχους Ρόδου, Κω και Καρπάθου, ως και εκπροσώπους των παραγωγικών τάξεων έφθασε στην Αθήνα στις 8 Δεκεμβρίου 1986, όταν άρχισε η συζήτηση του νομοσχεδίου, για να παρουσιάσει στην κυβέρνηση το πανδωδεκανησιακό αίτημα.

Σε σύσκεψη που έγινε στο σπίτι του κ. Ζιγδη αποφασίστηκε να ζητηθεί ακρόαση από τον Υπουργό Οικονομικών κ. Τσοδόλι και τον Πρωθυπουργό, για να τους αναπτυχθεί η σοβαρότητα του θέματος για το μέλλον της δωδεκανησιακής οικονομίας.

Η Επιτροπή έγινε δεκτή από τον Υπουργό Οικονομικών στις 10 Δεκεμβρίου. Ατυχώς, όμως, δεν έγινε δυνατή η συνάντηση με τον Πρωθυπουργό, γιατί το πρόγραμμά του ήταν πολύ φορτωμένο, αλλά και διότι τις μέρες εκείνες ήταν απασχολημένος με την επίσκεψη του Πρωθυπουργού της Ισπανίας κ. Γκονζάλες.

Η Επιτροπή ανέπτυξε στον Υπουργό ότι η μείωση των συντελεστών έπρεπε να είναι τουλάχιστον 50%)ο, με έμφαση για την τρίτη κατηγορία, που είναι κρίσια για τον τουρισμό. Και βέβαια ζήτησε να μην καταργηθεί ο δημοτικός φόρος, γιατί διαφορετικά θα παραλύσουν οι δήμοι και οι κοινότητες της Δωδεκανήσου. Ο κ. Τσοβόλας άκουσε την Επιτροπή με πολλή προσοχή και έδωσε την εντύπωση ότι θα τροποποιούσε το νομοσχέδιο κατά ένα ικανοποιητικό τρόπο.

Την επομένη, εν τούτοις, ο κ. Υπουργός εισηγήθηκε στη Βουλή μείωση συντελεστών της I και II κατηγορίας κατά 30%)ο και για την III κατηγορία μόνο 15%)ο.

Η ρύθμιση αυτή, θάβαια, δεν ήταν καθόλου ικανοποιητική και γι' αυτό ο Πρόεδρος της Ε.Δ.Η.Κ. κ. Ι. Ζηγής κατά τη συζήτηση στη Βουλή στις 11 Δεκεμβρίου πρότεινε την αναβολή της ψήφισης του άρθρου 2 την επόμενη Δευτέρα 15 Δεκεμβρίου, ώστε να δοθεί ο κατάλληλος χρόνος στον Υπουργό να επανεξετάσει το θέμα.

Πρέπει να υπογραμμιστεί ότι η συζήτηση στη Βουλή δε μπόρεσε να διεξαχθεί ικανοποιητικά. Ο εισηγητής της πλειοψηφίας, υποστηρίζοντας την αρχική διατύπωση του άρθρου 2, μίλησε «για τουρισμό στη Δωδεκανήσο, που ωφελούσε 4 - 5 μεγάλους ξενοδόχους» και ότι το ειδικό φορολογικό καθεστώς είχε ελάχιστη σημασία για την οικονομική ανάπτυξη της Δωδεκανήσου!

Η Ν.Δ. από την άλλη μεριά, έχοντας ένοχη τη συνείδηση, διότι ήταν υπεύθυνη για τη Συμφωνία Ένταξης, στην οποία δεν είχε ληφθεί καμιά πρόνοια για εξαίρεση της Δωδεκανήσου από την κοινή φορολογική πολιτική της Κοινότητας, πρότεινε διό του Αρχηγού της να γίνει ονομαστική ψηφοφορία για το άρθρο 2, υποστηρίζοντας ότι η μείωση των συντελεστών και για τις 3 κατηγορίες έπρεπε να είναι 50%)ο για τη Δωδεκανήσο. Ταυτόχρονα όμως υποστήριξε ότι η μείωση αυτή έπρεπε να ισχύσει επίσης για όλα τα νησιά του Β. Αιγαίου και τις παραμεθόριες περιοχές. Με τη δημοκρατική αυτή πρόταση τονριλιζόταν το αίτημα της Δωδεκανήσου, γιατί θέσπιση μειωμένων συντελεστών σε τόσες πολλές περιφέρειες ήταν αδύνατο να γίνει δεκτή από την κυβέρνηση, λόγω των υποχρεώσεων από τη Συμφωνία Εντάξεως.

Με τον τρόπο αυτό, όμως, ο κ. Κ. Μητσικόκης παρέσυρε και όλα τα άλλα κόμματα να υποστηρίξουν την ίδια γραμμή. Με τον ψυχολογικό εξάλλου εκθιασμό, που δημιουργήθηκε, υποχρεώθηκαν ακόμη και μερικοί βουλευτές του Π.Α.Σ.Ο.Κ. από τα νησιά και τις παραμεθόριες περιοχές να υποστηρίξουν τη γένικευση των μειώσεων.

Αποτέλεσμα των εξελίξεων αυτών ήταν η κυβέρνηση να αρνηθεί την υιοθέτηση των μειώσεων που ζητούσε ο Πρόεδρος κ. Ι. Ζιγδής και οι παριστάμενοι βουλευτές της Δωδεκανήσου και το άρθρο να ψηφιστεί, όπως τροποποιήθηκε από τον Υπουργό Οικονομικών.

Από την ψηφοφορία απέσχε ο Πρόεδρος κ. Ι. Ζιγδής σε ένδειξη διαμαρτυρίας. Το ίδιο έκανε και ο κ. Κλ. Ζερβός, βουλευτής Δωδεκανήσου.

ΤΑ ΑΙΤΙΑ ΤΗΣ ΑΠΟΤΡΧΙΑΣ

Η θλιβερή αυτή κατάληξη της συζήτησης στη Βουλή είχε βαθιές ρίζες.

Πολύ πριν έρθει το θέμα στη Βουλή, οι παραγωγικές τάξεις των νησιών του Β. Αιγαίου σε διάφορες συσκέψεις πρόβαλαν την αξίωση να εφαρμοστεί και για τις περιφέρειές τους ίδια μείωση συντελεστών, με αυτήν που θα παρεχόριετο στη Δωδεκανήσο, χωρίς ποτέ να διερευνηθούν, εάν η Συμφωνία Εντάξεως επέτρεπε τη γενίκευση ενός τέτοιου μέτρου.

Ίδια στάση τηρήθηκε και σε συνδιάσκεψη Νομαρχών, που έλαβε χώρα λίγο πριν τη συζήτηση στη Βουλή.

Αλλά και από Δωδεκανησιακής πλευράς σημειώθηκαν ορισμένα λάθη.

Το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Δωδεκανήσου, από μεγαθυμία προφανώς, κατά την πρώτη συνάντηση των παραγωγικών τάξεων «των νομών των νησιών του Αιγαίου και των Κυκλάδων» στη Χίο, στις 25)8)85, υπό την προεδρία του Υπουργού Αιγαίου κ. Κ. Σφουρίου, εισηγήθηκε διό του Προέδρου του κ. Γ. Καραγιάννη την «επιδότηση των επιτοκίων για όλη τη ζωή των (αναπτυξιακών) δανείων και την απαλλαγή από τον ΦΚΕ ή μεταγενέστερα ΦΠΑ για τα προϊόντα της παραγωγής στους νομούς μας, ώστε να υπάρχει ελάφρυνση του κόστους σε μόνιμη βάση και να εξουδετερωθούν τα ποσοπώνω αντικίνητρα».

Αλλά αν το σημείο αυτό της εισήγησης του κ. Καραγιάννη έγινε από υπερβολική σφροφροσύνη, υπήρξαν και άλλες εκδηλώσεις απ' ευθείας υπαναμευτικές του Δωδεκανησιακού απήματος από Δωδεκανήσιους.

Η πιο χαρακτηριστική περίπτωση είναι του Ροδίου κ. Ν. Βασιλαρά, εκπροσώπου των Επιμελητηρίων στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της ΕΟΚ, που υποστήριξε επίμονα πριν, κατά και μετά την ψήφωση του Νόμου την άποψη ότι το ειδικό φο-

ρολογικό καθεστώς, έβλαπτε τη Δωδεκάνησο και τον τουρισμό της και δεν έπρεπε να ζητείται μείωση των συντελεστών, η οποία θα οδηγούσε σε αύξηση των εισαγωγών κτλ. (βλέπε επιστολή του κ. Ν. Ντουή της 11.10.86 στην εφημερίδα «Δημοκρατική» της Ρόδου).

Στη γενίκευση του αιτήματος της μείωσης των συντελεστών, οφείλεται σε μεγάλο βαθμό η τόσο ασήμαντη, που περιλήφθηκε στην αρχική διατύπωση του άρθρου 2, όπως επίσης και η συμβολική διόρθωσή της από τον Υπουργό Οικονομικών κατά την τελική του διαμόρφωση.

Ατυχώς, η μήριση του νομοσχεδίου αυτού, που έγινε Νόμος (676)86, αποτελεί σταθμό για την οικονομία της Δωδεκανήσου. Ουσιαστικά καταλύει οριστικά το ειδικό δασμολογικό και φορολογικό καθεστώς, στο οποίο οφείλεται η ανάπτυξη της, από την Απελευθέρωση, η συμβολή της στην τουριστική ανάπτυξη της λοιπής χώρας και το σημαντικό συναλλαγματικό ενεργητικό (300 εκατ. δολάρια ετησίως), που συνεισφέρει στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών.

Ο τερματισμός του ειδικού καθεστώτος αποτελεί μεγάλο λάθος για την Ελλάδα, η οποία έπρεπε να ζητήσει να δημιουργηθεί στη Δωδεκάνησο, της οποίας η γεωγραφική θέση είναι πρωταρχικός για τις σχέσεις της ΕΟΚ με την Αφρική, τη Μέση και την Άπω Ανατολή, μια «περιοχή απαλλαγμένη από τις φορολογικές και άλλες δεσμεύσεις της ΕΟΚ», όπως έγινε π.χ. για τα νησιά της Μάγχης στην περίπτωση της Μ. Βρετανίας. Σε μια τέτοια περιοχή θα ήταν δυνατόν να γίνει εκμετάλλευση της διεθνούς κεφαλαιαγοράς για επενδύσεις στην Ελλάδα και στην ΕΟΚ, με τεράστιες ωφέλειες για τη χώρα μας.

Ατυχώς, όμως, η μικρόψυχη αντιμετώπιση του θέματος από την κυβέρνηση της Ν.Δ. κατά τις συζητήσεις της εντάξεως στέφρησε τη χώρα από τη δυνατότητα αυτή. Αλλά και η κυβέρνηση του Π.Α.Σ.Ο.Κ., αν και αντιλήφθηκε την ανάγκη των μειωμένων συντελεστών, περιορίστηκε σε συμβολική μόνο θέσπισή τους, που ούτε τη δωδεκανησιακή, ούτε την ελληνική οικονομία εξυπηρετεί.

Οι Δωδεκανήσιοι σκαθάνονται μεγάλη πικρία για όλα αυτά. Αλλά δεν απογοητεύονται. Είναι αποφασισμένοι να συνεχίσουν τον αγώνα για την υθέτηση ενός νέου προγράμματος περιφερειακής ανάπτυξης, που θα διασφαλίζει το μέλλον της ιδιαίτερης πατρίδας τους και δεν θα μειώσει τη συμβολή της στην ανάπτυξη του τουρισμού και την εξισορρόπηση του ισοζυγίου των τρεχουσών συναλλαγών της χώρας.

Στις επόμενες σελίδες παραθέτουμε, από το πρακτικό της Βουλής, τις αγορεύσεις του Προέδρου κ. Ιωάννη Ζιγανή πάνω στο μεγάλο θέμα.

Φ.Π.Α. ΚΑΙ Η ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΣ
Αγόρευση του Προέδρου της Ε.ΔΗ.Κ.
κ. ΙΩΑΝΝΗ ΖΙΓΑΝΗ

(Σχέδιο Νόμου «Για την εφαρμογή του φόρου
προστιθέμενης αξίας»)

(Πρακτικά Βουλής, 10.7.1986)

... «Κύριοι, μετά την απελευθέρωση της Δωδεκανήσου, βρεθήκαμε προ μιας τραγικής κατάστασης. Τα νησιά ήταν διαλυμένα. Θα σας το πω χωρίς περιστροφές. Και οι Εγγλέζοι και οι Ιταλοί περίμεναν οι Δωδεκανήσιοι σε 5 χρόνια να λένε, «πού είναι η ιταλική διοίκηση»!... Είχαν την απαίτηση να μου το πουν εκπρόσωποι επίσημοι διαφόρων κρατών σε συνέδρια και σε συμβούλια, στα οποία πήρα μέρος την εποχή εκείνη.

Η Δωδεκάνησος, όμως, είχε το εξής πλεονέκτημα: Όταν απελευθερώθηκε είχε κυβερνήσεις και ανθρώπους, που ήταν έτοιμοι για το μεγάλο γεγονός της ένταξης της στη μητέρα Πατρίδα.

Πράγματι οι κυβερνήσεις του Κέντρου 1950 - 52, κατέστρωσαν ένα πλήρες πρόγραμμα περιφερειακής ανάπτυξης, το οποίο εφαρμόστηκε από τότε μέχρι σήμερα - βέβαια κάθε φορά κουτσουρεμένο. Αυτό το πρόγραμμα βασιζόταν κυρίως στο ειδικό δασμολογικό καθεστώς, κατά δεύτερο λόγο στο ειδικό φορολογικό καθεστώς, και κατά τρίτο λόγο στο ειδικό πιστωτικό καθεστώς. Είναι περιττό να σας αναφέρω όλα τα άλλα στοιχεία του προγράμματος αυτού.

Στις εκλογές του 1951 είπα στους συμπατριώτες μου ότι, αν εφαρμόσουμε τη σωστή οικονομική πολιτική, η Ρόδος και τα νησιά της Δωδεκανήσου θα γίνουν σε 20 χρόνια «η Μαγιόρκα της Ανατολικής Μεσογείου». Μερικοί νόμιζαν ότι ανεπιβεβαιότητα!... Όμως ήξερα τι έλεγα. Και πράγματι, εφαρμόζοντας αυτό το Περιφερειακό Πρόγραμμα, κατορθώσαμε να φθάσουμε στο σημερινό στάδιο της οικονομικής ανάπτυξης της Δωδεκανήσου. Γιατί, προκαλώ οποιονδήποτε, να μου πει ποια άλλη περιφέρεια τόσο καταστραμμένη σαν τη Δωδεκάνησο - στη Μεσόγειο ή

και αλλού— μπόρεσε να φθάσει στο επίπεδο της οικονομικής ανάπτυξης, που έφθασαν σήμερα τα δώδεκα νησιά.

Δυστυχώς, όμως, ορισμένοι παράγοντες της λοιπής Ελλάδας, βλέποντας το ειδικό δασμολόγιο, δυσαρρεστούνηταν, γιατί νόμιζαν ότι θιγόνται δικά τους συμφέροντα, ενώ με αυτό φτιάξαμε τον τουρισμό. Όλος ο ακανόνιστος τουρισμός, που έρχεται στην Ελλάδα, ξεκίνησε από τη Ρόδο, κατόπιν πήγε στην Κρήτη, στα Κυκλαδίτικα νησιά και τώρα ανεβαίνει πάνω στη Μυτιλήνη. Μπορώ να σας πω ότι και ένα μεγάλο ποσοστό του τουρισμού της Κύπρου ξεκίνησε από τη Ρόδο και τη Δωδεκάνησο.

Ήταν τόσο σημαντικό το ειδικό δασμολόγιο για την οικονομία των νησιών, αλλά και της Ελλάδας γενικά, ώστε το συνάλλαγμα, που εισάφερε η Δωδεκάνησος χάρη σ' αυτό στον εθνικό κορδανά, να είναι κάτι, που δεν έχει παράμοιο.

Δυστυχώς ορισμένοι καχυποπερημένοι εγκέφαλοι νόμισαν ότι η μεταχείριση αυτή της Δωδεκάνησου ήταν προνομιακή, όπως νομίζουν ότι κάθε προσπάθεια περιφερειακής ανάπτυξης είναι αδικαιολόγητη, γιατί είναι προνομιακή για την περιοχή που γίνεται.

Εκφραστές των απόψεων αυτών οι κυβερνήσεις της Δεξιάς επανειλημμένα προσπάθησαν να καταργήσουν το ειδικό δασμολόγιο. Τα φορολογικά μέτρα τα κατήργησαν από το 1956 και τα πιστωτικά από το 1963 και έμεινε μόνο το δασμολόγιο. Το 1966 η τότε κυβέρνηση ετοίμασε ένα νομοσχέδιο, με το οποίο κατηργείτο το ειδικό αυτό καθεστώς της Δωδεκάνησου. Θυμάμαι μια τρέλατη λαϊκή συγκέντρωση— διαμαρτυρία, που είχαμε στη Ρόδο. Εξηγήσαμε τα πράγματα και υποχρεώθηκε η κυβέρνηση να αντιληφθεί πόσο δίκαιο είχαμε. Αυτό έγινε τον Οκτώβριο του 1966. Και αποσύρθηκε το νομοσχέδιο.

Όταν έγινε η μεταπολίτευση το 1974, επανειλημμένα έκανα αιτήσεις στην κυβέρνηση του κ. Καραμανλή να προσέξει πολύ ώστε, αν ενταχθούμε στην ΕΟΚ, να επιτύχουμε το ίδιο καθεστώς, που έχει η νήσος του Μαν και τα νησιά της Μόγγης για την Αγγλία, η Ελιγαλάνδη για τη Γερμανία, το Νότιο Τιρόλο για την Ιταλία κ.λπ. Δυστυχώς τα είπα σε ώτα μη ακουόντων. Έγινε η ένταξη και η Δωδεκάνησος ξεχάστηκε σαν να μην ήταν ελληνική υπόθεση, αλλά υπόθεση της Τουρκίας! Το να ξεχασθεί η Δωδεκάνησος είναι αυτόματα εύκοιο προς την Τουρκία, γιατί ο τουρισμός της αμέσως θα ακινηθεί τις ευνοϊκές συνθήκες. Ήμουνα στη Βουλή αυτή, όταν ζητήθηκε να κυρωθεί η Συμφωνία της ένταξης. Και σπέρνω ένα μεγάλο μέρος της αμλιάς μου, για να πω ότι υπήρξε πράξη αφροσύνης η παράληψη κατοχύρωσης του ειδικού καθεστώτος της Δωδεκάνη-

σου. Μου είναι τότε, -δεν φταίμε εμείς, αλλά αυτός που διεπραγματεύθη τη σύμβαση της συνδέσεως-! Δηλαδή ο κύριος Πεσμαζόγλου, σαν ο κ. Πεσμαζόγλου να μην ήταν εντεταλμένος της τότε κυβέρνησης Καραμανλή!... Εν πάση περιπτώσει τους είναι -προσέξτε, εάν εφαρμοσθεί το καθεστώς της ένταξης, όπως είναι, θα έχουμε καταστροφή στην Δωδεκάνησο-!

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Υπουργός Οικονομικών): Κύριε Πρόεδρε, ευχαριστώ γι' αυτό που είπατε. Με απολλάξετε και μένα να δώσω απάντηση στη Νέα Δημοκρατία, γιατί το είπα χθες.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΖΙΓΔΗΣ: Νομίζω ότι, επειδή είναι αγώνας μιας αλόκληρης ζωής, είναι υποχρέωσή μου να ενημερώσω και την κυβέρνηση και τους συναδέλφους.

Κύριε Υπουργέ, όταν ψηφίζαμε τους είναι επίσης -τώρα καταργήσατε το δασμολόγιο. Προσέξτε μήπως καταργήσατε και την έμμεση φορολογία περί τη διακίνηση των αγαθών από και προς τη Δωδεκάνησο. Γιατί εκτός από το δασμολόγιο κατά την εξαγωγή ή την εισαγωγή εμπορευμάτων επιβάλλονται και ορισμένοι άλλοι φόροι. Πολλοί όμως από τους φόρους αυτούς δεν υπάρχουν ή είναι χαμηλότεροι στην Δωδεκάνησο. Μου είναι -ένταξτε-. Αλλά όταν το 1981 έφεραν το νομοσχέδιο επέκτασης του δασμολογίου της Ε.Ο.Κ. στην Ελλάδα, δεν έκαναν καμιά μνεία της υποθέσεως Δωδεκάνησου. Γι' αυτό κράτησα το νομοσχέδιο αυτό επί ένα σχεδόν χρόνο και την τελευταία μέρα της Βουλής του 1977 - 1981, όταν ο τότε Πρόεδρος, ο κύριος Παπασιούρου, πήγε να το περάσει εξ υφαρπαγής, οι συνάδελφοι αγωνάκτησαν και είπαν «Όχι! Απόντος του κυρίου Ζιγδη, δεν μπορεί να γίνει αυτό».

Το δασμολόγιο της Ε.Ο.Κ., όμως, ήταν υποχρεωτικό να επιβληθεί μετά την ένταξη, όπως και έγινε.

Η κυβέρνηση του Π.Α.Σ.Ο.Κ., πρέπει να το πω ειλικρινά, δεν αντιλήφθηκε στην αρχή πόσο σημαντική ήταν η διατήρηση των σχετικών με το δασμολόγιο εμμέσων φόρων στη Δωδεκάνησο. Χρειάστηκαν πολλά διαβήματα. Όταν όμως εμψυχίζετο ο «ριθμιστικός» φόρος, τότε το αντιλήφθηκε και πήρε πράγματι τα μέτρα, που χρειαζόντο και έτσι δεν αισθάνθηκε η Δωδεκάνησος την αγωνία της επερχόμενης καταστροφής.

Τώρα με την εισαγωγή του Φ.Π.Α. επειδή έγιναν πολλές μελέτες και ζητήθηκε η γνωμοδότηση πολλών νομικών, υπάρχει μια κατάσταση συγκεχυμένη. Από το Υπουργείο των Οικονομικών δινόταν η απάντηση ότι μετά την ένταξη στην ΕΟΚ δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτε άλλο παρά να εφαρμόσουμε και στην Δω-

δωδεκάνησα τον Φ.Π.Α., όπως εφαρμόζεται σ' όλη την επικράτεια.

Νόμιμα και νομίζω ότι η άποψη αυτή είναι ασφαμένη και ότι υπάρχουν διέξοδοι. Γι' αυτό την τελευταία φορά, που συναντήθηκα με τον κ. Πρωθυπουργό, αναγκάστηκα να του παρουσιάσω σαν ένα σημαντικό θέμα της εξωτερικής μας πολιτικής τη διατήρηση του ειδικού δασμολογικού καθεστώτος στη Δωδεκάνησα, παρά τη θέσπιση του Φ.Π.Α.

Χαίρομαι πάρα πολύ, διότι με την προχθεσινή ανακοίνωση του ΚΥΣΥΜ, το αίτημα αυτό ικανοποιείται. Και πρέπει να σας μεταφέρω την ευγνωμοσύνη και την ανακούφιση του δωδεκανησιακού λαού για το γεγονός αυτό. Και νομίζω ότι θα είστε υπερήφανοι, γιατί θα δείτε τις συνέπειες πολύ σύντομα.

Γιατί επιμένω; Επιμένω και για ένα άλλο λόγο. Οι Τούρκοι μέσα στα μεγαλόπνοα σχέδιά τους ετοιμάζουν την απέναντι της Δωδεκανήσου περιοχή, σαν την πρώτη κατηγορία τουριστικών εγκαταστάσεων για όλη την Τουρκία. Και έχετε όλην αυτή την αναίσχυτη προσπάθεια, με τουρκικά κεφάλια να παίρνουν τους τουρίστες από την Κω και την άλλη Δωδεκάνησα, να τους πηγαίνουν στην Τουρκία και από εκεί να τους επαναφέρουν με ταχύτερες στις πατρίδες τους! Εάν αναστρέψουμε το υφιστάμενο σήμερα καθεστώς και η Δωδεκάνησος φθάσει στα επίπεδα του πικριθίου της Αιγικής Ελλάδας, τότε κάνουμε μια ευεργεσία στον τουρκικό τουρισμό, γιατί οι τουρίστες θα πηγαίνουν κατευθείαν εκεί!

Για τούτο, νομίζω, ότι δεν είναι απλά οικονομικό το θέμα, είναι και θέμα της διεθνούς μας υποστάσεως. Είναι θέμα διασφάλισης της αξιοπρέπειας και των οικονομικών συμφερόντων της χώρας μας.

Δεν χρειάζεται να προσθέσω τίποτε, παρά να επαναλάβω την ικανοποίησή μου για τη διαβεβαίωση της κυβέρνησης. Λυπούμαι μόνο που δεν έχω υπόψη μου την τροπολογία, διότι θα ήθελα επί της τροπολογίας αυτής να εκφράσω τη γνώμη μου. Εύχομαι να είναι τόσο τέλεια, ώστε να μη χρειαστεί νέος σχολιασμός. Πάντως, σαν κατακλείδα, λέω ότι η σωστή λύση είναι η δημιουργία μιας νέας κοινοτικής οδηγίας, διότι έτσι θα αποφύγοιμε την παραπομπή σε αναθεώρηση της συνθήκης της εντό-Ευρώς μας.

Κύριε Υπουργέ, νομίζω ότι αρκετά αποσχόλησα το Σώμα και τη Βουλή. Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

Ο Φ.Π.Α. ΚΑΙ Η ΔΙΔΑΚΑΝΗΣΟΣ

Λόγους κ. ΙΩΑΝΝΗ ΖΙΓΔΗ

Προέδρου της Ε.ΔΗ.Κ.

(Ν)Σ (Περί συντελεστών του Φ.Π.Α.)

(Πρακτικά Βουλής, 10.12.86)

ΙΩΑΝΝΗΣ ΖΙΓΔΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι. Η θεσπίση του φόρου προστιθέμενης αξίας αποτελεί πράγματι μια επαναστατική μεταρρύθμιση στο φορολογικό μας σύστημα. Ο ΦΠΑ, όπως αποδείχθη διεθνώς, είναι επιστημονικότερος, είναι κοινωνικότερος και είναι παραγωγικότερος του σημερινού συστήματος των εμμέσων φόρων.

Το φόρο προστιθέμενης αξίας δεν τον έχει υιοθετήσει μόνο η Κοινή Αγορά. Τον έχουν υιοθετήσει πολλές χώρες εκτός της Κοινής Αγοράς. Η Κοινή Αγορά τον υιοθέτησε βασικά, όχι μόνο διότι είναι επιστημονικότερος και κοινωνικότερος, αλλά και για να αποτελέσει ομοιόμορφη βάση των εισφορών των μελών της προς αυτήν. Για τούτο και οι ειδικές ρυθμίσεις, οι οποίες γίνονται όσον αφορά τους συντελεστές και τις διαδικασίες της επιβολής και της εισπράξεώς του.

Δε θα επεκταίνω τη συζήτηση επί των θεμάτων, για τα οποία ήδη συζητήθηκε η Βουλή. Θα συζητηθώ σήμερα, διότι αποτελεί θέμα αρχής, με μια αποστολή του ΦΠΑ, την οποία δυστυχώς η Ελλάδα παραμέλησε, όταν εντάσσεται στην Κοινή Αγορά. Και αυτή είναι η δυνατότητα άσκησης πολιτικής περιφερειακής ανάπτυξης, με βάση το διαφορετικό φορολογικό καθεστώς στις διάφορες επαρχίες της χώρας.

Σύμφωνα με τις συμφωνίες εντάξεως και με τις Οδηγίες 2 και 6 της Επιτροπής της Κοινότητας, ορισμένες περιφέρειες άλλων σχεδόν των άλλων χωρών - μελών της Κοινότητας τελούν υπό διαφορετικό καθεστώς - είτε εξηρέθησαν πλήρως από τον Φ.Π.Α. ή σ' αυτές εφαρμόσθηκαν πολύ μειωμένα ποσά. Για να σας ενημερώσω πλήρως είναι αρκετό να σας πω ότι στη Δανία οι Φερόες και στη Μεγάλη Βρετανία τα νησιά της Μάγχης δία των Συμβάσεων της ένταξης έχουν διαφοροποιηθεί για τον ΦΠΑ από την άλλη χώρα. Και πρέπει να σας πω ότι, εάν τα νησιά της Μάγχης έχουν τη σημερινή ένταση, τούτο οφείλεται στην ειδική μεταχείριση της οποίας τύχαναν —και πριν την ένταξη της Μεγάλης Βρετανίας και μετά την ένταξη της στην Κοινότητα— από απόψεως φορολογικής. Πράγματι, τα νησιά αυτά, λόγω του ειδικού φορολο-

κού συστήματος, συγκέντρωσαν πάρα πολλά κεφάλαια του εξωτερικού, έγιναν έδρες πολλών διεθνών εταιρειών, οι οποίες είναι η αιτία της σημερινής ακμής τους.

Αλλά και οι χώρες, οι οποίες κατά την ένταξη δεν είχαν την πρόβλεψη να περιλάβουν τμήματα της επικρατείας τους στη ρύθμιση αυτή, κατόπιν συμφωνιών με την Επιτροπή, τα περιέλαβαν σ' αυτό το ειδικό καθεστώς των μειωμένων συντελεστών ή της πλήρους απαλλαγής από συντελεστές. Έτσι από το σύστημα των ομοκόμορφων συντελεστών του Φ.Π.Α., εξαιρούνται λόγω της πρώτης ή της δεύτερης μεθόδευσης: Στη Γερμανία το νησί της Ελιγαλάνδης, στη Δανία η Γρόιλανδία και οι Φερόες, στην Ιταλία το Λιβίνιο, το Καμπιόνε Ντ' Ιταλία και το Λουγκάνο εν μέρει. Στην Ελλάδα το Άγιον Όρος μόνο. Και στη Γαλλία η Κορσική, για την οποία δημιουργήθηκαν προβλήματα, διότι η γαλλική κυβέρνηση δεν χρησιμοποίησε ούτε τη συνεννόηση με την Επιτροπή, όταν καθόριζε μειωμένους συντελεστές του ΦΠΑ για το νησί αυτό, αλλά ενέργησε μάλλον αυθαίρετα.

Μας ενδιαφέρει, κύριοι συνάδελφοι, πολύ το θέμα, διότι η Ελλάδα είναι ο τελευταίος προμαχώνας της Κοινότητας προς τον Αραβικό χώρο, προς την Ασία και την Αφρική. Επομένως τα ωφέληματα, που μπορεί να προκύψουν από τη μειωμένη φορολογία, μπορεί να είναι ευεργετικά όχι μόνο για την περιοχή, αλλά και για την οικονομία της χώρας ολόκληρης. Και είναι ένα θέμα, που πρέπει να προσέξουμε σαν κόρη οφθαλμού.

Το γεγονός, ότι η Ελλάδα έχασε τη Δωδεκάνησο κατά την ένταξη, αποτελεί μία από τις βασικές αδυναμίες της Συμφωνίας εντάξεως, για την οποία μίλησα επανειλημμένα στην αίθουσα αυτή, όταν έγινε η συζήτηση για την επικύρωση της Συμφωνίας αυτής, το 1979, αλλά και το 1980. Και τούτο, διότι θεωρήσα το θέμα πάρα πολύ σοβαρό, όχι μόνο από δωδεκανησιακής, αλλά και από ελληνικής απόψεως γενικότερα.

Κράτησα το νομοσχέδιο, που επεξέτεινε το δασμολόγιο, το νέο δασμολόγιο, το Κοινοτικό, στην Ελλάδα επί ενόμιου χρόνου. Και εφόσον ήμουν βουλευτής μέχρι το τέλος του 1981, το δασμολόγιο αυτό δεν εκυρώθηκε, διότι είχα δηλώσει στον Υπουργό, στην τότε κυβέρνηση, ότι δεν μπορεί να κυρωθεί δασμολόγιο, χωρίς να διατηρηθεί το ειδικό καθεστώς των έμμεσων φόρων κατά τις εισαγωγές στη Δωδεκάνησο και χωρίς να διερευνηθούν οι δυνατότητες επέκτασως του καθεστώτος της Δωδεκανήσου και στα άλλα νησιά του Αιγαίου. Δυστυχώς, μετά τις εκλογές του 1981, όταν δεν ήμουν πλέον στη Βουλή, ο νόμος πέρασε, αλλά, πέρασε με την θεώρηση ότι,

ών καταστράφηκε το ειδικό δασμολογικό, δεν έπρεπε να καταστραφεί και το ειδικό φορολογικό καθεστώς, που συνυπήρχε μαζί με το παλιό δασμολόγιο.

Η ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ

Κύριες και κύριοι, πρέπει εδώ να σας πω μερικά πράγματα, για να αντιληφθείτε βασικά την υπόθεση αυτή. Ξέρετε ότι από το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο η Ελλάδα δεν κέρδισε τίποτε άλλο το ουσιαστικό, παρά μόνο την απελευθέρωση της Δωδεκανήσου. Όταν απελευθερώθηκε η Δωδεκάνησος —να μη το κρύψουμε— τόσο οι φίλοι μας οι Βρεταννοί, όσο βέβαια και οι Ιταλοί, διέσπειραν τη φήμη ότι μέσα σε 3 - 4 χρόνια οι Δωδεκανήσιοι θα φώναζαν «πού είσαι Ιταλία», διότι με την καταστραμμένη Ελλάδα και με τα περιθώρια, τα οποία τους έδιδε η οικονομία τους, δεν θα ήταν δυνατών ούτε να επιδιώσουν. Αυτή ήταν τόσοσν έμμονη ιδέα, ώστε ο πρεσβευτής της Μεγάλης Βρεταννίας στις Ηνωμένες Πολιτείες, σε μια αντιπαράθεση που είχαμε από το ραδιόφωνο στον Άγιο Φραγκίσκο, τόλμησε να μου το πει δημόσια για να πάρει την απάντηση: «Αγαπητέ μου πρεσβευτά, σας προσκαλώ στη Ρόδο, διότι συμβαίνει να είμαι από τη Ρόδο. Θα σας πληρώσω τα έξοδα της παραμονής σας εκεί επί 15 μέρες, αλλά όταν επιστρέψετε θα αναλάβετε την υποχρέωση και θα μου το υποσχεθείτε επί τη λόγω της τιμής σας, να πείτε από το ραδιόφωνο αυτό ακριβώς που είδατε, ότι έγινα στη Δωδεκάνησο». Αυτό συνέβηκε το 1954, την εποχή που πήγαμε στην Αμερική για να προετοιμάσουμε την πρώτη προσφυγή της Ελλάδας στα Ηνωμένα Έθνη για την Κύπρο.

Κύριοι, στη Δωδεκάνησο επιτελέσθηκε ένα θαύμα, για το οποίο η ελληνική Πολιτεία πρέπει να είναι υπερήφανη. Και είναι υπερήφανη! Πώς πραγματοποιήθηκε το θαύμα αυτό; Με τις εξής μεθόδους:

Πρώτον, εφαρμόσαμε εντελώς διαφορετικό πιστοδοτικό καθεστώς.

Δεύτερον, εφαρμόσαμε ένα εντελώς διαφορετικό καθεστώς για το φόρο εισοδήματος και

Τρίτον, εφαρμόσαμε ένα εντελώς διαφορετικό δασμολογικό καθεστώς.

Εμπροσθέτως, εκδόθηκε για τους δήμους και τις κοινότητες το Ν.Δ. υπ' αριθ. 3034)54, το οποίο έδωσε στους δήμους και στις κοινότητες τη δυνατότητα να εισπράττουν κατά τη διακίνηση των προϊόντων ποσοστά 2ο)α με 4ο)α, βάσει των

οποίων έγινε στη Δωδεκάνησο η αναγέννηση των δήμων και των κοινοτήτων.

Δυστυχώς, οι κυβερνήσεις της δεξιάς, κατόργησαν το ειδικό προϋπολογισμό καθιστώντας και κατόπιν το ειδικό καθιστώντας του φόρου εισοδήματος. Αλλά, έμεινε το δασμολογικό καθιστώντας, διότι αυτό το είχε συνειδητοποιήσει ο λαός της Δωδεκάνησου και κάθε φορά που απειλείται, γίνοντο εκδηλώσεις και αντιλαμβάνοντο οι κυβερνήσεις ότι δεν μπορούσαν να το αλλάξουν, διότι, εάν το άλλαζαν, θα έκαναν κακό όχι μόνο στη Δωδεκάνησο, αλλά και σ' όλη την Ελλάδα.

ΤΟ ΛΑΘΟΣ ΤΗΣ ΕΝΤΑΣΗΣ

Έτσι φθάσαμε στην ημέρα, που η Ελλάδα αποφάσισε να μπει στην Ε.Ο.Κ. Όλοι μας περιμέναμε ότι ένας από τους πρώτους όρους θα ήταν ότι η Δωδεκάνησος θα επέτρεπε ειδικού φορολογικού καθιστώντας. Το έχασαν οι διαπραγματευτές και θυμήθηκαν μόνο το Άγιον Όρος! Και τότε δημιουργήθηκε το μεγάλο θέμα: Τι θα γίνει η Δωδεκάνησος; Διότι η άμεση μπότση, από το ένα φορολογικό σύστημα στο άλλο, θα σήμαινε καταστροφή. Και η καταστροφή δεν θα ήταν μόνο τοπική, διότι η Δωδεκάνησος αυτά τα χρόνια έγινε ο πόλος έλξης του διεθνούς τουρισμού, αλλά γενικότερη. Από τη Δωδεκάνησο ξεκίνησαν οι Σουηδοί, Νορβηγοί, οι Βόρειοι, για να πάνε στην Κρήτη και να φθάσουν ακόμα και στην Κέρκυρα. Αυτό το σύστημα του ειδικού δασμολογίου ήταν τόσο επιτυχές, ώστε είχα την ικανοποίηση να πάρω συγχαρητήρια από πολλούς διαπρεπείς Ιταλούς, για τον τρόπο με τον οποίο χειριστήκαμε τα θέματα της απελευθερωθείσας επαρχίας.

Έμεινε, λοιπόν, κύριοι, μετά την κατόργηση του δασμολογίου το ειδικό καθιστώντας των έμμεσων φόρων. Τώρα που έχουμε το νόμο περί εφαρμογής του Φ.Π.Α. κινδυνεύουμε να πάθουμε τη συμφορά, την οποία προσιωνίζετο το γεγονός ότι έχασαμε τη Δωδεκάνησο, όταν υπογράφαμε τη Συμφωνία εντάξεως!...

Τώρα πρέπει να το πούμε καθαρά. Την κατάρτη την οποία έπρεπε να εισπράξει η κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας, θα την εισπράξει η κυβέρνησή σας, αν δεν έχετε τη φρόνηση να προσπαθήσετε να θεραπεύσετε μία κατάσταση, που ευτυχώς δεν είναι αθεράπευτη. Και αυτό για τους ελεγχόμενους λόγους:

Το θέμα, όπως έχετε, μας έχει απασχολήσει σοβαρά. Γι' αυτό το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επίμελητήριο της Δωδεκάνησου αποτάθηκε σε διάφορους καθηγητές για να ρωτήσει, αν

είναι δυνατή η διατήρηση διαφορετικού καθεστώτος, όσον αφορά τον Φ.Π.Α., στη Δωδεκάνησο.

Έχω εδώ μπροστά μου τη γνωμοδότηση του καθηγητή Π. Δ. Δαγτόγλου, του Πανεπιστημίου Αθηνών και επίτιμου καθηγητή των Πανεπιστημίων REGENSBURG και UNIVERSITY COLLEGE (του Πανεπιστημίου του Λονδίνου).

Έχω επίσης την άλλη γνωμοδότηση «Ο Φ.Π.Α., ως μέσο περιφερειακής ανάπτυξης στην περίπτωση της Δωδεκανήσου», του κ. Θ. Α. Γεωργακόπουλου, καθηγητή της Α.Σ.Ο.Ε.Ε.

Και οι δύο αυτές εκθέσεις λένε ότι, παρά την παράλειψη κατά την ένταξη, είναι δυνατόν να προχωρήσουμε ή με συνεννόηση με την Επιτροπή ή και χωρίς αυτή, στη διαμόρφωση ενός ειδικού καθεστώτος.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ: Επιτρέπεται κύριε Πρόεδρε:

ΙΩΑΝΝΗΣ ΖΙΓΔΗΣ: Ορίστε, κύριε Υπουργέ.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ: Αυτό που λέτε, ήδη, η κυβέρνηση το έχει κάνει και θα καταθέσω αυτό που ανέφερα στην ομάδα μου, δηλαδή το σχετικό έγγραφο της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, από το οποίο προκύπτει ότι πράγματι η κυβέρνηση το παλεύει. Αυτό που είπατε σας, το είπα και εγώ, ότι δηλαδή, όταν έγινε η Σύμβαση Προσχώρησης Εσχάστηκε και η Δωδεκάνησος και τα άλλα νησιά. Βέβαια άλλες χώρες στη Σύμβαση Προσχώρησης περιλάμβαναν εξαιρέσεις κάποιων τμημάτων. Κάνει λοιπόν αγώνα η κυβέρνηση, επειδή πράγματι θέλει ό,τι υπάρχει γενικά στην επαρχία και στη Δωδεκάνησο.

Καταθέτω λοιπόν τα έγγραφα για τα πρακτικά, από τα οποία προκύπτει ότι η κυβέρνηση έκανε τεράστια προσπάθεια και συνεχίζει να κάνει.

(Στο σημείο αυτό ο κ. Υπουργός καταθέτει την προαναφερθείσα έκθεση η οποία έχει ως εξής:

05503

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΤΩΝ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες 22 Σεπτ. 86

Κύριε Πρόεδε,

Οι υπηρεσίες της Επιτροπής έλαβαν γνώση του καμένου του ελληνικού νόμου αριθ. 1642/86 (ΦΕΚ Α' 125 της 21 Αυγούστου 1986) «για την εφαρμογή του φόρου προστιθέμενης αξίας και άλλες διατάξεις» και τον μελετούν υπό το πρίσμα των κοι-

νοτικών διατάξεων και ιδιαίτερα της έκτης οδηγίας ΦΠΑ του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Ο νόμος αυτός προβλέπει στο άρθρο 17 ότι στην περιοχή της Δωδεκανήσου θα εφαρμοσθούν μειωμένοι συντελεστές για τις παραδόσεις αγαθών ή παροχές υπηρεσιών. Η διάταξη αντικείται στις διατάξεις της έκτης οδηγίας ΦΠΑ. Πράγματι, δεν είναι επιτρεπτό να εφαρμόζονται διαφοροποιημένοι συντελεστές σε παραδόσεις αγαθών ή παροχές υπηρεσιών της αυτής φύσεως με βάση τον τόπο που πραγματοποιούνται αυτές οι πράξεις μέσα στην ίδια επικράτεια.

Για το θέμα αυτό αρμόζει να γίνει αναφορά κυρίως στα άρθρα 3 και 12 της έκτης οδηγίας ΕΟΚ για το φόρο προστιθέμενης αξίας:

(1) Το άρθρο 3, το οποίο ρυθμίζει την κατά τόπο εφαρμογή του κοινού συστήματος φόρου προστιθέμενης αξίας, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 21 της Πράξης Προσχώρησης της Ελλάδας στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες, δεν προβλέπει για την Ελλάδα, εκτός από το Άγιο Όρος, καμία εξαιρεση, ολική ή μερική, ενός μέρους της Επικρατείας, από τους κανόνες του ΦΠΑ. Κατά συνέπεια, δεν είναι δυνατό να γίνει δεκτή μία εξαιρεση σε γεωγραφική βάση, εξαιρεση που δεν προβλέπεται στο άρθρο αυτό.

(2) Το άρθρο 12, το οποίο περιλαμβάνει διατάξεις για τους συντελεστές ΦΠΑ, δεν προβλέπει τη δυνατότητα εφαρμογής μειωμένων συντελεστών, με βάση εδαφική στα εσωτερικό ενός Κράτους μέλους. Οι τυχόν εξαιρέσεις προβλέπονται ρητά από το κοινοτικό δίκαιο. Τέτοια εξαιρεση δεν προβλέπεται για τα νησιά της Δωδεκανήσου.

Παρακαλείσθε, Κύριε Πρόεδε, να προβείτε στις απαραίτητες ενέργειες προς την Κυβέρνησή σας, για να λάβει υπόψη τις παρατηρήσεις αυτές και με την ευκαιρία του νόμου, που θα καθορίσει το ύψος των συντελεστών του ΦΠΑ, να καταργήσει τη διάταξη που προβλέπει μειωμένους συντελεστές ΦΠΑ για την περιοχή της Δωδεκανήσου.

Παρακαλώ δεχθείτε, Κύριε Πρόεδε, την έκφραση της βαθύτατης εκτίμησής μου.

E. R. VILAR

Γενικός Διευθυντής-

Πρόεδε κ. Κωνσταντίνο ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟ

Μόνιμη Ελληνική Αντιπροσωπεία

στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες

AVENUE DE CORTENBERG, 71

1940 - BRUXELLES

ΙΩΑΝΝΗΣ ΖΙΓΔΗΣ: Χαίρομαι ιδιαίτερα, κύριε Υπουργέ, γιατί καταθέτετε αυτό το έγγραφο και έτσι αποδεικνύετε ότι η Κυβέρνηση αντιμετωπίζει το θέμα στα σοβαρά⁽¹⁾. Άλλωστε δεν είχα αμφιβολία, γιατί είχε γίνει η δήλωση του Πρωθυπουργού τον περασμένο Ιούλιο, όταν ήταν εδώ ο κ. Ζακ Ντελόρ. Τότε μάλλον είχα δει τον κ. Πρωθυπουργό, του ανέπτυξα το θέμα και είχε την καλωσύνη να κάνει τη γνωστή δήλωση. Επομένως τώρα πρέπει να πάμε στην ουσία της υποθέσεως, η οποία είναι η εξής: Σεις σαν Κυβέρνηση αναγνωρίζετε ότι πρέπει να έχουμε διαφορισμό, όσον αφορά τον Φ.Π.Α. στη Δωδεκάνησο. Δυστυχώς όμως το άρθρο 2 του νομοσχεδίου μας το απαγορεύει, γιατί περιορίζει τους μειωμένους συντελεστές μόνο στην α' και β' κατηγορία και η μείωση που κάνει είναι εντελώς ασήμαντη. Δε δημιουργεί κανένα διαφορετικό καθεστώς. Αφήνει δε την τρίτη κατηγορία, ακριβώς όπως έχει...

Πρέπει να ξέρετε ότι συζητήσαμε πολύ το θέμα στη Δωδεκάνησο και αυτή τη στιγμή βρίσκεται στην Αθήνα μία μεγάλη Επιτροπή από τους δημάρχους των τριών μεγάλων νησιών, από τον Πρόεδρο του Επιμελητηρίου, από τους Προέδρους των Εργατικών Συνδικάτων, αλλά και των Γεωργικών Ενώσεων. Όλη η Δωδεκάνησος ήλθε να θέσει το θέμα ενώπιον της Εθνικής Αντιπροσωπείας και της Κυβέρνησης, με την πεποίθηση ότι θα υιοθετηθούν οι απόψεις της.

Έχουν γίνει αρκεμένοι υπολογισμοί, που θα μου επιτρέψετε να τους διαβάσω, για να δείτε πού πηγαίνουν τα δύο συστήματα και γιατί το αίτημα να γίνει 70α)ο η μείωση των συντελεστών και στις τρεις κατηγορίες είναι βάσιμο.

Με το σημερινό σύστημα που ισχύει στη Δωδεκάνησο, δηλαδή με το φόρο χαρτεσάμμου και το δημοτικό φόρο 4α)ο, τα εμπόρευμα της πρώτης, δεύτερης και τρίτης κατηγορίας ως και οι υπηρεσίες θαρόνονται με φόρο 7,66α)ο. Εάν πάρουμε αυτή τη μικρή έκπτωση, την οποία σεις εισηγήσατε, η επιδότηση θα γίνει για την πρώτη κατηγορία 8,5α)ο, ενώ θα είναι 6α)ο στην λοιπή Ελλάδα. Για τη δεύτερη κατηγορία θα είναι 17,5α)ο και για την τρίτη κατηγορία 40α)ο (16α)ο και 38α)ο αντίστοιχα, στη λοιπή Ελλάδα).

Βλέπετε ότι βρισκόμαστε σε πολύ δυσμενέστερη κατάσταση από την λοιπή Ελλάδα.

Εάν για την ουσιαστική διατήρηση του σημερινού καθεστώ-

(1) Στην επίμονη απειθείαση ο κ. Ζιγδής παρετήρησε ότι η επιστολή ήταν υπηρεσιακή και δεν προερχόταν από την Εκτροπή της ΕΟΚ. ΧΥΠΒ - 0497

τος της Δωδεκανήσου η έκπτωση πάει στο 70ο)ο, τότε για την πρώτη κατηγορία θα έχουμε επιβάρυνση 5,8ο)ο, για τη δεύτερη 16,6ο)ο και για την τρίτη 14,8ο)ο.

Έτσι από τη σημερινή κατάσταση, αν πάμε στη μείωση του 70ο)ο, θα έχουμε ελάφρυνση για τα εμπορεύματα και τις υπηρεσίες της πρώτης κατηγορίας 1,8ο)ο, ενώ θα έχουμε επιβάρυνση 9ο)ο για της δεύτερης και 7,2ο)ο για της τρίτης κατηγορίας.

Εάν υιοθετήσετε, επομένως, το 70ο)ο, τότε η Δωδεκανήσος κρατάει αυτήν την προνομιακή θέση που έχει και δίνει τη δυνατότητα στους Δωδεκανησίους να αισθανθούν ότι η πολιτική σας εξασφαλίζει την ελάφρυνση των κατωτέρου εισοδήματος τάξεων, όπως επίσης διασφαλίζει την εισαγωγή ξένου συναλλάγματος και την απασχόληση στην επαρχία τους.

ΤΟ ΣΗΜΕΡΙΝΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ

Γιατί ακούστε, κύριοι, τι συμβαίνει στη Δωδεκανήσο: Με το υφιστάμενο καθεστώς οι καθαρές εισπράξεις της Δωδεκανήσου, αφού αφαιρέσουμε τις δαπάνες σε συνάλλαγμα των εισαγωγών, είναι 300 εκατ. δολάρια το χρόνο, τα οποία πρέπει να διαφυλάξουμε, να τα κάνουμε 500 και ενδεχομένως 1 δισ. Εάν πάμε με τους συντελεστές που προτείνετε, είμαστε βέβαιοι ότι τα 300 εκατ. θα περιορισθούν σε ένα πολύ μικρό ποσό και η απασχόληση θα ελαττωθεί, γιατί ακούστε τι έγινε με το προνομιακό καθεστώς, που έχουμε στη Δωδεκανήσο και τι αγορά δημιουργήθηκε:

Μόνο στη Ρόδο —γιατί δεν χρειάζεται να πάω στα άλλα νησιά— υπάρχουν 200 καταστήματα γυναικικών. Όλες οι Σουηδέζες και οι Εγγλέζες, που έρχονται στη Ρόδο, φεύγουν με μια γούνα. Αυτό είναι συνάλλαγμα. Η γούνα αυτή στοιχίζει ένα δολάριο —το λέω συμβολικά— και εισπράτουμε 4 δολάρια. Αυτή είναι η σχέση. Έχουμε 300 χρυσοχοεία, από τα οποία φωνίζουν οι τουρίστες. Και μη ξεχνάτε ότι απέναντι από τη Ρόδο και την Κω υπάρχει η Τουρκία, όπου τα χρυσοφικά δε φορολογούνται καθόλου. Και η αγωνία μας είναι μήπως ανοίξουν πάλι οι πόρτες και φεύγουν οι τουρίστες για να πάνε στην Τουρκία, οπότε όλες αυτές οι αγορές θα χαθούν.

Κατόπιν, έχουμε 500 μπαρ, τα οποία δεν χρησιμοποιούν για τους Ροδίτες, αλλά για τους ξένους. Έχουμε 200 καταστήματα πωλήσεως ποτών. Έτσι, η όλη κατάσταση που υπάρχει στη Δωδεκανήσο, οφείλεται κατά ένα μεγάλο μέρος στο ειδικό δασμολογικό καθεστώς.

ΤΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΤΗΜΑΤΑ

Πρέπει να ξέρετε, κύριε Υπουργέ, ότι οι Δωδεκανήσιοι έχουν ένα άλλο πρόβλημα: Τα κτήματα του ιταλικού δημοσίου, τα οποία ήταν βασικά δωδεκανησιακός περιουσίας και τα οποία το 1952 μετατράπηκαν σε έναν αυτόνομο Οργανισμό —τον Ο.Δ. Α.Π.Δ.Δ.— για να τα διαχειρίζεται η Δωδεκάνησος και να χρησιμοποιηθούν τα έσοδά τους για την ανάπτυξη της Δωδεκάνησου, εκλάπηκαν από τη δικτατορία. Και η κλοπή των κτημάτων αυτών νομιμοποιήθηκε με το Ν. 7119/77. Και σήμερα ταλαιπωρούνται οι παλαιοί τους ιδιοκτήτες, για να μη σας πω ότι δεν υπάρχει καμία βοήθεια για την ανάπτυξη της Δωδεκάνησου από την τρέχουσα αυτή κυβέρνηση.

Και θα ήθελα, μια που συζητάμε για το δασολόγιο, να μιλήσουμε και για τα κτήματα, γιατί θα πρέπει να δείξετε το ίδιο ενδιαφέρον, το οποίο είμαι βέβαιος ότι θα δείξετε για τα ποσοστά του Φόρου Προστιθεμένης Αξίας.

ΟΙ ΜΕΙΩΜΕΝΟΙ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΕΣΤΗΡΕΤΟΥΝ ΟΛΗ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Κύριε Υπουργέ, ολοκλήρη η Δωδεκάνησος έκανε ό,τι ήταν δυνατόν για να μελετήσει το θέμα. Διότι δεν εμφανίζεται ως απαιτής, ούτε ζητά να τη λυπηθείτε. Η Δωδεκάνησος, ζητά ό,τι ζητά, διότι νομίζει ότι με τον τρόπο αυτό βοηθά τη μητέρα πατρίδα, βοηθά και την άλλη Ελλάδα. Και σας έδωσα ήδη ορισμένους αριθμούς. Επίσης, οι δήμοι και οι κοινότητες αυτή τη στιγμή εισπράττουν 1.300 εκατ. δρχ. το χρόνο. Αν τα χάσουν αυτά τα λεφτά, τι θα γίνουν; Θα διαλυθούν ή θα πέσουν στην παρακμή που βρίσκονται πολλοί άλλοι δήμοι της χώρας.

Υπάρχουν πολλά υπομνήματα, τα οποία εστάλησαν στην κυβέρνηση. Και είμαι βέβαιος ότι θα τα έχετε λάβει. Τα έστειλαν τα Επιμελητήρια, οι Εμπορικοί Σύλλογοι, αλλά και τα δημοτικά συμβούλια, η Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων, η οποία έχει λιγότερο εμπορική και περισσότερο κοινωνική και πολιτική συνείδηση. Σας υπέβαλε ένα υπόμνημα, το οποίο θα καταθέσω για να υπάρχει και στα πρακτικά. (Ο κ. Ζηγός καταθέτει το υπόμνημα).

ΤΟΠΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΙΟΥ

«Οι Ο.Τ.Α. Δωδεκάνησου από το 1938, στα πλαίσια του Ειδικού φορολογικού και δασολογικού καθεστώτος του νομού»

εισπράττουν με δική τους υπηρεσία, Δημοτικό Φόρο, ύψους 4ο) ο επί της αξίας όλων των εισαγομένων ειδών, επιβάρυνση που μεταφέρεται στον καταναλωτή.

Η αυτοφορολογία αυτή του Δωδεκανησιακού λαού, αποδίδει σημαντικό ποσό στην Τ.Α. των Νομών μας, η οποία καταφέρει να ανταποκρίνεται αποτελεσματικά στις αυξημένες λειτουργικές ανάγκες και δαπάνες έργων και υπηρεσιών για την κάλυψη των μεγάλων τουριστικών αξιώσεων.

Το σύνολο του ποσού αυτού για το 1986, για τους Ο.Τ.Α. Δωδεκανήσου, υπολογίζεται σε 1.300 εκατ.

Η απώλεια ενός τόσο σημαντικού εισοδήματος θα σημάνει την οικονομική καταστροφή της Τ.Α. της Δωδεκανήσου, αφού είναι αδύνατο να αντικατασταθεί από πόρους του κρατικού προϋπολογισμού και θα μειώσει αισθητά τις μέχρι σήμερα κοινωνητικές παρεχόμενες υπηρεσίες.

Η εφαρμογή του Φ.Π.Α. όπως ορίζεται στο άρθρο 2 του Σχ. νόμου «Για τον ορισμό των συντελεστών του Φόρου προστιθέμενης αξίας και τη ρύθμιση άλλων θεμάτων» αποδεδειγμένα θα αυξήσει το κόστος ζωής στη Δωδεκάνησο.

Η επιπλέον δε αυτοφορολόγηση με το Δημοτικό Φόρο θα αυξήσει ακόμα περισσότερο το κόστος ζωής με τραγικές συνέπειες για την παραπέρα σωστή ανάπτυξη της Δωδεκανήσου.

Για το λόγο αυτό ζητούμε το άρθρ. 2 του υπό ψήφιση Σ.Ν. να διαμορφωθεί ως ακολούθως:

1. «Για την περιοχή της Δωδεκανήσου οι συντελεστές του προηγούμενου άρθρου μειώνονται κατά πενήντα τοις εκατό (50ο)ο για τις υπηρεσίες και τα αγαθά που περιλαμβάνονται στα παραρτήματα I, II, III.

2. Το ανωτέρω ισχύει για τα αγαθά, τα παραγόμενα εις την Δωδεκάνησο, για τα αγαθά τα παραγόμενα στην λοιπή Ελλάδα και εισαγόμενα εις Δωδεκάνησο και για τα αγαθά τα εισαγόμενα από το εξωτερικό».

Ρόδος 3)12)1986

Για το Τ.Ε.Δ.Κ. Δωδεκανήσου

Ο Πρόεδρος Σ. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ Δήμαρχος Ρόδου

Με το υπόμνημα αυτό σας ζητείται να μειώσετε και τους 3 συντελεστές στο 50ο)ο Αυτό το κάνει η Ε.Δ.Η.Κ. σαν μέση λύση έναντι των προτάσεων της κυβέρνησεως (25ο)ο) και αυ-

στραφει στο ενδιαφέρον είναι κοινό και να είναι η αυτοφορολογία

τών που αξιολογούν οι παραγωγικές τάξεις (70α)ο), μηδέν των εργατών εξαιρουμένων, μηδέν των αγροτών εξαιρουμένων.

Και γιατί ενδιαφέρει όλους το πρόβλημα; Σας είπα στην αρχή της ομιλίας μου, ότι η Ελλάδα είναι ο τελευταίος προαχμένος της Κοινής Αγοράς στην Ανατολική Μεσόγειο. Δεν ξέρω πώς θα εξελιχθούν τα πράγματα, ίσως χρειαστεί ένας καινούργιος «Λιβανός» για την περιοχή. Την πρώτη εποχή της απελευθέρωσης υπήρχε το μεγάλο θέμα των κεφαλαίων των Αραβικών Κρατών. Αν είχαμε τότε φρόνηση, θα προχωρούσαμε στη νομοθεσία που χρειαζόταν, για να μαζεύουμε αυτά τα λεφτά στη Δωδεκάνησο. Το έκανε ο Λιβανός. Βέβαια ο Λιβανός είχε την ατυχία, που γνωρίζω ο καθένας μας, η οποία συνεχίζεται, όχι βέβαια λόγω του ότι απέδη κάποτε το θησαυροφυλάκιο των Δολλαρίων των Αραβικών Χωρών, αλλά για τους άλλους λόγους, τους στρατηγικούς και τους εθνικούς, τους οποίους γνωρίζετε. Δεν ξέρω πώς θα εξελιχθούν τα πράγματα, αλλά δεν πρέπει να στερήσουμε την Ελλάδα αυτής της δυνατότητας, κλείνοντας το ανοιχτό παράθυρο της Δωδεκανήσου. Κατόπιν θα έχουμε τις άλλες εξελίξεις. Διότι, αφού καταχωρηθεί το ειδικό καθεστώς της Δωδεκανήσου, θα προχωρήσουμε και στα άλλα νησιά του Αιγαίου. Αν πάμε να τα κάνουμε όλα μαζί δεν θα επιτύχουμε τίποτε. Ενώ, αν κατοχυρώσουμε πρώτα τη Δωδεκάνησο, θα μπορούμε να πάμε και στα άλλα νησιά του Αιγαίου, τα οποία θα αισθανθούν την ανακούφιση, που επιβάλλεται να έχουν.

Αλλά εκείνο που επιμένω είναι ότι «περιφερειακή ανάπτυξη» σημαίνει ενίσχυση της ελληνικής οικονομίας, όχι μόνο στο εσωτερικό, αλλά και διεθνώς. Και αυτή είναι η πρόκληση η οποία τίθεται μπροστά σας. Είναι πραγματικά μια ιστορική πρόκληση. Είμαι βέβαιος ότι δεν θα πάρετε μια απόφαση επιπόλαια, έτσι θιαστικά. Αλλά θα μελετήσετε καλά την υπόθεση και θα πάρετε την απόφαση, την οποία εγώ τουλάχιστον προσιωπικά, θέλω να πιστεύω ότι είσθε καινοί σαν κυβέρνηση να πάρετε. Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες).

ΑΡΧΙΚΗ ΔΙΑΤΥΠΩΣΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡ. 2

-Συντελεστές περιοχής Δωδεκανήσου.

1. Για την περιοχή της Δωδεκανήσου, οι συντελεστές του προηγούμενου άρθρου μειώνονται κατά εικοσιπέντε στα εκατό

(25ο)ο), εφόσον πρόκειται για αγαθά, τα οποία κατά το χρόνο γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης βρίσκονται στη Δωδεκάνησο και παραδίδονται από υποκείμενο στο φόρο, που είναι εγκατεστημένος στην περιοχή αυτή. Η ίδια μείωση ισχύει και για τα αγαθά, που εισάγονται από το εξωτερικό στην περιοχή της Δωδεκανήσου.

2. Η πιο πάνω μείωση των συντελεστών δεν ισχύει για τα αγαθά που περιλαμβάνονται στο παράρτημα ΙΙΙ, τα καπνοβιομηχανικά προϊόντα, τα έτοιμα πετρελαιοειδή και το ηλεκτρικό ρεύμα. Επίσης, η μείωση αυτή δεν ισχύει για την παροχή υπηρεσιών γενικά-.

Ο Φ.Π.Α. ΚΑΙ Η ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΣ

Δευτερολογία του Προέδρου της Ε.ΔΗ.Κ.

κ. ΙΩΑΝΝΗ ΖΙΓΔΗ

(Πρακτικά Βουλής, 11.12.86)

ΙΩΑΝΝΗΣ ΖΙΓΔΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, φοβάμαι ότι η συζήτηση επεξετάθη σε γενικεύσεις, που όχι μόνο δεν έχουν σχέση, αλλά υπονομεύουν το στόχο του άρθρου, το οποίο συζητάμε.

Το σύστημα του Φόρου Προστιθεμένης Αξίας έχει γίνει δεκτό από την ΕΟΚ για δύο λόγους. Όχι μόνο γιατί είναι προοδευτικότερος, κοινωνικότερος φόρος, αλλά διότι αποτελεί μια σταθερή βάση πάνω στην οποία μπορεί να υπολογίζονται οι εισφορές των καθέκαστον κρατών - μελών στην Κοινότητα. Αυτή είναι η κύρια αιτία που επιβλήθηκε το σύστημα. Για τούτο γίνεται μεγάλη προσπάθεια, όταν έχουν περιπτώσεις εντάξεως στην Κοινότητα, να καθορισθεί εάν σ' όλη την επικράτεια ή σε τμήμα αυτής, θα εφαρμοσθούν οι ίδιοι ή μειωμένοι συντελεστές.

Γι' αυτό όλα τα κράτη, που είχαν μυαλό και κατάλαβαν ότι η φορολογική εξίσωση όλων των περιφερειών τους θα ήταν καταστρεπτική για μερικές απ' αυτές, καθόρισαν κατά την ένταξη τις περιοχές στις οποίες θα εφαρμόζεται μικρότερος συντελεστής του φόρου αυτού. Η Αγγλία το έκανε αυτό, η Γερμανία, η Ιταλία, οι πάντες.

Μετά την ένταξη, για τον καθορισμό του ύψους των ποσοστών του φόρου αυτού, έχουμε δύο Οδηγίες της Επιτροπής, την 2 και την 6. Όταν διαβάσετε τις Οδηγίες αυτές είναι κατηγορηματικές: Δεν επιτρέπεται αυθαίρετα ένα κράτος να αλλάξει τους συντελεστές σε τμήματά του. Αυτήν την κατάσταση

αντιμετώπιος η σημερινή κυβέρνηση, απ' όπου ανέλαβε την εξουσία. Δεν ήταν δυνατόν να γίνει κουβέντα για μενεαμένους συντελεστές σε περιφέρειες, οι οποίες δεν καθορίστηκαν κατά την ένταξη.

Αλλά εμείς οι Δωδεκανήσιοι, οι οποίοι είμαστε τα θύματα της επιπολαιότητας — για να μη μεταχειριστώ αυστηρότερη έκφραση — της Νέας Δημοκρατίας, το 1979 καταλάβαμε ότι δεν ήταν δυνατόν να ήταν απόλυτη η απαγόρευση και αναθέσαμε σε γνωστούς διεθνολόγους να μας εξηγηθούν τι θα μπορούσε να γίνει. Και πράγματι, τόσο ο καθηγητής κ. Γεωργακόπουλος, όσο και ο καθηγητής κ. Δαγτόγλου, ο οποίος είναι καθηγητής και σε Ξένα Πανεπιστήμια, έκαναν επισταμένη μελέτη του θέματος και απ' αυτή φάνηκε ότι μπορεί κανείς να ζητήσει μετά την ένταξη διαφοροισμό των περιφερειών. Θα σας διαβάσω, διότι αυτό μας έδωσε το κούραγιο, να είμαστε τόσο επίμονοι, την περικοπή από την εισήγηση του κ. Δαγτόγλου. Λέει πράγματι στην παρ. 5: «Η περίπτωση των κατά περιφέρεια διαφορουμένων (ημετέρων ή μειωμένων) συντελεστών ΦΠΑ δεν ρυθμίζεται στην Έκτη Οδηγία (όπως ούτε στη Δεύτερη Οδηγία, την οποία αντικαθιστά). Το γεγονός αυτό όμως δεν σημαίνει ότι μια τέτοια γεωγραφική διαφοροποίηση απαγορεύεται καθ' εαυτήν. Ένδειξη υπέρ του εναντίον αποτελεί η πρακτική των κρατών μελών π.χ. η Γαλλία εφαρμόζει στην Κορσική μειωμένο συντελεστή ΦΠΑ. Η γεωγραφική διαφοροποίηση δεν υίγει εξάλλου τους «ιδίους πόρους της Κοινότητας».

Αυτό ήταν η οπία που μας έκανε — τους Δωδεκανήσιους — να διερευνήσουμε εξαντλητικά το θέμα και γι' αυτό με πεποίθηση προσεγγίσαμε τον Πρωθυπουργό τον περασμένο Ιούλιο.

Από τους υπηρωσιακούς παράγοντες της ΕΟΚ, η απάντηση ήταν κατηγορηματική, δεν υπάρχει δυνατότητα να έχετε διαφορετικούς συντελεστές. Όταν όμως είχαμε αυτή την έκθεση του Δαγτόγλου και ορισμένων άλλων, πήγαμε στον Πρωθυπουργό, στον κύριο Παπανδρέου και του είπαμε: «Προσέξτε, σε λίγο θα έλθει ο ΦΠΑ. Εάν επεκταθεί και στη Δωδεκάνησο, όπως θα επεκταθεί σ' όλη την Ελλάδα, τότε θα είναι το δεύτερο πλήγμα κατά της Δωδεκάνησου, από το οποίο δεν θα μπορούσε να αντέξει. Το πρώτο πλήγμα ήταν η κατάργηση του ειδικού δασμολογίου». Στη Δωδεκάνησο είχαμε μέχρι το '80 το Ιταλικό δασμολόγιο, το οποίο ήταν φθηνότερο από το ελληνικό. Καμία άλλη επαρχία δεν είχε τέτοιο δασμολόγιο και η κατάργησή του υπήρξε πλήγμα για τη Δωδεκάνησο. Διότι, εάν το διατηρούσα-

με, εκτός των άλλων θα ήταν δυνατό π.χ. τα προϊόντα της Τσίτουρν και των άλλων χωρών της Άπω Ανατολής, που είναι πολύ φθηνά, να έρχονται στη Δωδεκάνησο και από εκεί να διανεμούνται σ' όλη την Ευρώπη, για να κερδίσει όχι μόνο η Δωδεκάνησος, αλλά και η Ελλάδα. Υπήρξε αφροσύνη απεριόριστη το ότι κατά τη συζήτηση της εντόξευς μας ξεχάστηκε το ειδικό δασμολόγιο της Δωδεκάνησου. Θυμήθηκαν το ειδικό δασμολογικό καθεστώς του Αγίου Όρους και έλασαν τη Δωδεκάνησο! Βέβαια ήταν μεγάλο το πλήγμα από την κατάργηση του ειδικού δασμολογίου της Δωδεκάνησου. Και έμεινε σαν μόνη ελπίδα η διατήρηση του χαμηλού συστήματος των έμμεσων φόρων κατά τη διακίνηση των προϊόντων. Στη Δωδεκάνησο, πράγματι, εφόσον είχαμε το ιταλικό δασμολόγιο, δεν μπορούσαμε να επεκτείνουμε τους έμμεσους φόρους, που συνοδεύουν το δασμολόγιο στη λοιπή Ελλάδα. Έτσι είχαμε πολύ μικρότερους έμμεσους φόρους, οι οποίοι παρακολουθούσαν το δασμό.

Τώρα που επικρατεί η επιβολή του Φ.Π.Α. και στη Δωδεκάνησο, υπάρχει ή όχι αδικαιολόγητη άποψη ότι τούτο σημαίνει καταστροφή. Και δεν πήγαμε στην κυβέρνηση για να της επιβάλουμε κάποια προνόμιο υπέρ της Δωδεκάνησου, πήγαμε να της πούμε απλάς ότι, αν ακρίτως δεχθεί την κατάσταση την οποία δημιουργεί η προηγούμενη κυβέρνηση, βεβαίως θα θεωρηθεί ένοχος ενός εγκλήματος, για το οποίο δεν είναι υπεύθυνη!... Και για να αποδείξουμε ότι υπήρχε δυνατότητα άμυνας, δείξαμε και τις σχετικές γνωμοδοτήσεις των ξένων και Ελλήνων νομικών. Οφείλω να ομολογήσω ότι είχε το θάρρος ο κ. Πρωθυπουργός και κατόπιν το ΚΥΣΥΜ να εξαγγείλουν ότι, για τη Δωδεκάνησο, λόγω του δασμολογίου που έχασε, θα φροντίσουν να επιβληθούν μικρότεροι συντελεστές για το Φ.Π.Α.

Αυτή είναι η θέση σήμερα. Το ότι η ΕΟΚ έχει αντίθετη άποψη, αποδεικνύεται από το έγγραφο, το οποίο έστειλαν οι Υπηρεσίες της. Δεν θεωρήσαν καν οι Υπηρεσίες αναγκαίο να συμβουλευθούν την Επιτροπή, διότι είναι σίγουρες ότι η Επιτροπή θα πει «όχι». Και για τούτο δημιουργείται πρόβλημα, και για τούτο χαίρομαι, που μου είπε ο κ. Υπουργός ότι έχουν ως Κυβέρνηση την απόφαση να πολεμήσουν.

Μη νομίζετε ότι είναι εύκολα πράγματα αυτά. Μη νομίζετε ότι λύνονται με γενικόητες και μεγαλοστομίες. Είναι δυσκολότατο το θέμα. Και αν πετύχουμε ευνοϊκή λύση, τούτο θα οφείλεται βασικά στο γεγονός ότι στη Δωδεκάνησο καταργήθηκε το ιταλικό δασμολόγιο και ότι με την επέκταση ομοιόμορφου του ΦΠΑ, η Δωδεκάνησος θα καταστραφεί.

Δεν είναι δυνατόν να συγκρίνουμε την κατάσταση των άλλων επαρχιών με τη Δωδεκάνησο, διότι είχαμε διαφορετικό σύστημα εμπίσεων φόρων, λόγω διαφορετικού δασμολογίου.

Προσέξτε, εγώ ημουν ο πρώτος που είπα ότι χρειάζεται το νησιό του Αιγαίου και οι παραμεθόριες περιοχές να τύχουν ειδικής μεταχείρισης. Το είπα και έχοντας διερευνήσει το θέμα — ότι δεν μπορούμε να θέσουμε αυτή τη στιγμή στην Κοινότητα και το ζήτημα των λοιπών νησιών, όπως και των άλλων παραμεθόριων περιοχών — λυπόμαι που θα μας πουν ότι, θέλουμε με τον τρόπο αυτό να μην πληρώσουμε την εισφορά μας στην Κοινότητα. Θα έχουμε νέες ιστορίες. Για τούτο, αν θέλουμε να είμαστε σοβαροί, αν θέλουμε να ακολουθήσουμε μια τακτική που είναι φρόνημη, πρέπει να περιοριστούμε στη Δωδεκάνησο με το θέμα του δασμολογίου. Κάνουμε ένα λάθος, δεν είναι δυνατό να μας καταστρέψετε.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΒΑΡΚΑΡΗΣ: Τοπικιστικά το βλέπετε, κύριε Πρόεδρε, και μόνο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΖΙΓΔΗΣ: Ευχαριστώ πολύ για την κρίση σας, είναι πολύ... αντικειμενική!

Προσέξτε τώρα, να δείτε τι συμβαίνει. Τι πρέπει να γίνει για τα νησιά του Αιγαίου και τις παραμεθόριες περιοχές. Νομίζω ότι τα διατύπωσα, όταν πολλοί από Σας δεν ήραστε καν Βουλευτές! Αυτά είναι θέσεις τις οποίες υποστηρίζω από το 1960. Δε δέχομαι μαθήματα επί αυτών. Νομίζω ότι υπήρξα δάσκαλος σ' αυτή την αίθουσα. Εγώ είμαι, που υποστήριξα εντονώτατα ότι οι παραμεθόριες περιοχές χρειάζονται ειδική μεταχείριση, από το γεγονός ότι έχουν ερημώσει, λόγω της πολιτικής κυβερνήσεων, τις οποίες δεν είναι ανάγκη να αναφέρω.

Εκείνο που πρέπει να γίνει άμεσα είναι τα ΜΟΠ να ρίξουν μεγάλο βάρος στη δημιουργία υποδομής στα νησιά του Αιγαίου και τις άλλες παραμεθόριες περιοχές. Πρέπει επίσης να φροντίσουμε το μεσινόκτημα των υψηλών ναύλων να θεραπευτεί με κάποια κρατική επιδότηση. Διότι οι ναύλοι για τα νησιά είναι καταστροφικοί. Δε λέω να επεκταθείτε σε μικρότερα ποσοστά στο φόρο εισοδήματος, διότι ο φόρος εισοδήματος δεν αφορά τις φτωχές τάξεις, για τις οποίες ενδιαφερόμαστε. Αλλά, αν καταρτισθεί μια Επιτροπή, θα δειτε πόσα πράγματα μπορούν να παρθούν, για να βοηθήσουμε αποτελεσματικά την περιφέρεια, μέσα σε πολύ λίγο διάστημα.

Αν αυτή τη στιγμή εμφονιατούμε στην ΕΟΚ, ζητώντας το 1)3 της Ελλάδας να έχει το δικαίωμα μειωμένων ποσοστών Φ.Π.Α., θα χάσουμε την υπόθεση, χωρίς καμία αμφιβολία. Εκείνο που

πρακτικώς μπορούμε να κάνουμε, είναι, χρησιμοποιώντας το ε-πείρημα του δασμολογίου της Δωδεκανήσου, να πάρουμε μία άδεια διαφορικών συντελεστών για τη Δωδεκάνησο. Αφού επιβεβαιώσουμε το δικαίωμά μας για τη Δωδεκάνησο, τότε σε μία δεύτερη προσπάθεια θα μπορούσαμε, είμαι βέβαιος, να το επεκτείνουμε και στις λοιπές περιφέρειες, περί των οποίων ο λόγος.

Νομίζω ότι αυτά είναι αρκετά, διότι θα κάναμε καινούργια αγοράση επί του θέματος.

Ας επανέλθω, επομένως, στη Δωδεκάνησο. Εφόσον ταλμάτε να πάτε κόντρα στις υποχρεώσεις, που ανέλαβε η χώρα μας κατά την ένταξη, πρέπει να είστε κάπως γενναϊότεροι στην πολιτική σας. Τα προστά, τα οποία προσδιορίζετε στο άρθρο 2, γελαιοποιούν την υπόθεση. Το 25ο)ο το οποίο κάνετε 30ο)ο και το 15ο)ο για τα εμπόρευματα της τρίτης κατηγορίας είναι αστεία πράγματα. Αν κάνετε τρεις υπολογισμούς, θα δείτε ότι θα καταστραφεί ο συναλλαγματικός μιστός του δωδεκανησιακού τουρισμού. Τα 300 εκατ. δολ. τα οποία εισφέρει η Δωδεκάνησος το χρόνο στο προϋγιο πληρωμών, θα τα χάσουμε. Δε σας ζητείται η γενναϊότητα απέναντι των Δωδεκανησίων, σας ζητείται μεγαλύτερη αποφασιστικότητα για να διασφαλίσετε τα συμφέροντα της εθνικής οικονομίας. Ουαί και αλλοίμονο, αν χάσουμε τα πλέον εκτήματα που έχει η Δωδεκάνησος στην τουριστική αγορά. Ουαί και αλλοίμονο αν καταστρέψουμε τη φήμη, που έχει ήδη η Δωδεκάνησος διεθνώς. Ανοίγουμε την πόρτα στην Τουρκία, η οποία ετοιμάζεται, η οποία περιμένει για να καταβροχθίσει τον τουρισμό της Δωδεκάνησος, με όλες τις εγκαταστάσεις που κάνει και με όλες τις στέλειες, που νομοθετεί, για τα χρυσαφικά και τα διάφορα είδη τουριστικού ενδιαφέροντος.

Επομένως, κύριε Υπουργέ, σας λέω μη δασμολογήτε ακόμα σήμερα με κάτι το οριστικό. Μελετήστε το θέμα. Βέβαια δε θέλω να νομίζετε ότι σας επικρίνω, ότι χωρίς τη δέουσα προσοχή αντιμετώπισατε το θέμα. Αλλά πάντα οι δεύτερες σκέψεις είναι καλύτερες από τις πρώτες. Εκτός από την παρατήρηση, την οποία σας έκανε ένας από τους κυρίους συναδέλφους της Δωδεκάνησος, για τα προϊόντα που παράγονται στην λοιπή Ελλάδα, να τυγχάνουν της ίδιας μεταχειρίσεως με το προϊόντα του εξωτερικού, θα πρέπει να προσέξετε και τις υπηρεσίες. Να τις ρυθμίσουμε έτσι, ούτως ώστε να μη δημιουργηθεί στο θέμα των υπηρεσιών σοβαρή ανωμαλία.

Νομίζω, κύριε Υπουργέ, για να μη σας ταλαιπωρώ περισσότερο, ότι καλό θα ήταν μέχρι τη Δευτέρα να ξαναδείτε το θέμα. Να βάλετε μερικούς υπαλλήλους να κάνουν τους υπολογισμούς.

πόσο μεταβάλλεται με τους συντελεστές τους οποίους εισηγείστε, η φορολογική επιβάρυνση στη Δωδεκάνησο. Και θα δείτε ότι τα νέα περιθώρια είναι εντελώς ασφικτικά. Εγώ θα σας αναβοάω, όχι για να εντυπωσιάσω, να πάτε στο 70ο)ο της μείωσης των συντελεστών. Αλλά εφ' όσον οι δήμοι και οι κοινότητες υπέβαλαν το αίτημα του 50ο)ο, είμαι υποχρεωμένος να συμφωνήσω.

Και θα συμφωνήσω ότι έχετε κάνει σήμερα μία δεύτερη σημαντική δήλωση, ότι δεν θα καταργηθεί το διάταγμα του 4ο)ο για τους δήμους και τις κοινότητες. Αυτό είναι μία εγγύηση, που μας κάνει να φύγουμε ευτυχισμένοι από την Αίθουσα αυτή. Και η αγωνία, η οποία μας συνέχει, έχει μειωθεί.

Αλλά θα σας παρακαλούσα να μη δεσμευτείτε σήμερα. Μέχρι τη Δευτέρα να ξεναμελητήσετε το θέμα και να μας φέρετε την τροπολογία γραπτή, για να μπορέσουμε να την κρίνουμε, και να αναλάβουμε και τις ευθύνες μας.

Εγώ πάντως, επειδή είμαι αντικειμενικός, σφείλω να πω ότι η κυβέρνηση επιδεικνύει αρκετή γενναιότητα, για την οποία θα ήταν πολύ άδικο να την φέσουμε. Αντίθετα, θα έπρεπε να την συγχαρούμε και να ευχηθούμε ότι θα συνεχίσει τον αγώνα, αφού κερδηθεί η μάχη της Δωδεκάνησου, για να κερδηθεί και η μάχη των άλλων νησιών και των άλλων παραμεθόρων περιοχών. Σας ευχαριστώ».

Ο Φ.Π.Α. ΚΑΙ Η ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΣ

**Τρίτη παρέμβαση του Προέδρου της Ε.ΔΗ.Κ.
κ. ΙΩΑΝΝΗ ΖΙΓΔΗ**

(Πρακτικά Βουλής, 18.12.86)

ΙΩΑΝΝΗΣ ΖΙΓΔΗΣ: Θα ήθελα να πω δυο λόγια, για να καταναστούν τα πνεύματα, διότι πρέπει να καταναστούν τα πνεύματα, όταν πρόκειται να ψηφίσουμε μια τόσο σοβαρή διάταξη.

Ο κύριος Υπουργός, προχθές, είχε υποσχεθεί ότι θα έφερνε γραπτό το κείμενο της τροποποίησης του άρθρου 2, πριν γίνει ψηφοφορία. Δυστυχώς, αυτό δεν έγινε. Και σας ομολογώ, ότι δεν μπορούμε να κρίνουμε την ακρίβεια της διατυπώσεως, μ' αυτό που είπε προχθές, ιδίως υποσχέθηκε να διατηρήσει το δημοτικό φόρο, υποσχέθηκε να επεκτείνει τους μειωμένους συντελεστές στα εμπορεύματα τα κατασκευαζόμενα στη λοιπή Ελλάδα, όπως και στις υπηρεσίες. Αν' ό,τι άκουσα, νομίζω, ότι ει-

να διαφορετική η διατύπωση της τροπολογίας, όπως την προ-
τείνει σήμερα.

Αλλά θα κάνω μια παράκληση στους συναδέλφους, τους εκ-
τός Δωδεκανήσου, διότι θριακόμεθα προ τραγικής παρεξηγή-
σεως.

Το ότι τα νησιά του Αιγαίου και οι παραμεθόριες περιοχές
έχουν ανάγκη προγράμματος ανάπτυξεως, είναι πανθομολογώ-
μενο. Όλοι το γνωρίζουν.

Αλλά, στυχώς, κύριε Πρόεδρε, δεν έχει η Ελλάδα δικαίωμα,
βάσει της συνθήκης εντόξεως, να καθορίζει διαφορετικούς συν-
λεπαστές ΦΠΑ στις διάφορες επαρχίες. Αυτό ήταν το βασικό
λάθος, αυτών που υπέγραψαν τη Συμφωνία Εντόξεως, που για
τη Δωδεκάνησο σημαίνει καταστροφή. Αλλά η Δωδεκάνησος κα-
ταστρέφεται και με την πρόταση του κυρίου Υπουργού, επειδή
είναι ασήμαντη η μείωση των συντελεστών. Αυτό άλλωστε οδή-
γησε στο σημερινό πρωτοφανές συλλαλητήριο στη Ρόδο. Στη
Ρόδο πράγματι έχουν την πεποίθηση ότι καταστρέφονται.

Για να θεραπεύσουμε αυτό το βασικό μείζονόκτημα της Συμ-
φωνίας Εντόξεως και να έχουμε δικαίωμα διαφορετικών συντελε-
στών για όλες τις επαρχίες θα πρέπει να ζητήσουμε επανοδιο-
πραγμάτευση της Συμφωνίας Εντόξεως. Αυτό, όμως, καταλα-
βαίνετε τι σημαίνει; Οι έντεκα άλλες χώρες - μέλη της Ε.Ο.Κ.
πρέπει να συμφωνήσουν και να περάσουν από το κοινοβούλιο
τους τις τροποποιήσεις κ.ο.κ. Και αν ακόμη το επιτύχοιμε, θα
το επιτύχοιμε μετά 3 ή 5 χρόνια.

Υπάρχει, όμως, ένας δεύτερος τρόπος, να επιτύχοιμε για τη
Δωδεκάνησο, τουλάχιστο, το πράγμα αυτό. Και τούτο μπορεί να
γίνει προσφεύγοντας στην Επιτροπή για το συγκεκριμένο θέμα
του ειδικού δασμολογίου της Δωδεκάνησου, που καταργήθηκε.
Είναι το μόνο θέμα, το οποίο μπορούμε να φέρουμε στην Επι-
τροπή, σύμφωνα άλλωστε και με τη γνωμοδότηση του κ. Δαγτύ-
γλου, με ελπίδα επιτυχίας.

Γι' αυτό προτείνω στους αγαπητούς συναδέλφους μου, να μη
νομίσουν ότι είναι αληγότερο το ενδιαφέρον μας, ημών των Δω-
δεκανησίων, για τα άλλα νησιά και τις παραμεθόριες περιοχές.
Είναι εδίκου έντανο. Αλλά είναι αδύνατο με την υφιστάμενη
Συμφωνία Εντόξεως, να επιχειρούμε επέκταση του δικαίωμα-
τος διαφορικών συντελεστών και εκεί. Το μόνο που μπορούμε
να επιχειρήσοιμε σήμερα είναι διό της Επιτροπής τροποποίη-
ση ειδικά για τη Δωδεκάνησο —της περιοχής που καταργήθη-
κε το ειδικό δασμολόγιο.

Όταν το πετύχοιμε αυτό, θα μπορούσοιμε με μια δεύτερη
ευκαιρία να ζητήσοιμε επέκταση του δικαίωματος και σ' άλλες πε-

κρίσεις! Νομίζω ότι αυτό θα πρέπει να πείσει τους συναδέλφους να μη επικρίνουν επί της γενικούσεως, αφού ο κύριος Υπουργός έδωσε την υπόσχεση να φέρει για τις άλλες περιφέρειες με ένα άλλο νομοσχέδιο μέτρα, τα οποία θα όρουν την έλλειψη ειδικών διατάξεων στο σημερινό.

Αλλά, επαναλαμβάνω, κύριε Υπουργέ, εάν μείνει η τροπολογία με συντελεστές μειωμένους κατά 30, 30 και 15ο)α, σας λέγω ότι δικαίως οι Δωδεκανήσιοι θα το θάψουν μαύρο! Τη σημερινή μέρα θα τη θεωρήσουν καταστροφική. Και παρακαλώ, να απαντηστέστε το θέμα και να δεχθείτε το 50ο)α, που εισηγούνται τα δημοτικά συμβούλια και όλες οι επαγγελματικές οργανώσεις.

Κάνω έκκληση στον κύριο Υπουργό και στον παρκατόμενο Υπουργό της Προεδρίας, διότι θα έχουμε αναπόφευκτα δυστυχία στη Δωδεκάνησο.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ: Μια λέξη μόνο, κύριε Πρόεδρε.

Η απάντηση επί όλων αυτών, τα οποία ελέχθησαν είναι η εξής: Και μόνο το γεγονός ότι ο Υπουργός φέρνει μια τροπολογία διά της οποίας τροποποιεί τους συντελεστές, αποδειχνει ότι δεν υπάρχει πρόβλημα έναντι της ΕΟΚ.

Πάντοτε, όταν ομιλεί ο κύριος Ζιγδης, θέλει να ξεχνά το πρωτόκολλο 7, τα οποία ρυθμίζει θωμασία το θέμα. Άλλωστε, αν επιμένει στις απόψεις για το 50ο)α, δεν έχει, παρά αυτή τη στιγμή στην ονομαστική ψηφοφορία, να πάρει θέση.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΖΙΓΔΗΣ: Να μη διακομωδήσουμε το θέμα. Αυτό κάνει, ο κύριος Κανελλάπουλος. Το πρωτόκολλο 7 είναι άσχετο με την υπόθεση, που συζητούμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Γιάννης Ν. Αλευρός): Προχωρούμε στην ονομαστική ψηφοφορία.

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

Για τον ορισμό των συντελεστών του φόρου προστιθέμενης αξίας και τη ρύθμιση άλλων θεμάτων.

(ΤΕΛΙΚΗ ΔΙΑΤΥΠΩΣΗ)

Άρθρο 2

Συντελεστές περιοχής Δωδεκανήσου.

1. Για την περιοχή της Δωδεκανήσου, οι συντελεστές του προηγούμενου άρθρου μειώνονται κατά τριάντα στα εκατό (30ο)α, εφόσον πρόκειται για αγαθά, τα οποία κατά το χρόνο γένεσης

της φορολογικής υποχρέωσης βρίσκονται στη Δωδεκάνησο και παραδίδονται από υποκείμενο στο φόρο, που είναι εγκατεστημένος στην περιοχή αυτή. Η ίδια μείωση ισχύει και για τα αγαθά που εισάγονται από το εξωτερικό στην περιοχή της Δωδεκάνησου.

Κατ' εξαίρεση, για τα αγαθά του παραρτήματος III, η μείωση ορίζεται σε δεκαπέντε στα εκατό (15α)α). Οι συντελεστές που προκύπτουν από την πιο πάνω μείωση, στραγγυλοποιούνται στην πλησιέστερη ακέραια μονάδα.

2. Η πιο πάνω μείωση των συντελεστών δεν ισχύει για τα καπνοβιομηχανικά προϊόντα, τα έτοιμα πετρελαιοειδή και το ηλεκτρικό ρεύμα. Επίσης, η μείωση αυτή δεν ισχύει για την παροχή υπηρεσιών γενικά.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ι. ΤΟ ΕΙΔΙΚΟΝ ΔΑΣΜΟΛΟΓΙΚΟΝ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΤΗΣ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ

Θεωρία κατά την μεγάλη συγκέντρωση διαμαρτυρίας, την οργανώθηκαν εις το Δημοτικό Θέατρο Ρόδου την 30 Οκτωβρίου 1966 διά της απελευθέρωσιν κατάλοιπν του ειδικού δημοσιονομικού καθεστώτος της Δωδεκανήσου. Η συγκέντρωσις οργανώθη με πρωτοβουλίαν του Δημάρχου Ρόδου και συμμετοχήν των εκπροσώπων των παραγωγικών τάξεων και των αρχιερέων της τοπικής αυτοδιοικήσεως Δωδεκανήσου.

(Απομαγνητοφωνηθεί κείμενον)

Είναι ευτυχής η συγκυρία, ότι το Συνέδριον της Εννώσεως Δήμων και Κοινοτήτων συνέρχεται την επομένη της Εθνικής εορτής της 28ης Οκτωβρίου, διότι ο υπέρ της ελευθερίας αγών καθ' όλους τους μακρούς χρόνους της δουλείας διεζήχησθ από απόφραξιν πολιτικής οργανώσεως των Ελλήνων διά του θεσμού της αυτοδιοικήσεως, διά των Δήμων και των Κοινοτήτων.

Οι Δήμοι και αι Κοινότητες ήσαν τα μόνα όπλα, τα οποία μας άφησεν ο κατακτητής, ως οργανωμένην κοινότητα, διά να διεξαγάγωμεν τον ανεκδιότου αγώνα διά την ελευθερίαν και την επιδίωξιν του έθνους, διά την διατήρησιν του ελληνικού μας βίου.

Την στιγμήν αυτήν η σκέψις μας κυριαρχείται από τον σοβαρότερον κίνδυνον που εδημιουργήθη διά την οικονομικήν υπόστασιν της Δωδεκανήσου μετά την απελευθέρωσιν.

Είναι ευλόγως η συγκυρία ότι η σημερινή συγκέντρωσις προς αντιμετώπισιν του λαμβάνει χώραν ταυτοχρόνως με το Συνέδριον των Δήμων και Κοινοτήτων. Διότι έχομεν παράταξιν όλους σχεδόν τους δημάρχους και τους κοινοτάρχας της Δωδεκανήσου. Έτσι, ο θεσμός της τοπικής αυτοδιοικήσεως και εις αυτήν την κρίσιμον περίστασιν, προσφέρει μίαν αξιόλογον υπηρεσίαν.

Αγαπητοί μου φίλοι,

Το θέμα είναι πολύ σοβαρό και θα ήθελα μάλλον συζητησιν παρά συγκέντρωσιν διαμαρτυρίας. Δεν πρόκειται αυτήν την στιγμήν να ομιλήσω διά τα θέματα των Δήμων και Κοινοτήτων, όπως εμφανίζονται εις την ημερησίαν διάταξιν του Συνεδρίου των, διότι κάτω από τον κίνδυνον, ο οποίος μας απειλεί σήμερα, όλα αυτά προσλαμβάνουν δευτερεύουσαν σημασίαν. Αναφέρεται, ε.π., το θέμα της οικονομικής ενισχύσεως των Δήμων και Κοινοτήτων της Ελλάδος. Αλλά εάν ψηφισθή, η επίμαχος περί Δωδεκανήσου διάταξις, η οποία περιελήφθη εις το νομοσχέδιον περί τροποποιήσεως της τελωνειακής και δασολογικής νομοθεσίας κ.τ.λ., τίθεται αμέσως ζήτημα διά την διατήρησιν του 4ο)σ, των διαπύλων τιλών, τα οποία αποτελούν την βάση των εσόδων των Δήμων και των Κοινοτήτων της Δωδεκανήσου. Και η υπόστασις, επομένως, των Δήμων και των Κοινοτήτων μας τίθεται εν κινδύνω.

Επιθυμώ αντιθέτως να σας ομιλήσω επί του περιεχομένου της διατάξεως αυτής και των συνεπειών της ενδεχομένης επιμηφιστός της εις όλους τους τομείς της οικονομικής μας ζωής, διά να σχηματίσθε αντικειμενικήν γνώμην επί της φεσιως και της εκτάσεως του απειλουμένου κινδύνου.

Ο φίλος συνάδελφος κ. Ασημασιάνος δεν παρηκολούθησεν, διότι δεν ήτο παρών, την συνομιλίαν την οποίαν είχομεν προηγουμένως με τους εκπροσώπους της Διοικήσεως και διά τούτο προφανώς έδωσε μίαν δεκαλογημένην, από άλλης απόψεως, στροφήν εις την συζητησιν. Δεν νομίζω ότι είναι ενδεδειγμένον να θέσωμεν πολιτικήν χροιάν εις την συγκέντρωσιν. Διότι, εκτός των άλλων, θα επιθώμου ειλικρινώς —και διαπύπως ειδικήν παρέκκλισιν— να παριστανται εις την συγκέντρωσίν μας και οι εκπρόσωποι της Διοικήσεως, διότι και αυτοί πρέπει να διαφωτισθούν και αυτοί πρέπει να μάθουν περί τίνος πρόκειται. Διότι φοβούμαι ότι πολλοί ευσεμειδητοι υπάλληλοι, παρερμηνεύουν πλήρως την σημασίαν του δημοσιονομικού καθεστώτος, το οποίον ισχύει εις την Δωδεκανήσον και ολίγον από υπερβάλλοντια ζήλον, ολίγον από παρανόησιν, γίνονται υπαίτιοι της υπονομιούστος του, ενώ σαν καλοί Έλληνες και σαν καλοί δημόσιοι λειτουργοί θα έπρεπε να είναι οι ένθερμοι υποστηρικταί του και προθύμως να υποβάλλωνται εις τον πρόσθετον μόχθον, που απαιτείται διά την διατήρησιν και την καλήν εφαρμογήν του. Τους ήθελα, επομένως εδώ, να ακούσωιν. Αιτιούμαι που έφυγαν τόσοσ απότομα. Επί τίλους, όταν ήκουσαν από τον κ. συνάδελφον μίαν φράσιν, ξένην προς την ιδιότητά των, ηδύναντο να επιδειξουν ολίγην μακροθυμίαν. Αυτή η υπερεισισηθησία των, ομολογώ, κάτωσ με εξένισε και με επί-

κρανεν. Θα επιζητήσω, επομένως, τάχιστα υπό την προεδρία του κ. Παράρχου να γίνει μία αόσκαφης έλων των Δημοσίων Υπηρεσιών (χειροκροτήματα) διά να μπορέσωμεν να ομιλήσωμεν και περί βασιμολογίου και περί φορολογικού συστήματος και περί άλλων ταών. Διότι ημείς τους δημοσίους υπαλλήλους τους θέλωμεν λειτουργούς του Ελληνικού λαού και επομένως του Δωδεκανησιακού και ζητούμεν από αυτούς πλήρη κατανόηση — αν θέλουν να είναι καλοί Έλληνες και καλοί υπάλληλοι. Και βεβαίως, εάν δεν το θέλουν, δεν έχουν θέση εις την δημοσίαν υπηρεσίαν, οπουδήποτε και αν ευρίσκωνται (χειροκροτήματα).

Δεν συμφωνώ — και ως με συγχωρήσει ο αγαπητός μου φίλος κ. Ναμπριανός — διότι μου δίδει την ευκαιρίαν να το υπογραμμίσω, ότι η αντίθεση κατά του δημοσιονομικού καθεστώτος της Δωδεκανήσου οφείλεται μόνον εις τους δημοσίους υπαλλήλους — πλάνη οικτρά! Οφείλεται κυρίως εις τα εργασιωμένα συμφέροντα τάξεων της λοιπής επικρατείας. Οφείλεται επίσης εις την επιτολαιότητα υρισμένων παραγόντων του πολιτικού κόσμου, οι οποίοι σπεύδουν αβασανίστως να υιοθετήσουν ασυστάτους ή ιδιοτελείς απόψεις. Διότι πρέπει να το είπωμεν. Δεν είναι ολίγοι ατυχώς εκείνοι, οι οποίοι από φθόνον, κουφότητα ή ιδιοτελείαν δεν χαίρουν, διότι η Δωδεκανήσος (χειροκροτήματα) δεν έγινε επαίτης, αλλά μία από τας πλέον δυναμικάς επαρχίας της Ελληνικής Επικρατείας.

Η υπόθεσις του ειδικού δημοσιονομικού καθεστώτος της Δωδεκανήσου δεν είναι στενωδ Δωδεκανησιακή, είναι Ελληνική υπόθεσις. Την υπόθεσιν αυτήν δεν την υποστηρίζομεν ως πτωχοί συγγενείς, που περιφέρουν τον βίσκον της σπαιτείας.

Υπέρθε, κατά την μεταπολεμικήν περίοδον η μόνη συνετής και αποτελεσματική περίπτωση ασκήσεως πολιτικής οικονομικής αναπτύξεως, η καθιέρωσις ειδικού βασιμολογικού και φορολογικού καθεστώτος εις την Δωδεκανήσον. Ουαί και αλλοίμονον, εάν αύριον απελευθερωθή η Κύπρος και δεν θα ακολουθηθή το προηγούμενον της Δωδεκανήσου. Θα είμεθα διά δίαιμνον (χειροκροτήματα). Το ειδικόν δημοσιονομικόν καθεστώς δεν ωφέλησε την Δωδεκανήσον μόνον, ωφέλησε την Ελλάδα εν τω συνόλω της. Και όστις είναι εναντίον του καθεστώτος της Δωδεκανήσου είναι εναντίον της Ελλάδος και της οικονομικής αναπτύξεώς της (χειροκροτήματα). Απορώ πώς με τόσην βεβαιωσφίαν ομιλούν περί της πληθωριζούσης ανεμείας της Δωδεκανήσου, η οποία αποβαίνει εις βάρος της λοιπής Ελλάδος. Πρόκειται περί ανθρώπων κοντοφθαλμων, οι οποίοι δεν γνωρίζουν περί τίνος ακριβώς ομιλούν.

Δεν θα σας ομιλήσω ως Δωδεκανησιώας, αλλ' ως Έλλην πολιτικός. Είμαι εκπρόσωπός σας, αλλά όπως γνωρίζετε, κατά το Σύν-

κόμμα, εκπροσωπώ όλους τους Έλληνες. Υπό την ιδιότητα αυτή, απ' ευκαιρία της σημερινής μας συγκέντρωσης, θα είχα να προειπω τόσους Πα οικειότη η Κυβέρνησις, διαδήματα Κυβέρνησις, πριν απλευθερωθή η Κύπρος, εάν δεν θα ήτο φρόνημον ένα ανάλογον καθιστώσ —τηρουμένων φυσικά των αναλογιών— να εφαρμοσθή και εις άλλας περιφερείας, ως επί παραδείγματι εις την Κρήτην, προς υποβοήθησιν της ταχέως αναπτύξεώς των.

Είναι πλέον κοινή συνείδησις ότι η οικονομική ανάπτυξις μιας χώρας δεν πρέπει να επιχειρήται μόνον από το κέντρον και καθ' ύλην την έκτασιν της ομοιομόρφως. Η μέθοδος της περιφερειακής αναπτύξεως είναι ο συντομώτερος δρόμος διά την επιτυχίαν. Χάρης εις την περιφερειακήν ανάπτυξιν, η Ιταλία επραγματοποιεί το θαύμα του MEZZOGIORNO και της Σικελίας. Εάν δεν εφαρμόζετο πολιτική περιφερειακής αναπτύξεως, όλη η Νότιος Ιταλία θα ήτο και σήμερα χώρα πενήτων, χώρα αφεισώστου καθυστερήσεως, εν σχέσει με την βόρειον Ιταλίαν. Αι αρχαί της περιφερειακής αναπτύξεως συντελέσασιν καλά να δώσουν εις την Νότιον Γαλλίαν, την οποίαν επισκέφθημεν πριν από 15 ημέρας ως εκπρόσωποι του Ελληνικού Κοινοβουλίου διά την Σύνοδον της Ελλάδος με την Κοινήν Αγοράν, την σημερινήν αιρήν της. Θέλω να ερωτήσω επομένως, τους κυρίους, που είναι αντίθετοι του ειδικού δημοσιονομικού καθεστώτος, της Δωδεκανήσου: Είναι αντίθετοι προς την πολιτικήν της περιφερειακής αναπτύξεως; Ας το πουν. Ας ταλμύσουν να το πουν. Ή μήπως η αντίρρησις των αφορά τα συγκεκριμένα μέτρα, τα οποία ελήφθησαν διά την εφαρμογήν της εις την περίπτωσιν της Δωδεκανήσου; Το ερώτημα είναι σαφές. Και η απάντησις πρέπει να είναι εξ ίσου σαφής.

Δεν αρκεί να μας είπουν π.χ. «Ναι, είμεθα υπέρ της περιφερειακής αναπτύξεως, αλλ' αντιτιθέμεθα προς τα δημολογικά και φορολογικά μέτρα». Πρέπει να δικαιολογήσων την αντίθεσιν των και να καθορίσων ποία άλλα μέτρα προτείνων προς αντικατάστασιν των.

Αγαπητοί φίλοι,

Υπάρχουν πολλοί τρόποι ασκήσεως πολιτικής περιφερειακής αναπτύξεως και έχουν δοκιμασθή εις πολλάς περιφερείας διάφορα συστήματα. Κανένα δεν απέδωκε. Εις την Ήπειρον γίνεται μία προσπάθεια επί δέκα χρόνια τώρα, καταναλώθησαν αρκετά κεφάλαια, αλλά τα αποτελέσματα υπήρξαν ασήμαντα. Και εις την Κρήτην προσπαθήσαν κατά καιρούς να εφαρμόσουν διάφορα προγράμματα, χωρίς αποτελέσματα όμως. Η μόνη προσπάθεια περιφερειακής αναπτύξεως που απέδωκεν είναι αυτή που επιχειρήθη εις την Δωδεκανήσον με θέσιν το ειδικόν φορολογικόν και δημολογικόν καθεστώσ.

Ελάτε μαζί μου πίσω εις τα 1950-52. Τι ήτο τότε η Δωδεκανή-

σας; Δώδεκα νησιά, που βγήκαν από τον πόλεμον κουρέλιασμένα. Οικονομία κυρίως ειπείν, δεν υφίστατο. Υπήρχον βεβαίως εις όλα τα νησιά διάφορα μικροεργαζα. Ήτο ζήτημα εάν είχε μερικές λίρες και ο πιο μεγάλος έμπορος της Ρόδου.

Αι τότε κυβερνήσεις —εις ωρισμένας των οποίων, συμμετείχον και ημείς— είδον ότι δεν υπήρχεν άλλη οδός διά να βάσουν εις αυτό το καχεκτικό παιδί την δυνατότητα να περάση τους κινδύνους της νησιακής ηλικίας από την θέσπισιν ειδικού βασιμολογικού, φορολογικού και πιστοποιητικού καθεστώτος. Και μ' αυτήν την ειδικήν αγωγήν, το έρθεος εκείνο επίζησεν και δεν απέθανεν. Σήμερον, ευτυχώς, είναι ένας σφριγηλός έφηθος, ένας έφηθος, ο οποίος μας δείχνει ότι σε 5-10 χρόνια θα γίνη άνθρας γερός, που θ' αποτέλλση πυλοστάτην της Ελληνικής οικονομίας, θ' αποτέλλση πρωτεργάτην της ελληνικής σημερινάς, θ' αποτέλλση εγγύησιν διά την οικονομικήν επίδωσιν του έθνους, μέσα εις τα πλαίσια της Ηνωμένης Ευρώπης.

Αυτοί που σήμερον είναι στατίον της ειδικής μεταχειρίσεως της Δωδεκανήσου, οφείδουν με τον ιατρόν, ο οποίος αφού εδοθήσθη το καχεκτικόν νήσιον να μεγαλώσθη, τώρα που έγινε έφηθος, που βρίσκεται εις τα 18 του χρόνια, την εποχήν της μεγαλυτέρας του αναπτύξεως, θέλει να του στερήση το φαγητόν, διά να πάθη όχι πλέον φυματίωσιν, αλλά καλπάζουσαν φυματίωσιν (χειροκροτήματα).

Εάν ψηφισθή η επίμαχος διάταξις, η οικονομία της Δωδεκανήσου θα προσβλήθη πράγματι από καλπάζουσαν φυματίωσιν. Θα σας το αποδείξω εντός άλίγου. Είπα ήδη ότι η σημερινή μας συγκέντρωσις δεν είναι μία σύμφητος συγκέντρωσις διαμαρτυρίας, ούτε πολιτική συγκέντρωσις. Είναι μία συγκέντρωσις εήμερώσιως επί ενός σοβαρού και συνθέτου ζητήματος. Και δι' αυτό νομίζω ότι είναι υποχρέωσίς μου να σας ομιλήσω βαρβαρικότερον και να καταστήσω κοινωνούς και σας και τους άλλους Έλληνας —τους δημοσίους υπαλλήλους ιδιαιτέρως —των φόβων μου διά την επιχειρουμένην ανατροπήν της πολιτικής, η οποία ησκήθη μέχρι σήμερον.

Αλλά πριν σας αναλύσω τι θα συμβή, αν ψηφισθή η επίμαχος διάταξις θα αναφέρω τα τρία επιχειρήματα, τα οποία προβάλλουν οι συνήγοροι της καταργήσεως του ειδικού δημοσιονομικού καθεστώτος της Δωδεκανήσου.

Το πρώτον επιχειρήμα είναι ότι δήθεν γίνεται λαθρεμπόριον, ότι πολλά από τα είδη, τα οποία εισάγονται με το μικρότερον βασιμολόγιον και δεν επιβαρύνονται με φόρους καταναλώσιως, εξάγονται λαθραίως εις την λοιπήν Ελλάδα ή την Τουρκία. Θα αφήσω το θέμα της Τουρκίας. Είναι ειδικόν. Καλλίτερα να μη το συζητούμεν. Διά την λοιπήν Ελλάδα όμως δεν μου έδειξαν, παρ' όλον ότι προεκά-

λοσα τους αρμοδίους του Υπουργείου των Οικονομικών, παρά μόνον στατιστικός διά 2-3 εμπορεύματα, διά τα οποία υπάρχει πράγματι μία διαρροή. Αλλά αυτή δύναται ν' αντιμετωπισθή επαρκώς διά της λήψεως των ενδεδειγμένων διοικητικών μέτρων. Διά τα άλλα προϊόντα υποθέτουν ότι υπάρχει διαρροή, διότι οι εισαγωγαί των εις την Δωδεκανήσον εμφανίζονται δυσανάλογως μεγάλοι. Και λησμονούν ότι η εμπορική οργάνωσις της Δωδεκανήσου και ιδιαιτέρως της Ρόδου δεν αποσκοπεί την εξυπηρέτησιν της τοπικής αγοράς, δεν είναι η εμπορική οργάνωσις της πόλεως των Φαρσάλων ή της Λακκίας. Οι έμποροι και οι βιομήχανοι της Δωδεκανήσου δεν αποστρέφονται προς την περιορισμένην αγοράν μιας πόλεως και της περιοχής της, αλλά αποτελούνται προς την απεριόριστον αγοράν του τουρισμού της ανατολικής Μεσογείου (χειροκροτήματα). Οι στατιστικοί της εμπορικής κινήσεως Δωδεκανήσου, αντί να γαμίζουν από ενθουσιασμόν υλισμένους αρμοδίους, τους οδηγούν περιέργως να ομιλούν περί λαθρεμπορίου! Δεν μας λένουν όμως, όταν έλθη ο δος στόλος και τα πληρώματά του αδειάζουν με τας αγοράς των τα καταστήματα από ωρολόγια, αμείβλους, υφάσματα ή κατακλύζουν τα ραφεία διά να ράβουν κουστούμια, αυτά όλα είναι λαθρεμπόριον; Ή είναι επιπόνηος εξαγωγή, τοποθέτησις εμπορευμάτων εις την διεθνήν αγοράν, πηγή μεγάλης συναλλαγματικής ωφελείας διά τον τόπον μας; Δεν είναι τούτο η βασική ωφέλεια μιας χώρας από τον τουρισμόν; Απορώ πώς τα περί λαθρεμπορίου εήσαν τήσιν έκτασιν. Για τα λένουν αυτά αφελείς ή προσποιόμενοι τον αφελή διά να κρύβουν ιδιαίτελή συμφέροντα, το αντιλαμβάνομαι. Αλλά να το υποστηρίζουν ανάσται κρατικοί υπάλληλοι και καμμιά φορά Υπουργικά στόματα, είναι ακατανόητον. Προκαλεί απογοήτευσιν.

Το δεύτερον επιχείρημα, εναντίον του ειδικού καθεστώτος, είναι ότι δήθεν η ελληνική βιομηχανία επιβαρυνόμενη με ειδικούς φόρους ανταγωνίζεται ασίως εις την Δωδεκανήσον την ξένην βιομηχανίαν, την Ιταλικήν, την Γαλλικήν, την Ολλανδέζικην — η οποία είναι απηλλαγμένη αυτών. Η σπάντησις είναι σαφής. Εντός του συστήματος του ειδικού καθεστώτος προεδλήπτο η απαλλογή των προϊόντων της Ελληνικής βιομηχανίας του Θ.Κ.Ε. κτλ., όταν ελήγοντο εις την Δωδεκανήσον. Διότι σφέθη να εκτινάξη η προθεσμία της σχετικής διατάξεως και τώρα ανανεώνεται κάθε εξ μήνας διά διοικητικής πρόξεως; Είναι προφανές, ότι επιδιώκεται η ικανοποίησις της διασφάλεις αυτής.

Χρειαίεται εις τους Έλληνας βιομηχάνους το ειδικόν καθεστώς της Δωδεκανήσου. Διότι αν τους απαλλάξομε από αυτούς τους φόρους, τότε η Δωδεκανήσος καθίσταται μία «διεθνή» παλαιότερα διά να αποδείξουν τι αξίζουν, διά να συγκρίνουν το κόστος των πριν εκ-

ταθούν εις την δοκιμασίαν της πραγματικής διεθνούς αγοράς, πράγμα που κάποτε πρέπει να τολμήσουν. (χειροκροτήματα).

— Το τρίτον επιχείρημα, το οποίον μας προβάλλουν, είναι ότι η ειδική μεταχείρισις της Δωδεκανήσου είναι αντίθετος προς το Σύνταγμα, αντίθετος της αρχής της ισότητος των Ελλήνων. «Διατί σας δεν θα πληρώνετε φόρους; Τι είσθε τέλος πάντων σεις και επιμένετε να ζητε σπινιώσε με προνόμια!». Λέγονται δε αυτά, όταν κάθε ημέρα ψηφίζονται νόμοι, οι οποίοι καθιερώνουν διαφορετική φορολογική μεταχείρισιν διαφόρων κατηγοριών Ελλήνων. Πράγματι, συνεχώς ψηφίζονται νόμοι διά των οποίων θεσπίζεται, εν ονόματι της οικονομικής αναπτύξεως, μειωμένη φορολογική επιβάρυνσις ή και πλήρης απαλλαγή διά πολλάς κατηγορίας οικονομικής δραστηριότητος. Αι τοιαύται διατάξεις είναι συνταγματικά, όταν λαμβάνονται υπέρ υφιστάμενων τάσεων ή υφιστάμενων κατηγοριών Ελλήνων και είναι αντισυνταγματικά όταν λαμβάνονται διά την ανάπτυξιν ενός τμήματος της Επικρατείας; Και εφ'ότι η νομοθεσία περί βιομηχανικών περισχόν, ποδ' στηρίζεται; Η αντίφασις είναι πρόδηλος. Όλη η νομοθεσία βασίζεται σήμερον εις την αρχήν, αλλά και η νομολογία του Αρείου Πάγου και του Συμβουλίου Επικρατείας δέχεται, ότι η έννοια της ισότητος δεν είναι απόλυτος, αλλά είναι έννοια σχετική, εξαρτημένη στείχως από την υφισταμένην εκάστοτι οικονομικήν και κοινωνικήν πραγματικότητα.

Αλλά προχωρώ. Η ειδική μεταχείρισις της Δωδεκανήσου είναι υπέρ των Δωδεκανησίων μόνον; Η δική μου άποψις, όπως σας ανέφερα ήδη, είναι, ότι το ειδικόν διατρολογικόν και φορολογικόν καθεστώς είναι ασφαλώς υπέρ της Δωδεκανήσου, άλλ' είναι επίσης και ίσως περισσότερον υπέρ της Ελλάδος.

Είναι πλέον κοινή συνείδησις, ότι διά την οικονομικήν ανάπτυξιν της Ελλάδος είναι απαραίτητος η δημιουργία μεγάλης και πολυμόρφου βιομηχανίας. Αλλά τούτο δεν σημαίνει βέβαια ότι πρέπει να παραβλέψωμεν τους άλλους παράγωγικούς τομείς. Και ο τομέας, που αποδίδει το περισσότερο, εις το συντομώτερον χρονικόν διάστημα, είναι ο τουρισμός. Ερωτώ τους κυρίους, οι οποίοι είναι εναντίον του ειδικού καθεστώτος της Δωδεκανήσου. Εάν δεν υπήρχεν αυτό, θα είχαμεν το θαύμα του τουρισμού της Ρόδου, ο οποίος αποδίδει σήμερον εις την Ελλάδα εντάς εκατομμύρια δολάρια το έτος — όταν το 1957 έδνε μόνον ένα εκατ.; Διατί δεν παρουσιάσθη ανάλογος ανάπτυξις εις την λοιπήν χώραν; Διατί; Διότι είχαμεν την φρόνησιν κοντά εις τον υφαίο ήλιον και εις τας ακτάς μας, κοντά — εξηγημένα — εις την κληρονομίαν, που μας άφησαν οι κατακτηταί, διότι εδώ μόνον είχαμεν ξενοδοχεία την πρώτην περίοδον, να προσθέσωμεν το ειδικόν φορολογικόν και διατρολογικόν καθεστώς, που και

πίστητος την Δωδεκανήσου ευθιγυότεραν από την λοιπή Ελλάδα αλλά και από την Δυτ. Ευρώπη. Και έτσι την ανεκάλυψαν κάποτε οι Σκανδιναβοί! Και ήλθαν εδώ και είδαν, ότι καλός ο τόπος των Ελλήνων! Και μετεπήδησαν απ' εδώ εις τα άλλα νησιά της Δωδεκανήσου και τώρα εις τας άλλας επαρχίας της Ελλάδος.

Αλλ' ως εξετάσωμεν λεπτομερέστερον, τι έγινε εδώ. Εις την αρχήν είχομεν μόνον την πόλιν της Ρόδου. Και θεωρείτο ότι ο τουρισμός δεν ήτο δυνατόν να επεκταθή πέραν της παραλίας του Κοσμ-τουρκίου. Επιζητάθη όμως εις όλην την πόλιν και πέραν αυτής μέχρι των Τριώντα.

Κόριοι,

Δεν γνωρίζω αν επληροφρήθητε το γεγονός, ότι αυτήν την στιγμήν συζητείται από τους Νορβηγούς η ίδρυσις ενός μεγάλου ξενοδοχείου πέραν από την Αόρδον. Αντιλαμβάνεσθε, πιστεύω, τί επαναστατική μεταβολή θα επέλθη εις την οικονομίαν της υπαίθρου, την αξίαν της γης και την απασχόλησιν. Ο τουρισμός κατ' αυτόν τον τρόπον διαχίεται από την πόλιν εις την ενδοχώραν της Ρόδου και εις τα άλλα νησιά του Δωδεκανησιακού συγκροτήματος. Αλλά διαχίεται επίσης από την Ρόδον και εις την υπόλοιπην χώραν. Ο Άγιος Νικόλαος της Κρήτης από την πέραν της Ρόδου εβήμουργήθη. Και όλη η προσπάθεια να αναπτυχθή τουρισμός εις την Κρήτην, εις την πέραν της Ρόδου στηρίζεται.

Αυτήν την στιγμήν, λοιπόν, που πραγματοποιείται η δικαίωσις του πειράματος, που αρχίζομεν να εισπράττωμεν τα ετυχή αποτελέσματα των προσπαθειών 10 ετών, αυτήν την στιγμήν έρχονται να καταστρέψουν το καθεστώς που έφερεν τον τουρισμόν εδώ πέρα. Και ερωτώ: Αυτοί που κάνουν αυτά, αυτοί που τα εισηγούνται εγκληματαύν εναντίον της Δωδεκανήσου ή εναντίον της Ελλάδος; Αν καταστρέψωμεν το φυτώριον της τουριστικής αναπτύξεως της χώρας, που λέγεται Δωδεκανήσος, ποιος θα πάρη την θέση του; Ποία άλλη περιφέρεια της χώρας είναι ετοιμη προς τούτο; Να μου το πουν. Επισκέψθητε προ ολίγου την Κίρκωρον, και αφήνα προχθές εις την Κρήτη, και ήμουν εις την Θεσσαλονίκην και την Χαλκιδικήν. Ποια άλλη επαρχία, εάν πάσση να παίξη τον ρόλον της η Δωδεκανήσος, είναι ετοιμη να αποτελέσση το φυτώριον της τουριστικής αναπτύξεως διά την λοιπήν χώραν;

Γνωρίζετε, βεβαίως, εις ποίαν κατάστασιν ευρισκόμεθα από τουριστικής απόψεως. Και τούτο το λέγω ως Έλλην προς Έλληνας. Όταν η Ισπανία έχει 14 εκατ. τουρίστας τον χρόνον, όταν η Ιταλία ελθειάζει τα 20 εκατομ., ημείς καρδοκιζόμεθα, διότι επλησιάζομεν το εν εκατομμύριον! Θα πρέπει, εν τούτοις, εις διάστημα 4-5 ετών να φθάσωμεν τα 3-4 εκατομμύρια, εάν θέλωμεν να επιδιώσωμεν.

Διὰ τα κτηθῆσωμεν ὁμως εἰς τα υψηλότερα αὐτὰ επίπεδα, δεν υπάρ-
χει, διὰ την προτοιμασίαν της χώρας καλλίτερον ὠργανωμένος στί-
θος ἀπὸ την Δωδεκάνησον, του οποίου θεμέλιον εἶναι το εἰδικόν αυ-
τό καθιστώσ.

Δεν ωφελεί απομένως μόνον τους Δωδεκανησίους το εἰδικόν δη-
μοσιονομικόν καθιστώσ, Αποβαίνει υπέρ ὅλων των Ελλήνων. Καὶ ἀπὸ
της ευρυτέρας αὐτῆς σκοπιάς, ὄχι μόνον δεν ἀντίκειται εἰς την ἀρχήν
της ισότητος, ἀλλὰ προάγει αποτελεσματικῶς το γενικόν συμφέρον.

Ἀνέπτυξαν οἱ κ. συνάδελφοι, ὅτι ἀποτελεῖ μωρίαν εἰς ἄλλος
ισχυρισμός, ὅτι το εἰδικόν αὐτό καθιστώσ ωφελεί μόνον τους εμπό-
ρους καὶ τους βιομηχάνους της Δωδεκανήσου. Ἀποτελεῖ πράγματι
μωρίαν, διότι ὡς γνωρίζετε ὅλοι σας, τα τρόφιμα, τα υφάσματα καὶ
πολλὰ ἄλλα πράγματα διατίθενται εἰς χαμηλοτέρως τιμὰς δι' ἀλό-
κληρον τον πληθυσμὸν των νησιῶν μας. Ἄν υποθέσωμεν ὅτι ἔχομεν
μίαν ἀνατροπήν, εἶναι προφανές τι θὰ συμβῆ. Δεν θα υποστή τας
συνεπείας μόνον ἡ τάπη μας. Θα ἐπιβῆ πλήρης κατάρρευσις της
ἀπασχολήσεως. Ἄν μιστὴν ἡ καρδιά μας δι' αὐτοῦ του πηγαινῶν
σήμερον εἰς την Γερμανίαν καὶ την Γαλλίαν, θα μιστὴν δέκα φο-
ρὰς περισσότερον, διότι θα δεκαπλασιασθῆ ἡ μετακίνωσις. Οἱ ἐρ-
γαζόμενοι εἰς την «Καπιταλιστικὴν» θα υποχρεωθῶν να φύγουν
ἀμέσως, διότι θα κλείσῃ. Θα κλείσουν ἐπίσης οἱ βιοτεχνίαι της ἀρ-
γυροχρυσουχίας, οἱ ποῖαι ἀνεπτύχθησαν καὶ ἀπασχολοῦν τόσον κό-
σμον. Οἱ καλφάδες, ἐπίσης οἱ ράκται, θα πρέπει να πάνε ἀλλοῦ να
βρουν ἐργασίαν. Καὶ βέβαια καὶ ἕνας μεγάλος ἀριθμὸς των ἀπασ-
χολουμένων εἰς τὸν τουρισμὸν. Εἶναι λοιπὸν μωρὰ ἀναξία συζη-
τήσεως, ἡ ἀποφαις ὅτι το δημολογικόν καὶ φορολογικόν καθιστώσ
εἶναι διὰ μερικὸς εμπόρους μόνον. Βεβαίως, ἐπιφελέθησαν 4 - 5
ἔμποροι ἢ 124 ἢ 524 ἢ πόλλον 1.524. Πρόσωπικῶς, ὄχι μόνον δεν
στενοχωροῦμαι διὰ την συνεχή αὔξησιν του ἀριθμοῦ των, ἀλλ' ἀν-
τιθέτως χαίρω. Καὶ εὐχομαι με τον ἴδιον τρόπον να ἐπιφελεθῶν
ὅλοι οἱ συμπατριῶται μου των νησιῶν, των χωριῶν, των λιμανιῶν,
της αγοράς, του Κάστρου. (χειροκροτήματα).

Ἀποδεικνύεται ἔτσι ὅτι το υφιστάμενον καθιστώσ ἐνεργεί διὰ το
γενικόν ὄφελος. Ἐνα σύστημα, το ποῖον ωφελεί ὅλους, εἶναι ἕνα
σύστημα που πρέπει να το προσέχωμεν ὡς κόρην οφθαλμοῦ. Καὶ δεν
επιτρέπεται, εἴτε ἀπὸ υπουργικοῦς θόλους, εἴτε ἀπὸ γραφεῖα δημο-
σίων υπαλλήλων, εἴτε ἀπὸ τραπέζια καφενείων να το υπονομεῶμεν
ελαφρά τῇ συνειδήσει. Διότι θα μετανοήσωμεν πικρῶς.

Καὶ τώρα θα πρέπει να σας ἐξηγήσω το περιεχόμενον της ἐπι-
μάχου διατάξεως. Ἐάν ψηφισθῆ, θα ἐκτεταθῶν ὅλοι οἱ φόροι
καταναλωσεως ἐπὶ των εισαγομένων, με
την ἐξαιρέσιν του εἰδικῶ φέρου σακχάρως. Θα ἐπιβληθῆ οὕτω κα-

τά την εισαγωγήν ο ειδικός φόρος της θενζίνης, της νάφθης, των υπολειμμάτων της νάφθης, Ζας ελήγησαν, κύριοι, οι προαλήσαντες, ότι η τιμή της θενζίνης από 11 δρχ. θα ανέλθη εις 23. Είναι προφανές το πλήγμα διά τους ταξιτζήδες και τους φορτηγούς εκ του δευλωτισμού αυτού της τιμής της θενζίνης και των πετρελαιοειδών. Αλλά και διά τους αγρότας, που μεταχειρίζονται πετρελαιομηχανάς δι' αντίληψιν ύδατος κτλ.

Θα επεκταθή επίσης ο φόρος κύκλου εργασιών επί των εισαγομένων. Αυτός είναι 7ο)ο επί πάσης εισαγωγής, εκτός από τα τρόφιμα, συν 1,75ο)ο του π ρ ό σ θ ε τ ο υ, δηλαδή κάθε εισαγωγή θα επιβαρυνθή συνολικώς με 8,75ο)ο. Εάν όμως προσθήσωμεν και τα 4ο)ο των δεσπυλίων, αντιλαμβάνεσθε ότι καταστήσαμεν την Ρόδον και την Δωδεκάνησον, το περιβόητον τμήμα της Ελλάδος και επομένως θα πρέπει ή να κλείσωμεν όλα τα καταστήματα ή να καταργήσωμεν το 4ο)ο — να καταστρέψωμεν δηλ. τους δήμους και τας κοινότητας. Πέραν όμως αυτού, είμεθα μήπως, αγαπητοί μου, εις το ίδιον επίπεδον αναπαύομενος κόστους με την λοιπήν Ελλάδα; Τα μεταφορικά έξοδα δι' όλα τα δεσποκούμενα εμπορεύματα είναι πολύ υψηλότερα εις την Δωδεκάνησον κατά φυσικόν λόγον. Διατί, λοιπόν, θα ελαττωθήσουν να έρχονται εδώ οι ξένοι τουρίσται και ο Αμερικανικός στόλος και οι άλλοι, διά να αγοράζουν ακριβώτερα και δεν θα πάνε εις τας άλλας επαρχίας της Ελλάδος, ή πιθανώτερον δεν θα εγκαταλείψουν την χώραν, αφού θα χάσουν την διεθνώς ευθηνωτέραν αγοράν της Δωδεκάνησου;

Θα επεκταθή επίσης ο φόρος καταναλώσεως επί κυρωσών υλίων και αν έχωμεν 3-4 βυστίχνας που κατασκευάζουν κεριά, θα πρέπει να κλείσωμεν υπό τον συναγωνισμόν των Αθηνών.

Μεγαλότερον πλήγμα ακόμη θα επιβήθι διά της επεκτάσεως του φόρου πολυτελείας. Έχω εδώ, εις την διάθεσίν σας, το κείμενον του σχετικού νόμου και σας συνιστώ να το μελετήσετε. Το ποσοστόν της εκ τούτου επιβαρύνσεως της αξίας των εισαγομένων ειδών κυμαίνεται μεταξύ 40 και 50ο)ο. Εάν προστεθή και το 8,75ο)ο του Φ.Κ.Ε. και το 4ο)ο των δεσπυλίων, είναι προφανές ότι τα περισσότερα καταστήματα της αγοράς θα πρέπει να κλείσωμεν αμέσως. Αυτοί που εισάγουσιν κρυστάλλα, σερφίτινια φαγητού, αλλά και υφολόγια και σερφύλλες και ούισκυ. Όλοι αυτοί θα κλείσωμεν. Θα κλείσωμεν βέβαια και τα Μπαρ. Μπύρα ξένη δεν θα έρχεται. Και σκεφθήτε τι πλήγμα διά τον τουρισμόν της Ρόδου θα είναι, εάν ο ξένος δεν μπόρῃ ν' αγοράσῃ ένα μπουκάλι ξένης μπύρας ή ένα ξένο ποτόν.

Αυτό είναι το ένα σκέλος των φορολογιών που θα επιβληθούν,

εάν ψηφισθή η παράφραση. Αλλά έχουμε και το δεύτερον σκέλος: Τους φόρους καταναλωτικής επί της εσωτερικής παραγωγής. Ο Φ.Κ.Ε. δεν επιβάλλεται μόνον επί των εισαγομένων, αλλά και επί της εσωτερικής παραγωγής. Θα έχουμε επομένως, αφίσως - αφίσως επίτασιν αυτού, σύμφωνα με τον νόμον περί επαρχιακής βιομηχανίας, επί των προϊόντων των τοπικών βιομηχανιών και των βιοτεχνιών εις όφρος 5ο)ο. Η κοινοίφρα της Κω θα επιβαρυνθή με αυτό το 5ο)ο. Γνωρίζετε το δράμα της διαπίφταως του ντοματοπολέτη της Κω, από την οποίαν εξαρτάται η ζωή των αγροτών της. Η νέα επίφάρσις είναι προφανές ότι δεν θα καταστήση τα πράγματα ευκολότερα. Το ίδιον ισχύει και 3ο' όλα τα άλλα προϊόντα της σήμερον μόλις αναπτυσσομένης βιομηχανίας και βιοτεχνίας μας.

Θα επεκταθή θεδοίως επίσης και ο φόρος καπνού. Αλλά ως γνωρίζετε, εάν ζη η Καπνοβιομηχανία της Ρόδου, είναι διότι πληρώνει φόρον 50ο)ο επί της αξίας του προϊόντος, έναντι 65ο)ο που ισχύει εις την άλλην Ελλάδα. Εάν επιλήθ εξίσωσις του φόρου, είναι δυνατόν η Καπνοβιομηχανία της Ρόδου να επιζηση 24 ώστω ώρας με τον συναγώνισμόν του Παπαστράτου, του Καραλή και των άλλων μεγάλων επιχειρήσεων; Κατά συνέπεια, όλοι οι εργαζόμενοι εις την Καπνοβιομηχανίαν θα πρέπει να στοιμάσουν τις βαλίτσας των, διό να φύγουν εις την Γερμανίαν και να ζήσουν αυτοί καλά κι εμείς καλύτερα, όσοι ψηφίζομεν τέσων σοφοός νόμους!

Θα επεκταθώ επίσης η νομοθεσία περί φόρου οίνου πνεύματος. Ως αποτέλεσμα, θα έχουμε την αύξηση της τιμής του απόδρου ονομασίματος κατά 3,60 δρχ. Αλλά είνω και με την βοήθειαν του Φ.Κ.Ε. και του φόρου πολυτελείας, κάτι αρωμότησις, που εδημιουργήθησαν εις την Ρόδον και την λοιπήν Δωδεκανήσον και κάτι βιοτεχνία λικέρ, θα κλείσωμεν υπό τον συναγώνισμόν των μεγάλων παραγωγών της λοιπής χώρας και θεδοίως θα πρέπει να ζητήσωμεν ένα μεγάλο τουριστικό βεσάρι διό να πάρη όσους εργάζονται εις αυτάς, εις την Δυτικήν Γερμανίαν, την οποίαν, κατά τας απόψεις των εισαγγητών του Νομοσχεδίου, ελληνοόσαμεν οικονομικός!...

Θα επεκταθούν επίσης αι διατάξεις περί τελών επί των εισπράξεων των ζαχαροπλαστείων και κέντρων διασκεδάσιως. Αλλά δεν θα σας αποσπώ με αυτάς, διότι είναι μικρός σχετικός σημασίας.

Η επίτασις τέλος, του φόρου πολυτελείας επί των παραγομένων εν τω εσωτερικό, θα έχη μεγάλην επίπωση επί της οικονομίας μας. Και τούτο, διότι θα πλήξη όλας τας βιοτεχνίας και βιομηχανίας, αι οποίαι προσφέρουν εις τον ξένον τουρισμόν τα προϊόντα, τα οποία αγοράζει ως αναμνηστικά της παραμονής του

εν Δωδεκανήσου ή καταναλίσκει επιτοπίως. Τα είδη που θα πληγούν ιδιαίτερώς είναι τα προϊόντα της αργυροχρυσοχοίας, τουρισμού, αρωματοποιίας, γλυπτότων κλπ.

Κόριοι, φοβόμαι ότι διά να σας ενημερώσω επί του απειλουμένου καθόνου, σας υπήθαλα εις την ταλασπιρίαν μιας μακράς ομιλίας. Αλλά έπρεπε να είμαι διαβοδικός, διά να πληροφορηθήτε επακριβώς τι σημαίνει, η επέκτασις του συστήματος των φόρων καταναλίως διά την Δωδεκανησιακήν οικονομίαν. Επαναλαμβάνω, ότι μετά την επέκτασιν της φορολογίας αυτής, δεν βλέπω βιοτεχνίαν και βιομηχανίαν εις την Ρόδον να στέκεται στα πόδια της. Θα έχωμεν σποράνως, εκτός των άλλων, και μίαν ταραστήαν κόμψιν της ασταχολήσεως. Βλέπω ότι ο τουρισμός θα υποστή ένα πλήγμα, το οποίον θα είναι άνω προηγούμενου. Βλέπω ότι τα 3/4 των καταστημάτων θα κλείσουν, δοότι το εμπόριον της Δωδεκανήσου ανεπτόχη με βόσων τον τουρισμόν της Ασίας, Μεσογείου. Δεν έχει το εμπόριον της Δωδεκανήσου, ως κυρίαν επιβίωσιν την εκάστοποίησιν της τοπικής αγοράς. Νομίζω ότι η επέκτασις αυτή θα είναι η καταστροφική διά την Δωδεκανήσον, αλλά θα είναι επίσης λίαν επιζημία και διά την Ελλάδα, δοότι εάν εις την Ρόδον κλείση αυτό πού αποτελείσ το εργατήριον και το φυτώριον του τουρισμού, μη υπάρχοντος άλλου μέρου της επιχειρείας, που είναι έτοιμον να αναλάβη τον ρόλον της Ρόδου, η Ελλάς θα χάση. Και θα χάση βεβαίως το συνόλλαγμα, το οποίον αυξάνεται κατ' αυτόν τον τόσον εντυπωσιακόν τρόπον, που προσφέρει. Δεν ζητούμεν, λοιπόν, ημείς εγωϊστικά κάτι διά την Δωδεκανήσον. Δεν απαιτούμεν. Παίρνομεν, δόδομεν. Και αυτό που δόδομεν είναι πολύ μεγαλύτερον από αυτό που παίρνομεν, αυτό που παίρνομεν εάν άτομα και σαν κοινότη. Και διδάσκομεν... (χειροκροτήματα).

Είμαι βέβαιος ότι, όταν τα πράγματα ταθούν επί της ορθής βόσικς, η «Κυβέρνησις» θα αντιληφθεί το λάθος της και θα κόμη την βήλωσιν ότι αποσείρει την επίμαχον διάταξιν. Εόχομαι να μη φθάσωμεν εις την Βουλήν. Όλοι μας άλλωστε θα προσπαθήσωμεν, ίνα αποσυρθή η διάταξις. Είναι καλόν να μη συζητώνται αυτά τα πράγματα με πνέμα αντιβίαιας. Ελπίζω ότι θα κερδίσωμεν την μάχην, χωρίς να πάμε εις την Βουλήν. Αλλά και αν παραστή ανάγκη να γίνη τούτο, σας διαβεβαίω ότι —και δεν πολιτικολογώ— δεν θα πέρσση της «Κυβερνήσεως». Όλα τα κόμματα, τα εργακωμένα, θα είναι αντίθετα και, βέβαια, ημείς πρώτοι και καλλίτεροι, εάν θέλετε. (χειροκροτήματα).

Θέλω όμως πριν τελειώσω, ν' απευθίνω μερικά πικρά λόγια προς τους συμπατριώτες μου και τας δημοσίας υπηρεσίας. Όταν έχωμεν ένα καθεστώς ιδιόξον, ιδιότυπον, πρέπει να προσέχωμεν. Βλέπετε,

κόρια, πόσους εχθρούς έχει το καθιστός αυτό και ενσυνείδητους και εξ αφελούς. Μην ρίπτετε λάδι εις την φωτιά. Μην προκαλείτε. Μην παίρνετε τον δρόμον, που θα οδηγήση εις την καταστροφήν.

Κόρια του Εμπορικού Σιλλόγου και του Εμπορικού Επιμελητηρίου, να λάβετε τα μέτρα σας, επιβάλλοντες πρώτα - πρώτα πειθαρχίαν εις τα μέλη σας. Δεν επιτρέπεται διά 4-5 απυνηθίτα άτομα να ησυχάζονται ολόκληρος η Διοικήσις και ολόκληρος η τάξις των μελών. Εάν δεν επιβάλετε πειθαρχίαν, δεν είσθε άξιοι της αποστολής σας. Να φύγετε από την θέσιν σας. Να βάλετε άλλους, που έχουν μεγαλύτεραν συνείδησιν των υποχρεώσεών των. Ομιλώ εύγριας, διότι επέστη η στεγνή να σας ομιλήσω με την σκληρότητα, που επιβάλλει η στεγνή. Δεν μπορεί να συνεχισθή αυτή η κατάστασις. Πριν από 3-4 χρόνια, όταν διασύροντο οι υφασματίμποροι της Ρόδου, εκάναμε μίαν έρευναν διά της Χιροφυλακικής και της υπηρεσίας Εμπορίου και απειδείχθη η κακοήθεια του ψεύδους της δήθεν πωροστόλου κερδοσκοπίας. Και ερωτήθησαν τα άτομα τότε. Διατί αφήνετε σήμερα να συνεχίζεται αυτός ο θιασυρρός; Και σεις, αλλά και αι υπηρεσιαί;

Αποόμια, διότι δεν είναι εβώ αι Υπηρεσιαί. Ταί είχαν παρακαλέσει να μείνουν, διότι ήθελα να ακούσω, όσα ήδη είπον. Αλλά και διά να απευθύνω προς αυτούς ωρισμένας συστάσεις. **SUMMAM JUS, SUMMA INJURIA.** Όταν εφαρμόζονται οι νόμοι τυφλά, δεν είναι νόμοι. Είναι καταστροφή. Οι νόμοι υπάρχουν διά να εξυπηρετούν τον τίμιον άνθρωπον, να κόμη την δουλειά του. Να προσδεύη. Εάν εφαρμόζωμεν τους Νόμους εις τα τυφλά, θα παραλύσθ η ζωή. Απευθύνομαι επομένως, προς όλας τας τάξεις των δημ. υπαλλήλων, διά να τας υπενθυμίσω ότι αποστολή των εβώ δεν είναι να κραδαίνων το μαστίγιον, να προσβάλλονται τυφλά εις το γράμμα του νόμου και να βλέπων τας υποσημειώσεις ή να ζητούν την δημοσιονομικήν εξομίσωιν των ησιών μας, διότι το σημερινόν καθιστός τους κουφάζει! Αποστολή των είναι να βοηθούν τον τίμιον άνθρωπον, να επιδοθί με εμπιστοσύνην εις τον έργον του. Αποστολή των επίσης είναι βεβαίως, όταν βλέπων πραγματικήν παρανομίαν, να την κολάζουν. Εάν θέλουν να ανασείρουν απλώς τον τρόπον, τότε σμαρτάνουν και κατά της εννοίας του δικαίου, αλλά και κατά της ζωής. Ας προσέξουν επομένως εις ωρισμένας ενεργείας των.

Επιθυμώ να τονίσω, εις το σημείον αυτό, απευθυνόμενος νόσον προς τας παραγωγικάς τάξεις, όσον και προς τους δημοσίους υπαλλήλους, ότι ο τουρισμός, από τον οποίον εξαρτάται η οικονομική υπόστασις των νήσων μας, είναι πολύ λεπτή υπόθεσις. Εάν κακομεταχειρισθώμεν τον τουρισμόν, είτε από βουλημίαν, είτε από πνεύμα υπερόλλοσης απιστηρότητας εις την εφαρμογήν των νόμων, θα το

μετανοήσωμεν πολύ γρήγορα. Ο τουρισμός είναι «παύλα», θα πετάξω από τα ησιά μας εις άλλα μέρη πλέον φιλόξενα.

Ζητώ, επομένως, από τας παραγωγικὰς τάξεις περισσοτέρων εκδήλων συναισθησικῶς ευθύνης, Κύριοι, ηνδρώθητε, εἰσθε μέλη τῆς μεγάλης οικογενείας των παραγωγικῶν τάξεων τῆς Δυτικῆς Ευρώπης. Αποδείξετε ὅτι ἔχετε συναισθησιν των υποχρεώσεων, των ευθυνῶν, που συνεπάγεται τὸ γεγονός αὐτό. Αποδείξετέ το, διότι, αν διατηρήσατε τὴν νοστορία του εμποράκου τῆς γειτονιάς, του μεσανατολίτη, του λαθραίου, θα σθῆσατε. Προσπαθήσατε, λοιπόν, να φαίητε ἀντάξιοι τῆς καλῆς σας τύχης.

Θα τελειώσω με μίαν ἀποστροφήν πρὸς τοὺς δημ. ὑπαλλήλους. Καὶ θα τοὺς υπενθυμίσω ὅτι καὶ εἰς τὴν περίπτωσίν των ἔχει εφαρμογὴν ἡ εὐαγγελικὴ ρῆσις: κοῦχί ὁ λέγων μοι, Κύριε, Κύριε, ἀλλ' ὁ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με πατρός. Δεν σας ἐπέμψεν εἰς τὴν ἑλληνικὴν Πολιτείαν διὰ νὰ στραγγαλίσατε τὴν Δωδεκάνησον, με μίαν στενόκαρδον ἀντίληψιν τοῦ καθήκοντός σας, ἀλλὰ διὰ νὰ βοηθήσατε νὰ προχωρήσῃ ἀπερίσπαστος εἰς τὸν δρόμον τῆς οικονομικῆς καὶ πολιτιστικῆς τῆς ἀναπτύξεως, (χειροκροτήματα). Αὐτὸ εἶναι τὸ θέλημα τοῦ «πέμψαντός σας», πρὸς τὸ ὁποῖον δεῖτε νὰ συμμορφωθῆτε!

Κύριοι, ἐπιτέμνα! Θα περιμένω τώρα τὰ συμπεράσματα τῆς διασκέψεως. Καὶ εἶναι περιττὸν νὰ σας διαβεβαιώσω, ὅτι μαζί με τοὺς ἄλλους συναδέλφους μου ἐν τῷ Κοινοβουλίῳ, θὰ τὰ υποστηρίξωμεν με ἄληθιν τὴν θέρμην καὶ τὴν αποφασιστικότητα, που διαθέτομεν.

Σας εὐχαριστῶ. (παρατεταμένα χειροκροτήματα).

2. ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΛΑΘΟΣ

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ε.Δ.Η.Κ. Ιωάννης Ζιγδης ἔκανε τὴν ἀκόλουθον δήλωσιν στις 2)2)1967 ὡστερα ἀπὸ τὸ ταξίδι του Πρωθυπουργοῦ στο Νταβός τῆς Ελβετίας:

«Οἱ μετὰ τὴ συνάντησιν τοῦ Νταβός δηλώσεις του Πρωθυπουργοῦ κ. Ανδρέα Παπανδρέου γιὰ τὴν ἀνάγκη προσταγῆς στο ξένο κεφάλ-

λοιο ικανοποιούν όλους, που προσβλέπουν με ρεαλισμό στην επίτευξη του μεγάλου σκοπού της οικονομικής ανάπτυξης και τεχνολογικού εκσυγχρονισμού της χώρας.

Μία στο πλαίσιο των ίδιων σκέψεων γίνεται φανερό πόσο επιζήμια υπήρξε η παράλιψη κατά την ένταξή μας στην Ε.Ο.Κ. της διασφάλισης του ειδικού διαμορφωτικού και φορολογικού καθεστώτος για τη Δωδεκάνησο, που θα μας επέτρεπε να έχουμε όλα τα πλεονεκτήματα της διεθνούς κεφαλαιαγοράς, όπως συμβαίνει με τα νησιά της Μάγχης για τη Μεγάλη Βρετανία, το Ν. Τυρόλο για την Ιταλία κ.ο.κ.

Υπήρξε λάθος η πρόσφατη κυβερνητική απόφαση να καθοριστούν συμβολικά χαμηλότεροι συντελεστές του ΦΠΑ στη Δωδεκάνησο. Αλλά είναι ακόμα καιρός να διορθωθεί το λάθος αυτό, για να αποκτήσει η Ελλάδα —μέλος της Ε.Ο.Κ.— ένα ειδικό παράθυρο στη διεθνή κεφαλαιαγορά με όλα τα γινώστα πλεονεκτήματα.

ΣΤΟ ΜΕΛΛΟΣ

